

Drents-Groninger
Zuivelbond
1962 – 1970

Heruitgave van www.zuivelfabrieken.nl

1e versie geplaatst 2015-07-31

Inhoud

MAP – DBvCZ / DGZB

2014-10-06

Datum	Bron	Onderwerp	
Snelkeuze		DGB / 1962 / 1965 / 1968 / 1970 / BIJLAGEN	
▲			
1962			
1962-05-11	NvhN	Voorzitter van de Drentse Zuivelbond L. Dekker overleden	
1962-05-23	NvhN		
1962-11-26	NvhN	Per 1 januari Zuivelbonden in Drenthe en Groningen gefuseerd	
1962-11-27	NvhN	Toevoeging: ‘Zestig fabrieken in Drents-Groningse Zuivelbond’	
1962-12-26	NvhN	Groninger Zuivelbond voor laatst bijeen. Onderscheiding secr. Pasma	GBvCZ
1962-12-28	NvhN	Afscheid secretaris DBvCZ Tj. W. Boijenga	
▲			
1963			
1963-03-02		Domo 25 jaar – gedenkboek Boijenga	Domo
1963-05-27	NvhN	Vergadering Drents-Groninger Zuivelbond te Assen	
1963-05-28	NvhN	Verg. DGZB: Nog geen Zuivelplan met Groningers en Drenten	
1963-12-12	NvhN	Verslag vergadering Drents-Groninger-Zuivelbond	
1963-12-30	NvhN	Fusie Domo-Beilen met CZ. Bedum tot DOMO-Bedum G.A.	Domo
▲			
1964			
1964-01-18	NvhN	Op landbouwdag: Secr. Hettinga over zuivelplan en concentratie	
1964-05-25	NvhN	Verslag vergadering Drents-Groninger-Zuivelbond	
1964-10-02	NvhN	Zuivelplan: ‘Samenvoeging Dr.-Gr. Zuivelbond met DOMO-Bedum’	
1964-12-05	LC	De Veemarkt: Over één jaar DOMO-BEDUM en het Drents zuivelplan	
1964-12-14	NvhN	Verg. DGZB: Steenbergem; ‘Drents zuivelplan moet groeiproces zijn’	
1964-12-15	NvhN	Verg. DGZB vervolg: ‘Doel Zuivelplan Drenthe verkrijgt instemming’	
1964-12-15	LC	Verg. DGZB Drents-Gronings zuivelplan op lange baan	
▲			
1965			
1965-02-06	NvhN	Assen Bestuur en commissarissen Acmesa tegen Zuivelplan Drenthe	
1965-02-12	NvhN	Verg ACMESA. Zuivelplan vond in Assen slechts matig onthaal	
1965-02-12	LC	Friesland ten voorbeeld gesteld Drents zuivelplan in Assen afgewezen	
1965-04-23	LC	Drents-Groninger Zuivelplan weer van de baan	
1965-05-22	NvhN	Jaarv.sl. DGZB Zuivelplan roept weerstand op, maar heeft toch zijn nut	
1965-05-24	LC	Drents-Groninger-Zuivelbond op weg naar eenheid	
1965-05-26	NvhN	Verg. DGZB. Zuivelplan Drenthe voorlopig van de baan	
1965-06-01	NvhN	Voorz. Domo-Bedum „Bestuur staat nog unaniem achter zuivelplan ”	Domo
1965-06-04	NvhN	Commentaar NvhN: ‘t Drentse Zuivelplan	

1965-09-30	FK	Commissie van FNZ. Meer samenspel nodig bij productie en afzet	
1965-10-05	NvhN	Secretaris DGZB Geen controverse over het Zuivelplan	
1965-10-07	NvhN	Hoofddirecteur Domo in Assen: „Wij zijn niet in ons eentje bezig.....”	DOMO
1965-10-08	LC	Kwestie Domo en Zuivelbond voor conferentietafel	
1965-11-18	NvhN	ILCD: ‘Dr. Gr. Zuivelbond en DOMO-Bedum moeten ‘t eens zijn’	
1965-12-14	NvhN	Verg. DGZB: ‘Bond zal meewerken om ontwikkeling vrij baan te geven’	
1965-12-15	NvhN	Drents-Groninger Zuivelbond: ‘Beraad met DOMO wordt voortgezet’	
1965-12-23	NvhN	Leden DOMO akkoord met commissie; ‘verhouding met DGZB’ xxxx	DOMO
▲			
1966			
1966-05-13	NvhN	DGZB gegevens uit jaarverslag 1965	
1966-05-16	LC	Zuivelplan voor Drenthe-Groningen nog in de mist	
1966-05-24	FK	DGZB voorz.: Huidige richtprijs melk teleurstellend	
1966-09-15	PZC	Voorz. FNZ. Waes: Concentratie in de zuivelindustrie bepleit	
1966-12-12	NvhN	Verslag verg. DGZB: Voorz. ‘aanpassen aan verschuiving in de markt’	
1966-12-13	NvhN	Vervolg: verg. Bezwaren tegen regeling, betaling melk naar kwaliteit	
▲			
1967			
1967-05-24	NvhN	Verg. DGZB:, Steenbergen: Melk zo doelmatig mogelijk verwerken	
1967-05-25	NvhN	Vervolg: ‘Bezinning over doelmatige verwerking van de melk’	
▲			
1968			
1968-02-01	NvhN	Deining in Drenthe: Melk uit Rolde en Grolloo mogelijk naar Friesland	
1968-05-10		DGZB blijft zelfstandig werken	M-DB
1968-05-20		DGZB Vergadering – geen beperking melkstroom!	M-DB
1968-05-21		Vervolg -Organisatorische verhouding met D-B verloopt naar wens	M-DB
1969-06-19		Anloo, Grolloo en Rolde breken met Domo-Bedum	M-DB
1968-07-10		DOMO-Bedum Gezamenlijke exploitatie	M-DB
1968-07-11		DOMO-Bedum Gezamenlijke exploitatie-2	M-DB
1968-10-07			
1968-10-17		Winschoten uit Dr.-Gr.- Zuivelbond	Kn
1968-11-30		Nota over eenheid DOMO-Bedum en DGZB	M-DB
1968-12-11		DGZB gaat statuten aanpassen	M-DB
1968-12-11		Winschoten nogmaals uit Dr.-Gr.- Zuivelbond	Kn
▲			
1969			
1969-05-05		DGZB Jaarverslag	M-DB

1969-05-19		DGZB Vergadering	
1969-06-09	NvhN	Ook ACMESA uit Drents-Groninger Zuivelbond getreden	Kn
1969-12-22		DGZB Agenda	Kn
1969-12-30		DGZB Voorz Steenbergers overleden	Kn
▲			
1970			
1970-05-27		DGZB Nw voorzitter Kadijk	
1970-10-05		DGZB opgeslokt door Domo-Bedum	M-DB
1970-11-28		DGZB 14 dec. vergadering over opheffing	M-DB
1970-12-07		Over beslissing 14 dec overname DGZB	M-DB
1970-12-14	LC		
1970-12-15	NvhN	DOMO-Bedum: leden keuren overname DGZB goed	M-DB
1971-03-06		Nog iets over Bond	
▲			
<u>BIJLAGE</u>			
bijlage-1		Div. over en van Secr Tj. W. Boijenga	
Bijlage-2		L Dekker	
bijlage-3		Hijken	

Samenvoeging der Groningsche en Drentsche¹ Bonden van Zuivelfabrieken.

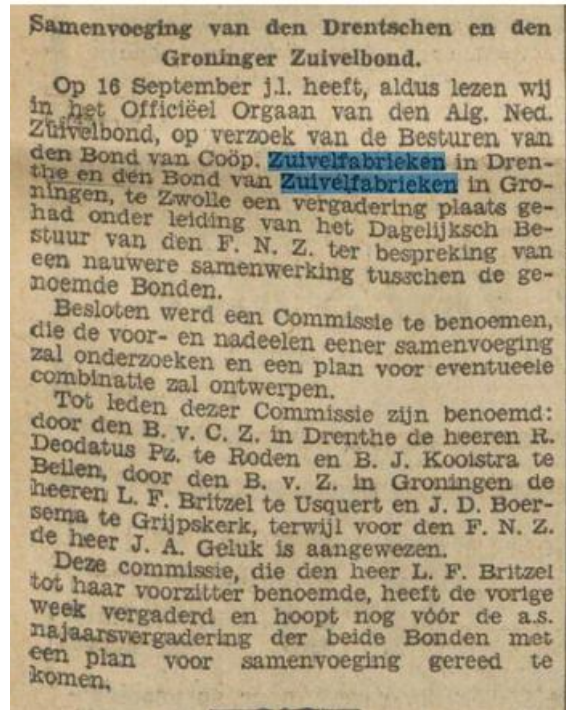
In het orgaan van den Alg. Ned. Zuivelbond (FNZ.) lezen wij omtrent het bovenstaande:

De Commissie, die door de besturen der beide genoemde organisaties en het dagelijksch bestuur van den FNZ. was aangewezen om dit onderzoek in te stellen, heeft hare bevindingen in een rapport neergelegd en dit de vorige week aan de drie genoemde besturen, aangeboden.

In dit rapport; waarin zij zoowel de destijds in de vergadering der Bondsbesturen, gehouden beschouwingen weergeeft, als de door haar zelf ondezochte punten uitvoerig bespreekt, biedt de Commissie ook een concept-begrooting aan voor een eventueel op te richten gecombineerden Bond in de beide provinciën.

Hare beschouwingen heeft zij in een tiental conclusies samengevat, waarin zij o.m. als hare meening uitspreekt, dat het in het belang der georganiseerde coöperatieve zuivelbereiding in Drenthe en Groningen is, dat, een samensmelting der beide bestaande Bonden ernstig wordt overwogen. Aan één Bond, werkende over de beide provincies, acht de commissie - vergeleken bij den bestaanden toestand - voordeelen verbonden in dien zin, dat voor dezelfde contributie meer gepresteerd kan worden. Volgens de overgelegde conceptbegrooting, zullen bij combinatie, bij een gelijkblijven der contributie (14 cent per. 1000 K.G. melk), een goed uitgerust secretariaat, een technische dienst en een administratieve en technische contróle ingesteld kunnen worden.

NvhN 1929-10-16

1 In de kop van het knipsel staat Groningsche en Friesche Bonden', wat niet juist was! (ZHN.)

Per 1 januari Zuivelbonden in Drenthe en Groningen gefuseerd

(Van onze redactie te Assen)

De Bond van Coöperatieve zuivelfabrieken in Drenthe en de Groninger Zuivelfabrieken zijn vanmorgen een belangrijke ontwikkeling op organisatorisch terrein tegemoet gegaan. Tijdens de in Bellevue te Assen gehouden algemene ledenvergadering is een bestuursvoorstel aangenomen, waardoor met de Groninger Zuivelbond een fusie is aangegaan per 1 januari 1963.

Ook de Groninger Zuivelbond gaat akkoord met de fusie. In de algemene ledenvergadering in De Kwinke te Groningen werd hiertoe vanochtend met algemene stemmen besloten. Met ingang van 1 januari zal men tot liquidatie overgaan. In verband met deze fusie werden de statuten van de bond in Drenthe gewijzigd en zijn de fabrieken van de Groninger Bond met ingang van genoemde datum als lid aangenomen. De voorzitter van de Drentse Zuivelbond, de heer W. Steenbergen IJhorst, stelde in zijn openingsrede, dat de economische ontwikkeling, ook aan de zuivelorganisatie eisen stelt als adviserend en dienstverlenend lichaam. „Eisen”, aldus de voorzitter, „waaraan wij slechts kunnen voldoen door middel van een goed bemand en goed geoutilleerd bondsapparaat.”

Volgens de Drentse bondsvoorzitter is het juist, dat de organisatie het eigen terrein gaat onderkennen. Hij stelde voorts, dat het de standsorganisaties zijn die in de eerste plaats de dienst moeten uitmaken waar het gaat om de strijd voor een zo goed mogelijke positie van de Nederlandse landbouw. Hij zei verheugd te zijn dat het Drentse voormannen waren die in Den Haag op 16 november j.l. op lofwaardige wijze in de voorste linies stonden.

De heer Steenbergen adviseerde de besturen en directies van de bedrijven verder te zien dan de grenzen van eigen gebied en alle mogelijkheden te onderzoeken, die er zijn om de melk te verwerken of te doen verwerken zonder tot nieuwe investeringen over te gaan. Noodzaak is daarbij de dingen zakelijk en nuchter te bezien. „Het zal een zoeken en tasten blijven, de kreet naar grotere bedrijven is niet van de lucht, maar het wettig en overtuigend bewijs ten aanzien van de meest gewenste grootte, is nog niet geleverd.”

De laatste jaren is er veel geïnvesteerd, wat inhoudt dat er plaatselijk over het algemeen van een goede outillage gesproken kan worden soms is zelfs van een zekere mate van overcapaciteit sprake. Er is volgens de heer Steenbergen een duidelijk streven zichtbaar om door samenbundeling van belangen te streven naar een zo hoog mogelijk opgevoerde benutting van wederzijdse produktiemogelijkheden, die het tevens mogelijk moeten maken althans enigermate de markt te volgen en daardoor tot groter rendement te komen.

Ook de Groninger Zuivelbond gaat akkoord met de fusie. In de algemene ledenvergadering in De Kwinke te Groningen werd hiertoe met algemene stemmen besloten. De plaats van vestiging van de nieuwe bond blijft Assen. De Groninger fabrieken zullen hun artikelen betrekken van het centraal aankoopdepot te Assen. De balanspositie van beide bonden was zodanig, dat de fusie plaats kan hebben met gesloten beurzen.

Het eerste jaar wordt het bestuur gevormd door de huidige besturen. Eind 1963 treedt het bestuur - behalve de voorzitter - en bloc af, waarna een nieuw bestuur wordt gevormd, dat uit zestien personen zal bestaan.

NvhN 1962-11-27

ook MAP GBvCZ

Zestig fabrieken in Drents-Groningse Zuivelbond

(Van onze redactie te Assen)

Zoals in een deel van onze edities gisteren al werd gemeld, hebben de Bond van Coöperatieve Zuivelfabrieken in Drenthe en de Groninger Zuivelbonden gelijktijdig besloten een fusie aan te gaan. Met ingang van 1 jan. 1963 zullen beide bonden, die zestig fabrieken omvatten, één zijn onder de naam „Drents-Groningse Zuivelbond”. (DBZB.)

Gisteren was de secretaris van de Federatie van Nederlandse Zuivelfabrieken, dr. E. van de Wiel, in de in Bellevue te Assen gehouden algemene ledenvergadering van de Drentse Bond de eerste, die zijn gelukwensen namens de FNZ aanbood. „Bij deze stap zal het in de toekomst zeker niet blijven,” zo voorspelde hij.

Dr. Van de Wiel feliciteerde de bond tevens met de aanstelling van ir. U. Hettinga als secretaris. Deze volgt de heer Tj. W. Boijenga op, die sinds februari 1930 deze functie heeft vervuld en van wie op 27 december te Assen afscheid zal worden genomen. Dan zal ook de nieuwe secretaris worden geïnstalleerd.

Gelukwensen kwamen ook van de heer H. Dekker, de voorzitter van de DOMO, die de beslissing een der meest belangrijke in het 55-jarig bestaan van de Drentse Bond noemde.

Tot bestuursleden zijn gisteren gekozen de heren J. Truin te Aalden (Zweeloo) en J. Dragt te Zuidwolde. De heren ir. J. Siebenga te Grijpskerk, ir. S. Broersma te Laude en H. Wolderingh te Holwierde werden benoemd tot lid van respectievelijk de commissie voor de boterkeuringen, de kaaskeuringen en het onderwijs.

De coöperatieve fabrieken te Ruinen, Westerbork en Kolderveen ontvingen de gouden medaille voor de kaaskeuringen 1961. De begroting 1963 van de nieuwe bond werd goedgekeurd met een eindbedrag van 477.750 gulden.

De vergadering werd te Assen bijgewoond door afgevaardigden van verschillende landbouw- en zuivelorganisaties.

Fusie met Drentse bond

Groninger Zuivelbond was voor laatste maal bijeen

Onderscheiding voor secretaris Pasma

(Van onze landbouwmedewerker).

In de laatste algemene vergadering van de Groninger - die (wegens de fusie met de Drentse Zuivelbond) gisteren in het Concerthuis te Groningen werd gehouden, verleende de voorzitter, de heer E. F. Elema, bij de aanvang het woord aan de burgemeester van Groningen, de heer J. Tuin, die de verdiensten van de scheidende secretaris, ir. W. Pasma, releveerde en, zoals wij gisteren nog in een deel onzer edities konden berichten, namens de minister van Landbouw de benoeming van ir. Pasma tot ridder in de Orde van Oranje Nassau bekend maakte. In zijn openingsrede memoreerde de voorzitter de lotgevallen van de veehouderij en de zuivelindustrie in het afgelopen jaar. Wat de melkgift betreft kan de boer wel tevreden zijn, de melkveehouderij breidde zich met ruim 5 % uit, maar het slachtvee moest tegen de staltijd voor afbraakprijzen worden aangeboden, met als gevolg extra vraag naar ruwvoeder, waarvan de positie reeds krap werd door de late koude zomer.

De melkprijs daalde onder de beperkte garantieregeling gemiddeld op plm. 26 cent per kg. en voor het nieuwe melkjaar is een richtprijs van plm. 27 cent vastgesteld met meer afzetrisico voor de veehouders.

Nog steeds komt er te veel 3e klas melk aan de fabrieken, zodat het *Regionaal Orgaan voor de uniforme kwaliteitsbepaling* de kortingen aanmerkelijk zal verhogen. De melkproductie blijft evenwel nationaal en internationaal toenemen. In ons land in 1962 met 8 pct., maar niemand durft in verband met de ontwikkeling in het EEG-gebied, produktiebeperking aan en in de laatste weken is enige opleving in de afzet van boter en kaas merkbaar, ook al is dat deels een seizoen-verschijnsel in de stalperiode.

De heer Elema gaf voorts een historisch overzicht sedert ongeveer 1920 van de nu met de Drentse zusterorganisatie gefuseerde bond, ook in het raam van de landelijke F.N.Z., later de Kon. Ned. Zuivelbond.

Overproductie

Drs. H. Schelhaas, economisch medewerker van de Koninklijke Nederlandse Zuivelbond hield een voordracht over de ontwikkelingen op zuivelgebied. In 't algemeen is een zekere overproductie in de voedselvoorziening in wereldverband aanvaardbaar, aldus drs. Schelhaas. De consumptiemelkprodukten zijn op de binnenlandse markt van groot belang; de afzet zal zoveel mogelijk moeten worden bevorderd.

De rode draad van het zuivelprobleem loopt ook door de condensprodukten, waarvoor volgens spreker de dumpinginvoer van melkpoeder uit Amerika door ons land aan banden moet worden gelegd om de prijs op een redelijk peil te kunnen houden.

Inmiddels is er perspectief door de komende Euromarkt voor melk- en zuivelprodukten, maar de produktie mag niet te zeer worden uitgebreid. Er is daarom een zuivelpolitiek op lange termijn nodig met concurrentie in kwaliteit en afzetapparaat, waarvan de nodige voorbereiding krachtig moet worden aangevat. De voorlichting van het publiek, dus van de consumenten, is daarbij een tweede hoofdtaak van het georganiseerde bedrijfsleven. Ten derde is de ontwikke-

ling van de achtergebleven werelddelen een vraagstuk apart, waarbij de zuivellanden met hun deskundigen leiding kunnen geven, zodat er volgens De heer Schelhaas alle reden is om de zuivelproblemen met optimisme in EEG-verband te helpen oplossen.

Aan het slot der vergadering werd met waarderende toespraken afscheid genomen van ir. W. Pasma als secretaris, die na een lange staat van dienst op zuivel en aanverwant terrein wegens reorganisatie met vervroegd pensioen gaat. Hem werd een album als blijk van waardering aangeboden.

Ook werd hem een vakantiereis naar Nieuw-Zeeland toegezegd.

Afscheid secretaris Tj. W. Boijenga

„Dit is Uw leven” van man, die Drentse Zuivelbond groot maakte

(Van onze Asser redactie)

LETTERLIJK EN FIGUURLIJK heeft de Drentse zuivelwereld gisteren meer dan drie uur de schijnwerper gericht op de heer Tj. W. Boijenga, die gisteren definitief een streep trok onder een periode van bijna 35 jaren dienstbaar zijn aan de Drentse Zuivelbond en aan hen, die daarmee annex zijn. Zijn afscheid is, in Bellevue te Assen en in tegenwoordigheid van vele autoriteiten op het gebied van de zuivel in Nederland, een opdiepen geweest uit een schat van herinneringen.

De heer J. Andreae (rechts) nam namens de NCZ afscheid van de heer Boyenga.

Dit alles tezamen groeide uit tot een alleszins verdiende en gewaardeerde „Dit is Uw leven” van de man, die de Drentse Zuivelbond maakte tot wat deze nu is, een man ook, die in deze bond zijn levenswerk zag en beleefde.

Hartelijke, waarderende woorden, zonder tal zijn er gisteren in de eivolle Bellevuezaal gesproken door hen, die in agrarisch Drenthe en daarbuiten een voorname rol spelen en die op enigerlei manier met de secretaris van de Drentse Zuivelbond in contact zijn gekomen. De eerste van de velen was dr. ir. E. van de Wiel, secretaris van de FNZ, die in herinnering bracht hoe de heer Boijenga de Drentse bond tot een krachtige eenheid omvormde door een nooit aflatende zendingsarbeid.

Zuiveltuin

Met de onlangs overleden voorzitter, De heer L. Dekker, ploegde, zaaide en wiede hij in de Drentse zuiveltuin en werd hij een der corypheeën, die de grote dank van de FNZ en de aangesloten bonden meer dan verdient. De aanbieding van een Delftsblauw bord onderlijnde deze dank.

„Eén ding heeft hij in zijn vaandel: Hij werkte voor de toekomst van de Drentse boer,” stelde de directeur van de Domo, de heer A. Ybema, wiens dankwoorden werden besloten met de aanbieding van een veertiendaagse reis door Europa. De NCZ, die de heer J. Andreae te Zuidwolde als woordvoerder had, schonk een diplomatentas, omdat de heer Boijenga straks, naar verluidt, in de diplomatie (de gemeenteraad van Rolde) gaat.

De Gezondheidsdienst voor Dieren in Drenthe liet de heer G. van Sluis uit Gasselternijveen de scheidende functionaris een schrijfmachine aanbieden. De boerenorganisaties, het Instituut

voor Landbouwcoöperatie en de Centrale Aankoop van de FNZ - die de heer G. M. Lambers als spreektrumpet hadden - verrasten de heer Boijenga met een filmapparatuur met toebehooren.

Klap op de vuurpijl

Als klap op de vuurpijl kwam de Vereniging van Directeuren met een compleet televisietoestel op het toneel. Tot zijn grote verbazing zag de heer Boijenga zich op de beeldbuis zelf voor de eerste maal in zijn leven als „TV-artiest.” De aanbieding van het toestel door de heer A. Oosterhof te Coevorden was namelijk op ‘t scherm te volgen

Natuurlijk zijn er gisteren veel meer sprekers geweest. Ook de heer W. L. van der Spoel namens *Acmesa* en de Melkwinningscommissie, die een enorme kaas aanbod. Allen gewaagden van de grote dank, die de heer Boijenga voor zijn werk verdient.

Die dank bracht hem ook de bondsvoorzitter, de heer W. Steenbergen uit IJhorst. „Regelmatig gebruikte U als secretaris van de bond de overdrive, maar schakel nu één versnelling terug,” aldus de heer Steenbergen, die de nieuwe secretaris, drs. U. Hettinga, voorstelde.

In zijn dankwoord tot allen legde de heer Boijenga er de nadruk op, dat alleen iets bereikt is kunnen worden door een hechte eenheid, die bond en personeel vormde. In het bijzonder zijn de heren L. Dekker en J. Homan daarbij de grote mannen geweest.

Drentse vleugels over Groningen

„Gaat Drenthe het Groninger gewest overvleugelen? ‘t Begint er op te lijken”, verzuchtte ir. W. Pasma, oud-secretaris van de onlangs met de Drentse Zuivelbond samengesmolten Groninger Zuivelbond. Eerst gingen de kaaskeuringen naar Drenthe en kortgeleden zelfs de hele Groninger Zuivelbond.

Overigens had hij ook niets dan lof voor het werk van zijn ex-collega, die hij een zilveren kaarsenstander aanbod. Ook de heer E. F. Elema, voorzitter van de Groninger Zuivelbond bracht gisteren als een der velen zijn dank onder woorden.

1963

NvhN 1963-05-27

Vergadering Drents-Groninger Zuivelbond te Assen

Melkontvangsten in Groningen en Drenthe gestegen met 20 miljoen kg

(Van onze redactie te Assen)

Het jaar 1962 is voor de Drentse Zuivelbond een belangrijk en in sommige opzichten een bewogen jaar geweest. Een aantal unieke gebeurtenissen heeft plaats gevonden, onder andere de fusie met de Groninger Bond, die geleid heeft tot het ontstaan van in feite een nieuwe organisatie onder de naam van *Drents-Groninger Zuivelbond*. De beslissing daarover zal aan het werk in de toekomst een ander karakter geven.

Op goed niveau

Aldus het jaarverslag van de Bond van Coöperatieve zuivelfabrieken in Drenthe, dat in de vandaag in Bellevue te Assen te houden algemene ledenvergadering in bespreking is gegeven.

De ingebruikneming van het centraal bondslaboratorium is een andere belangrijke gebeurtenis. Het stelt beter dan ooit in staat de vele werkzaamheden liggende in de sfeer van de zuiveltechnologie, op goed niveau aan te pakken. Bij de bond zijn thans 49 leden aangesloten, namelijk 46 leden die 48 bedrijven exploiteren, en 3 verenigingen van melkveehouders.

Gedurende het boekjaar werd 476.535.779 kg melk ontvangen. Ten elk opzichte van 1961 betekent dat een toeneming van ruim 22 miljoen kg melk.

De door de minister van Economische Zaken toegestane verhoging van een cent voor de melk, zowel los als in flessen en voor karnemelk, heeft nog al enige deining teweeg gebracht. In de beschikking werd niet gesproken over de producten, bereid uit karnemelk, zodat de prijzen voor de uit karnemelk bereide papsoorten, gehandhaafd bleven. Fabrieken met een eigen bezorgapparaat in Drenthe werd een boete opgelegd van f 25 De zelfstandige melkhandel die zich op verschillende plaatsen zelfs niet aan de geadviseerde verlaging hield bleef vrij uit gaan.

De heer Tj. W. Boijenga, oud-secretaris van de Drentse bond, werd vandaag tot erelid benoemd en de heren ir. W. Pasma, oud-secretaris van de Groninger bond en ir. H de Bruin onder-directeur van de NCZ werden benoemd tot buitengewoon lid. De fabriek te Norg ontving de gouden medaille voor de kaaskeuring.

Voorzitter geeft toekomstwensen

In het openingswoord voor de algemene ledenvergadering van de Drents-Groninger-Zuivelbond, vandaag in Bellevue te Assen, besprak enkele de heer W. Steenberg uit IJhorst enkele belangrijke problemen.

De voorzitter stond stil bij de grote moeilijkheden waarmee de melkveehouderij in de voorbije winter te kampen heeft gehad. Ondubbeltzinnig bleek, dat als de vleesmarkt niet zo onverzagbaar was als vroeger wel eens was verondersteld. Het is duidelijk gebleken dat de Nederlandse veehouderij in staat is zowel een grote plas melk als een enorme hoeveelheid vlees te produceren.

Wie tot voor kort de illusie heeft gekoesterd dat de EEG voor deze problemen een oplossing zou brengen, heeft althans tot nog toe ongelijk gehad. Het schijnt wel een bijzonder moeilijke

taak te zijn op EEG-niveau ten opzichte van de landbouw tot resultaten te komen, aldus de voorzitter.

In het bijzonder wat de zuivelsector betreft lijkt 't er soms meer op dat we gaan in de richting van een herlevend nationalisme, gepaard gaande met een streven naar protectionisme wat ons juist in de dertiger jaren zo in het moeras heeft gebracht,

Een verwijzing in de koelhuisboterpolitiek kan ook deze winter weer de schaal van vraag en aanbod in evenwicht houden. Bij mij komt dikwijls de gedachten op, of de grotere vraag naar boter op de binnenlandse markt kan worden verklaard. In het algemeen wordt aangenomen, dat een belangrijk deel van de binnenlandse gebruiken als gevolg van de hogere boterprijzen verloren is gegaan.

Uitvoerig ging de voorzitter in op de taakstelling van de bond, waarbij hij mededeelde dat drs. R. Lindeman is benoemd tot hoofd van de nieuwe bedrijfseconomische afdeling. Door deze uitbreiding krijgt de bond een bredere taakstelling, die beter aansluit op de behoefte van de bedrijven voor verantwoorde economische voorlichting. In de sfeer van de bedrijfsvoering van onze veehoudersbedrijven is de bedrijfseconomische toekomst een met overheidsgelden gestimuleerde aangelegenheid, van waaruit uitermate belangrijke gegevens naar voren komen. Triest is daarbij, dat zoals uit recente gegevens blijkt de inkomsten de posities van de boeren alarmerend worden

Van groter belang zijn geweest de gesprekken over de kaascontingentering. Men was unaniem van mening, dat onze gesignaleerde moeilijkheden over de produktiebeperking daarmee is blijven voortbestaan.

Spreker kon zich niet aan de indruk onttrekken, dat men al te licht geneigd is om op het punt van overschotten, die de markt kunnen bederven, in paniek te geraken. Volgens de heer Steenberg, mag de Ned. zuivelproductie niet afgeremd worden alvorens alle afzetmogelijkheden goed zijn onderzocht. Het doet bovendien merkwaardig aan aldus de voorzitter, dat wij over afzetmoeilijkheden praten terwijl we aan de vooravond staan van Europese integratie, die toch uitgaat van het grondprincipe, dat de produkten daar moeten worden voortgebracht waar ze het goedkoopst en het beste kunnen worden geproduceerd.

NvhN 1963-05-28

Vergadering Drents-Groninger Zuivelbond

Nog geen *Zuivelplan* met Groningers en Drenten

Bij de bespreking van de gebruikelijke mededelingen, de eerste van de nieuwe secretaris drs. U. Hettinga, is het zuivelplan aan de orde gesteld. Meegedeeld werd dat als gevolg van de fusie met de Groninger bond de commissie zuivelplan moest worden aangevuld met vertegenwoordigers uit Groningen teneinde bij de studie zoveel mogelijk rekening te kunnen houden met gewijzigde omstandigheden in het nieuwe bondsgebied.

Tot dusver kon over de nieuw aan te wijzen leden nog geen overeenstemming worden verkregen. Volgens voorzitter W. Steenberg hield de fusie een mogelijkheid in dat de realisatie van het zuivelplan naar een verdere toekomst zou worden verschoven. De zuivelplancommissie

sie is - en de heer Steenbergen beklemtoonde dat met nadruk - niet ontbonden, maar zal wanneer zij voltallig is opnieuw aan het werk gaan, uiteraard op basis van het reeds bereikte.

De waarschuwendende tendens die in een reeds verzonden brief ligt, moet naar zijn mening onveranderd gehandhaafd blijven. Het is niet bekend, aldus de heer Steenbergen, of de opdracht van de commissie is teruggenomen, integendeel, de commissie en de opdracht blijven gehandhaafd. Naar zijn mening moet het plan èn voor Drenthe èn voor Groningen aanvaardbaar zijn.

NvhN 1963-12-12

Verslag vergadering Drents-Groninger-Zuivelbond

Voorzitter: is er voor een boer als zelfstandig ondernemer nog plaats

(Van onze redactie te Assen)

ASSEN: In het openingswoord aan het begin van de algemene ledenvergadering van de Drents-Groninger-Zuivelbond die gisteren in Bellevue te Assen werd gehouden, heeft de voorzitter, de heer W. Steenbergen uit IJhorst, zijn vertrouwen geuit dat de Nederlandse veehouder het ook in de EEG zal klaren. De zuivelbedrijven en de -organisaties zullen, willen zij de technische en economische ontwikkeling kunnen bijbenen, moeten zorgen voor de noodzakelijke aanpassingen en vernieuwingen om in feite met minder mensen meer werk te kunnen doen.

De heer Steenbergen wierp voorts de vraag op of er bij de tegenwoordige gang van zaken in het agrarisch bestaan voor de boer als zelfstandig ondernemer nog plaats zal blijven. Het wou er bij hem niet in, dat bij het streven naar een grotere welvaart voor de boer de oplossing op het terrein van de coöperatieve melkstallen gezocht moet worden, hoe goed ook de sociale bedoelingen mogen zijn. Hij vroeg zich af of de economische voordelen inderdaad zo groot zullen zijn als wel eens gesuggereerd wordt. Vast staat z.i. dat de mensen die er het werk zullen moeten doen, vrij zeker andere eisen zullen stellen aan beloning en sociale voorzieningen dan de boer van thans.

Hij geloofde dat het tijd wordt door middel van een goed gericht landbouwbeleid de economische aantrekkelijkheid om boer te zijn, te vergroten.

Niet verantwoord is het volgens de heer Steenbergen om uit de jongste gebeurtenissen de gevolgtrekking te maken dat het „allemaal wel meevalt en dat we dus alles maar laten zoals het is”. Verwezen werd naar het feit dat een deel van de zuivelafzet aan condens, waarin 16 pct. van de nationale produktie verdwijnt, het zonder meer op de wereldmarkt niet meer geheel kan redden. De heer Steenbergen was tevoren op verschillende interne aangelegenheden ingegaan.

Bij de bestuursverkiezing werd de heer W. Steenbergen als voorzitter herkozen. Bestuursleden werden de heren B. J. de Boer, Onderdendam, J. R. de Jong, Tolbert, H. A. Migchels, Onstwedde, B. Leving, Zuidlaren, J. Truin, Aalden, R. Wesselink, Schoonebeek, J. Dragt Hzn. Zuidwolde, A. Oosterveld, Wapserveen, R. Fransen, Diever en H. Offereins, Assen.

Na fusievergaderingen in Assen en Groningen **„DOMO-Bedum” te Beilen ‘t grootste all-round zuivelbedrijf in Nederland**

(Van onze redactie te Assen)

VOOR DE NOORDELIJKE ZUIVELWERELD is zaterdag te Assen en in Groningen een belangrijke beslissing genomen: met ingang van 29 december 1963 zullen het coöperatief melkproduktbedrijf DOMO G.A. te Beilen en de coöperatieve fabriek van melkprodukten te Bedum in fusieverband worden voortgezet onder de naam „*Coöperatieve Melkproduktbedrijven DOMO-Bedum G.A.*”, gevestigd te Beilen. Tot hoofddirecteur is benoemd de heer A. Ybema, tot dusver directeur van de DOMO en tot waarnemend hoofddirecteur mr. C. J. Middelkoop, daarvoor directeur van Bedam. Na het samengaan van de Drentse en Groninger Zuivelbond tot de Drents-Groninger Zuivelbond is de fusie van DOMO en Bedum de tweede stap, die voor het Noorden van uitermate groot belang is. Immers, gezien de verwerkingsmogelijkheden voor de melk en de omvang daarvan, kan „DOMO-Bedum” thans als het grootste all-round zuivelbedrijf van Nederland worden beschouwd.

Coöperatie op breedste basis

Na uitvoerige besprekingen hebben de buitengewone algemene vergaderingen te Assen (DOMO) en te Groningen (Bedum) het fusievoorstel aangenomen, te Assen met algemene stemmen en zonder discussies en te Groningen met een grote stemmenmeerderheid. Bij de voorbereidingen heeft van het begin af het belang van een zo doelmatig en volledig mogelijke verwerking van de melk van de bij deze fusie betrokken 22.000 melkveehouders bij beide coöperaties voortdurend voor ogen gestaan.

Door de fusie is in het noorden een zuivelcoöperatie ontstaan, die rust op de breedst mogelijke basis, gezien het feit, dat de melk via zes verschillende produktierichtingen verwerkt kan worden.

De nieuwe zuivelcoöperatie neemt daardoor in de marktsituatie een sterke positie in, ook al omdat verschuiving van produktierichting een snelle aanpassing aan de situatie van nu mogelijk maakt. Het werkgebied van de nieuwe coöperatie omvat geheel Drenthe en een groot deel van de provincie Groningen, dus ook het gebied van de *Ommelanden*.

650 miljoen kg

De geproduceerde hoeveelheid melk bedraagt in de provincies Groningen en Drenthe tezamen ongeveer 650 miljoen kilogram per jaar. Door de fusie wordt ongeveer 550 miljoen kg melk per jaar of 85 pct. van het totaal geproduceerde kwantum door DOMO-Bedum ontvangen. Van deze 550 miljoen kg wordt circa 350 miljoen kg door DOMO-Bedum zelf verwerkt; de overige 200 miljoen kg wordt door de leden-fabrieken verwerkt of in consumptie gebracht. Alleen voor de DOMO werd het vorig jaar 250 miljoen kg melk aangevoerd, terwijl de aanvoer dit jaar ongetwijfeld tussen de 300 en 310 miljoen kg zal liggen.

Concentratie

Het ligt in de bedoeling om, wat de consumptiemelk betreft, zoveel mogelijk tot concentratie over te gaan. Overwogen wordt de consumptiemelklevering van beide gefuseerde bedrijven samen te voegen in de nieuwe fabriek te Groningen, die in het plan Eemskanaal, aan de nieuwe rondweg rond Groningen zal worden gebouwd.

De bouwvergunning ervoor zal per 1 april a.s. worden afgegeven en inmiddels is toestemming verleend om met de werkzaamheden te beginnen. Het project vergt een investering van rond 4 miljoen gulden: het nieuwe bedrijf is gepland op een omzet van 50 miljoen kg melk.

In Assen

In Bellevue te Assen heeft de DOMO-voorzitter, de heer H. Dekker uit Mijeveen, vooraf de vele leden gewezen op de noodzakelijkheid van aanpassing, ook door de agrarische sector, omdat anders het gevaar bestaat, dat de economische zelfstandigheid verloren gaat. Met nadruk stelde de heer Dekker, dat de leveranciers kwaliteitsmelk zullen moeten leveren en de bedrijven moeten moderniseren.

De vergadering te Groningen stond onder leiding van de heer B. J. de Boer uit Onderdendam, die de fusiegedachte voor 160 leden uiteenzette.

De DOMO-directeur, de heer A. Ybema, schetste te Assen de situatie waarin de DOMO in het afgelopen jaar verkeerde. Het is, aldus de directeur, een jaar geweest, waarin vele voorspellingen van deskundigen totaal zijn gelogenstraft. De DOMO hielp de leden-fabrieken het weekend-probleem op te lossen en dit jaar werd voor het eerst bereikt, dat te Beilen 's zondags in het bedrijf niet meer gewerkt behoeft te worden. Ondanks de sterke stijgingen van de melkprijs werd toch een behoorlijk saldo geboekt. De bedrijven *De Ommelanden* en te *Sloten* en *Wolvega* zagen hun omzetten sterk toenemen.

Verder samenwerken

Wij zullen, aldus de heer Ybema, moeten komen tot een verdere industriële samenwerking in het verwerkingscentrum en tot grotere eenheden moeten komen. Daarbij gaat het om de mogelijkheid de grondstof te verwerken tot het beste produkt. Wij staan open voor elke verdere samenwerking. Wij staan nog niet aan het einde ervan, misschien nog pas aan het schuchtere begin.

Directieteam

In het directieteam van vijf personen werden, naast de heren A. Ybema en mr. Middelkoop, ook benoemd de heren J. S. Ybema met standplaats Beilen, H. Nijhof met standplaats Groningen en J. de Boer met standplaats Bedum. Het DOMO-Bedum-bestuur werd uitgebreid met de heren B. J. de Boer te Onderdendam en F. Britzel te Usquert, van wie één zal optreden als vice-voorzitter van 't DOMO-Bedumbestuur.

In de plaats van de heer W. L. v. d. Spoel te Zeijerveld werd als bestuurslid gekozen de heer J. Kuipers Gzn. te Valthe. Afscheid werd genomen van de scheidende vice-voorzitter-, de heer G. J. Wilms te Schoonebeek, die 15 jaar bestuurslid was. In zijn plaats werd gekozen de heer L. Euving te Gees.

Besloten is een perceel grond te verkopen aan de gemeente Delfzijl, die het voor de uitbreiding van de gemeente nodig heeft, en tot aankoop van een terrein naast de voorgenomen nieuwbouw te Groningen.

1964

NvhN 1964-01-18

Tijdens landbouwdag DLG. in Assen

Visie drs. U. Hettinga over betekenis zuivelplan bij verdere concentratie

(Van onze redactie te Assen)

Drs. U. Hettinga, secretaris van de *Drents-Groninger Zuivelbond* te Assen heeft op de gisteren in Bellevue te Assen gehouden Landbouwdag van het *Drents Landbouwgenootschap*, zijn visie gegeven over de betekenis van een zuivelplan als leidraad bij verdere concentratie. Het zal goed zijn eerst een structuurplan uit te werken aan de hand van de nu beschikbare gegevens met als uitgangspunt het voorstel van de zuivelplancommissie, zo meende hij. Daarna kan worden nagegaan hoe het plan van uit de bestaande situatie zal moeten worden benaderd.

Op die wijze moet men een duidelijke leidraad voor een verdere concentratie krijgen. Men weet dan ook beter welke van de bestaande bedrijven ingepast kunnen worden en wat er gedecentraliseerd moet blijven. Drs. Hettinga dacht daarbij naast de nodige produktie-eenheden vooral ook aan melkontvangststations.

De bondssecretaris zei er van overtuigd te zijn dat er voor de jongere directeuren in de nieuwe constellatie een zinvolle taak is weggelegd. Voor de ouderen is dat z.i. in mindere mate het geval, zodat deze veelal beter met wachtgeld kunnen gaan.

Met betrekking tot de aanbeveling één zuivelorganisatie te stichten, waarvan de boeren rechtstreeks lid zijn, meende drs. Hettinga dat naar één netto melkprijs voor alle aangesloten boeren gestreefd moet worden. Daarbij moeten enkele tussenstadia worden gecreëerd. Met een aantal bedrijven moet worden begonnen, voor het merendeel met die, welke wat hun uitbetalingscapaciteit betreft moeilijk zitten. De bedrijven die hun zelfstandigheid willen behouden, moeten de gelegenheid hebben op een of andere wijze met de provinciale coöperatie samen te werken.

Twee poederbedrijven

De bondssecretaris is van oordeel dat er in Drenthe plaats is voor één à twee poederbedrijven voor de verwerking van 175 miljoen kg melk, twee melkinrichtingen (momenteel is het aandeel van Drenthe in de consumptiemelk 66 miljoen kg, inclusief de stad Groningen). 5 à 6 kaasmakerijen, waarbij uitgegaan is van 160 miljoen kg tot kaas verwerkte melk. In dat aantal zijn inbegrepen enkele kleinere kaasmakerijen die zich op speciaalprodukten toeleggen. Wat betreft de condensproduktie leek drs. Hettinga een interprovinciale samenwerking op zijn plaats.

In het rapport van de zuivelplancommissie wordt een samengaan van de Drents-Groninger Zuivelbond en de DOMO als een oplossing gezien. Naar zijn mening moet de realisering van een zuivelplan in fasen gebeuren met als einddoel één netto melkprijs.

Drs. Hettinga waarschuwde er voor dat bij de uitwerking van een zuivelplan ook een andere stijl van leidinggeven noodzakelijk is. Men zal zijn beslissingen moeten baseren vooral op kostprijsgegevens. De dagelijkse leiding zal meer aan de hand van normen moeten gebeuren. Tenslotte zei drs. Hettinga van mening te zijn dat er voor gezorgd moet worden in de nieuwe organisatie een element in te bouwen, dat de garantie geeft dat er aan het contact in de boerenorganisatie.

„Aan richtprijs valt niet te tornen”

Drents-Groninger Zuivelbond 'berust' in besluit van minister

(Van een onzer verslaggevers)

„Als Zuivelbond hadden wij uiteraard gaarne gezien dat de melktoeslag overeenkomstig de wensen van de landbouworganisaties was vastgesteld. Na de rede van minister Biesheuvel in Zuidlaren voor het DLG is het toch wel duidelijk dat aan de richtprijs, zoals die thans is vastgesteld, naast een aanvaardbaar vleesbeleid, niet meer valt te tornen”. Deze woorden sprak de voorzitter van de Drents-Groninger Zuivelbond, de heer W. Steenbergen uit IJhorst, vanmorgen tijdens de algemene ledenvergadering van deze bond in het Concerthuis te Groningen.

Stelling nemen tegen duidelijke aanvallen

De heer Steenbergen sprak de wens uit dat de minister met dezelfde taaigheid zal weten stelling te nemen tegen de duidelijke aanvallen, die er thans ondernomen worden tegen de vrij hoge vleesprijzen. Prijzen, die volgens de voorzitter echter evenzeer als een aanloop naar het EEG-niveau moeten worden gezien, als tegen de wat krappe richtprijs en de daaruit afgeleide richtprijs toeslag op de melk, die binnen zeven jaar geheel zal moeten worden afgebouwd.

„Voor het zover is, zal er echter op velerlei gebied nog heel wat moeten gebeuren, ook op beleidsniveau. Daarbij wens ik onze voormannen in de landbouworganisaties veel kracht en wijsheid toe”, aldus de heer Steenbergen.

„We weten allen met welke moeilijkheden we dagelijks te maken hebben op de boerenbedrijven”, vervolgde spreker. „Wanneer we er vanuit mogen gaan dat voor het merendeel van onze veehouders het melkgeld de hoofdbron van inkomsten vormt, inkomsten waarvan de investeringen en vaste lasten als ruilverkavelings- en waterschapslasten en nog zovele andere dingen meer moeten worden betaald, dan weten we tevens welk een belangrijke taak de zuivelbereiding is toebedeeld in het boerenbestaan.”

Zuivelplan

Ook het zuivelplan werd door de heer Steenbergen ter tafel gebracht. Uit de mededeling die de ledenvergadering vanmorgen werd gedaan blijkt dat de besturen van de Drents-Groninger Zuivelbond en de DOMO zich in principe accoord verklaard hebben met het door de commissie Zuivelplan ingediende rapport. Men acht het een goed uitgangspunt voor een verdere bespreking in de kringen van de leden.

Het kernpunt in dit advies is dat wordt voorgesteld de melk in Drenthe in één hand te brengen teneinde tot een betere planmatige verwerking te komen. Hiervoor zal één netto melkprijs moeten worden ingevoerd. De beide centrale organisaties (de Drents-Groninger Zuivelbond en de DOMO) dienen dan samen te vloeien. In de loop van september-oktober 1964 wordt de inhoud in beknopte vorm aan de leden ter discussie voorgelegd.

Jaarverslag

Uit het jaarverslag blijkt dat het jaar 1963 voor de Zuivelbond een bijzonder goed jaar is geweest. In de eerste plaats omdat dit het eerste levensjaar van de Drents-Groninger Zuivelbond was en in de tweede plaats omdat na enig zoeken en tasten een vrij duidelijke weg werd gevonden, waarlangs het bondswerk in de toekomst zich zal ontwikkelen.

Een belangrijke activiteit van de bond is geweest de poging om te komen tot een verdere verbetering en uitbouw van het Centraal Laboratorium te Assen.

Het aantal bij de bond aangesloten gewone leden bedroeg aan het eind van het verslagjaar 59. In de provincie Drenthe zijn dit 46 leden, exploiterende 48 bedrijven en 3 melkveehoudersverenigingen (Beilen, Wachtum en Weerdinge). In de provincie Groningen zijn 8 leden, exploiterende 8 bedrijven en 2 verenigingen van melkveehouders (Farmsum en met ingang van 1 januari 1984 ook Bedum).

Eén van de hoogtepunten van de algemene ledenvergadering was de toelating van de Coöperatieve Zuivelvereniging Melkstation voor de Ommelanden G.A. te Groningen tot lid van de bond. Dit bedrijf behoort tot de grootste van de Drents-Groninger Zuivelbond.

Op voorstel van het bestuur werd de heer E. F. Eelma te Tjuchem, oud-voorzitter van de Drents Groninger Zuivelbond en oud-voorzitter van de voormalige Groninger bond op grond van zijn verdiensten benoemd tot buitengewoon lid.

NvhN 1964-10-02

Uitgangspunt commissie „Zuivelplan Drenthe”

Samenvoeging Drents-Groninger Zuivelbond met DOMO-Bedum

Verandering melkverwerking in provincie Drenthe noodzakelijk

(Van onze redactie te Assen)

ER IS OPZIENBAREND NIEUWS uit de Drentse zuivelwereld gekomen. De Commissie Zuivelplan Drent heeft een rapport uitgebracht, waarin zij haar visie geeft op de toekomstige ontwikkeling van de Drentse zuivelindustrie en waarin meteen concrete voorstellen zijn gedaan, waarbij is voortgebouwd op de grondslagen die in voorgaande rapporten zijn gelegd.

Aan de hand van een aantal punten van kritiek op de bestaande situatie heeft de commissie vastgesteld, dat een verandering in het patroon van de melkverwerking in Drenthe noodzakelijk is en uiteindelijk is de commissie - die onder leiding van drs. C. Voormolen, directeur van het Drents Economisch Technologisch Instituut te Assen werkte - tot de conclusie gekomen dat:

- het vormen van een provinciale eenheid de beste oplossing is;
- één netto melkprijs voor alle boeren in het Drentse gebied gewenst is en
- samenvoeging van de Drents-Groninger Zuivelbond en de Domo (Beilen) een noodzakelijke stap is die genomen moet worden teneinde één gelijke netto melkprijs te kunnen invoeren.

:

Bouwstenen van plan

Dat zijn de bouwstenen van het plan dat, indien het in wordt aanvaard, evengoed kan gelden als er de provincie Groningen bij wordt betrokken, zo zeggen de voorzitters van de Drents-Groninger Zuivelbond, de heer W. Steenbergen, en van de Coöperatieve Melkproduktenbedrijven DOMO-BEDUM, de heer H. Dekker.

De noodzakelijke veranderingen in de zuivelindustrie, die uit bovenstaande voortvloeien, zullen naar de mening van de commissie moeten gaan in de richting van een forse vergroting van de gemiddelde bedrijfsgrootte en een betere onderlinge samenwerking. De commissie is te-

vens van oordeel dat, indien de plannen worden aangenomen, de structuur van de Drentse zuivelindustrie belangrijk zal veranderen. veranderingen, welke volgens de commissie door de ontwikkeling van de tijd noodzakelijk zijn geworden.

De besturen van de Drents-Groninger Zuivelbond en de Coöperatieve Melkproduktenbedrijven DOMO - BEDUM hebben zich vrijwel unaniem akkoord verklaard met de inhoud van het rapport en zijn van mening, dat uitvoering van het daarin neergelegde plan aanbeveling verdient.

Korte schets

Uit een korte schets van de tegenwoordige situatie blijkt, dat de hoeveelheid van melkveehouders ontvangen melk na de oorlog is gestegen tot ongeveer 500 miljoen kg in 1963. Daarvan verwerkt de DOMO meer dan de helft. In 1963 waren er in Drenthe 46 fabrieken, waarvan vier melkontvangstations voor de DOMO, 24 zijn kaasfabrieken, terwijl 11 fabrieken verpakte consumptiemelkprodukten afleveren.

Boter wordt door alle 42 verwerkingbedrijven gemaakt, door 6 min of meer geregeld poeder, waarvan 2 verstuvingspoeder. De gemiddelde hoeveelheid melk die door de bedrijven zelf wordt verwerkt, exclusief dus de hoeveelheid van de DOMO, is momenteel gemiddeld ongeveer 5 miljoen. De gemiddelde bedrijfsgrootte in Nederland is 10 miljoen. Een opmerkelijke ontwikkeling van de laatste tijd noemt het rapport het ontstaan van allerlei vormen van streek-samenwerking.

Kritiek

De kritiek op de bestaande situatie behelst onder meer het feit, dat de centrale instanties niet voldoende invloed hebben op de bestemming van de melk, zodat men onvoldoende profiteert van de mogelijkheden van aanpassing aan wisselende situaties. Naar het oordeel van de commissie noodzakelijk de voortschrijdende mechanisatie en de daaruit voortvloeiende noodzaak tot het doen van grote investeringen, alsmede de sterke loonstijgingen tot grotere eenheden teneinde de produktiekosten laag te houden.

De toekomst

Als voordelen die door een grotere samenwerking mogelijk worden, noemt de commissie onder meer de mogelijkheid hoger gespecialiseerde deskundigen in dienst te kunnen nemen en een betere benutting van het vervoersapparaat.

Het rapport komt, wat het aantal in de toekomst noodzakelijke bedrijven betreft, tot het volgende structuurbeeld van de toekomstige melkverwerking in Drenthe.

- Op de duur is een drietal bedrijven voor de produktie van verpakte consumptiemelkprodukten voldoende. Voor de levering van losse melk kunnen meer bedrijven ingeschakeld worden.
- Voor de produktie van normale kaassoorten worden tien à vijftien bedrijven voldoende geacht. Voor speciale kaassoorten kunnen bovendien nog enkele kleinere bedrijven een nuttige functie vervullen.
- Een beperkt aantal centrale boterbedrijven is noodzakelijk. De centrale produktie van boter kan zowel plaatsvinden bij één of meer melkontvangstations als bij de in de toekomst te vormen centrale kaasfabrieken.
- De huidige verwerkingsmogelijkheden voor poeder in Bellen, Hoogeveen en Roden lijken voldoende.
- Het lijkt niet noodzakelijk - gezien de onlangs gerealiseerde samenwerking van de DOMO met Bedum en de mogelijkheden die de DOMO al gedurende enige jaren bezit

in het kader van de samenwerking met Friesland ten aanzien van het bedrijf *De Ommelanden* - om over te gaan tot stichting van een eigen condensfabriek.

- De organisatie moet het mogelijk maken om op soepele wijze het proces van bedrijfsvermindering op te vangen. Bovendien zal met de melk „geswitched moeten kunnen worden en zal een systeem van bedrijfsvergelijking ingevoerd moeten worden. Fundamenteel is dat er in Drenthe een organisatorische opbouw komt die in staat is de technische en economische evolutie op goede wijze op te vangen.

Eén zuivelcoöperatie

Bij de vorming van één provinciale eenheid, die de invoering van één gelijke netto-melkprijs tot gevolg heeft, zal er in Drenthe slechts één zuivelcoöperatie zijn, die alle fabrieken bezit en waarvan de boeren rechtstreeks lid zijn.

Voordelen van concentratie op provinciaal niveau zijn: het betere samenspel dat kan worden bereikt tussen het centrale productiebedrijf en de overige sectoren van het Drentse zuivelbedrijfsleven en het vervallen van tegenstrijdige belangen; de mogelijkheid om op ruime schaal met de melk te „switchen” (verschuiven van de ene produktierichting naar de andere); betere organisatie van de afzet. Door invoering van één netto-prijs worden de zogenoemde, vrije fabrieken automatisch over de barrière heengeholpen, die hen er tot nog toe van weerhield zich bij een verkoopvereniging aan te sluiten.

Eén netto melkprijs

Verder wijst het rapport er nog op dat door de vorming van één Drentse zuivelorganisatie (invoering van één netto-melkprijs) een krachtig provinciaal zuivelcentrum ontstaat, waar alle belangen van de Drentse zuivelindustrie samenkomen en van waaruit zij ook als één geheel kunnen worden uitgedragen. Als laatste voordeel noemt het rapport het feit, dat iedere Drentse boer dezelfde melkprijs ontvangt waardoor veel naijver, afbrekende concurrentie en onderlinge tegenstellingen zullen verdwijnen.

Geen bedreiging

De invoering van één netto prijs ook betekent dat de huidige directeuren hun zelfstandige positie als directeur van de plaatselijke fabriek kwijtraken. De commissie wijst er evenwel met nadruk op dat het zuivelplan geen bedreiging behoeft in te houden voor het werk van de directeuren. Hoewel hun positie een andere zal worden, blijft er een groot aantal directeursplaatsen te vervullen, terwijl er bovendien een aantal functies ontstaan van minstens gelijkwaardig niveau. Zo zullen er ongeveer 30 bedrijven nodig blijven. Dezelfde zorg die betracht moet worden ten aanzien van de positie van de directeur, geldt ook voor het overige personeel, voor wie in verband met de krappe arbeidsmarkt dat probleem echter minder actueel is.

Volgens het rapport behoeft de structuur van de afzet na invoering van de netto-prijs niet fundamenteel te veranderen. Het ligt voor de hand dat straks de top de boter en de kaas in zijn geheel zal afzetten via de NCZ. Voor het melkpoeder lijkt een samenwerking tussen de Drentse top en de NCZ gewenst zonder dat dit inhoudt dat de NCZ de huidige afzet van de DOMO overneemt. De door de DOMO in het verleden opgebouwde afzetposities zullen door de Drentse top zelfstandig benut kunnen worden. Primair is de consumptiemelk en de melk voor het Amerikaanse bezettingsleger.

Noodzakelijke stap voor één melkprijs

Een noodzakelijke stap die genomen moet worden om één gelijke nettomelkprijs te kunnen invoeren, is een fusie tussen de Zuivelbond en DOMO-BEDUM, uiteraard, aldus het rapport, onder voorwaarde dat alle bedrijven meedoen of in ieder geval een belangrijk percentage. Im-

mers, na invoering van deze prijs bestaat er in feite nog slechts één coöperatieve zuivelfabriek die alle Drentse bedrijven exploiteert.

De fusie zal de vorm moeten krijgen van een statutenwijziging van de DOMO en een opheffing van de bond. Het kernpunt van de toekomstige nieuwe organisatie zal naar het oordeel van de commissie gevormd moeten worden door het rechtstreekse lidmaatschap van de Drentse boer van de centrale organisatie. Er ontstaat dan in een zuivelorganisatie waarvan de 18.000 Drentse boeren rechtstreeks lid zijn. Zij kunnen worden onderverdeeld in plaatselijke eenheden die in principe dezelfde kunnen zijn als de tegenwoordige plaatselijke verenigingen.

Deze plaatselijke eenheden beheren evenwel geen fabriek meer. Evenwel kunnen zij een nuttige functie vervullen, onder andere door het organiseren van onderlinge hulpverlening, bij veeziektebestrijding en bij het boerenverzekeringswezen. Het zal gewenst zijn om, voordat de ledenraad bijeenkomt, alle zaken eerst in regionaal verband te bespreken, waarom er een vier-tal regionale ledenvergaderingen zal moeten komen.

In het topbestuur zullen personen uit alle delen van de provincie moeten komen, zodat het dus uit acht leden zal bestaan met een voorzitter, die buiten deze indeling om moet worden gekozen.

Leeuwarder Courant 1964-12-05

ook in MAP Domo-Bedum

Over één jaar DOMO-BEDUM en het Drents zuivelplan

(De Veemarkt)

Dit jaar is de samenwerking tussen de condensfabriek in Bedum en de Domo een feit geworden. Er is een organisatie van gemaakt, *Demo-Bedum*. Volgens het Drentse zuivelplan moet de *Drentse zuivelbond* nu ook in deze combinatie opgaan. *Domo-Bedum* zit in het Rivella-project en in de *coöperatieve veevoederfabriek 'Sloten'* en in *de Ommelanden*. Verder in een consumptieijsfabriek in Groningen, terwijl tot de nieuwbouw van een melkinrichting In Groningen besloten is. Deelgenoten van de Domo zijn een vijftigtal zuivelfabrieken in Drente en enkele fabrieken in Groningen.

Die fabrieken zijn in drie soorten verdeeld, omdat de een alle melk aan de melkpoederfabriek in Beilen levert en andere maar een deel. De zuivelfabrieken zijn dan plaatselijk weer gekoppeld aan aankoopverenigingen, zo als dat in Friesland in Jubbega het geval is geweest. Sommige fabrieken in Drente maken kaas, boter en melkpoeder, terwijl ze aaneengesloten zijn bij de Domo, die melkpoeder en kaas produceert. Daarnaast heeft de Domo nu ook de condensfabriek in Bedum op sleeptouw genomen.

Misschien zijn de Domo en Bedum op financieel gebied ook wel twee communicerende vaten geworden. We hebben getracht ons enig licht te verschaffen in dit naar de buitenkant te oordelen chaotische schouwspel van samenwerkingsvormen. Daartoe pleegt men dan een deskundige om raad te vragen en dat hebben we gedaan. Deze deskundige buitenstaander was zelf glad met de situatie verlegen. Hij wist het niet.

We vragen ons af, wat de Drentse boer er dan nog wel van begrijpt. We verlangen heus niet, dat het een lid van de coöperatie kristalhelder voor de geest staat hoe de geldstroom zich door

een coöperatief apparaat beweegt en waar de eventuele aftapkraantjes zich bevinden, maar het lid moet al een idee hebben over de structuur van zijn organisatie, want anders distantieert hij er zich van, zodra er moeilijkheden opduiken.

NvhN 1964-12-14

Drents-Groninger Zuivelbond vergadert te Assen

Steenbergen: verwezenlijking Drents zuivelplan moet groeiproces zijn

(Van onze redactie te Assen)

Vanmorgen is in Bellevue te Assen de algemene ledenvergadering begonnen van de Drents-Groninger Zuivelbond. De bespreking van het rapport van de door deze bond en „Domo-Bedum” ingestelde commissie Zuivelplan-Drenthe – waaraan wij al aandacht schonken - maakte een belangrijk punt van de agenda uit. In diverse kringvergaderingen is het reeds aan de orde gesteld en velen hebben daarin hun visie gegeven over de gedachten, welke in het rapport zijn neergelegd. De bondsvoorzitter, de heer W. Steenbergen te IJhorst, verklaarde vanmorgen in zijn openingsrede grote waardering te hebben voor de omstandigheid dat alle vragenstellers getracht hebben de zaken, waar het om gaat, objectief te benaderen. Afbrekende kritiek, aldus de heer Steenbergen, is nergens gehoord en Wij menen dan ook te mogen constateren dat het besef dat er toch wel iets moet gebeuren, vrij algemeen is.

Hoewel de benaming van het rapport zou kunnen inhouden dat het op Drenthe alleen van toepassing is, moet het bij grondige bestudering toch iedereen wel duidelijk zijn dat de motieven die de commissie Zuivelplan Drenthe aanleiding hebben gegeven tot de conclusies in dat rapport vervat, niet ophouden bij de provinciale grers Groningen-Drenthe, maar van toepassing kunnen zijn op het hele bondsgebied. De heer Steenbergen legde daar vanmorgen vooral de nadruk op. In dat verband deelde hij mee dat op nationaal niveau een rapport op het punt van verschijnen staat dat eveneens als grondgedachte lanceert: breng de melk per bondsgebied in één hand met één netto melkprijs voor alle afgeleverde melk.

Groeiproces

Eén ding meende de heer Steenbergen te mogen stellen, namelijk dat de stap naar de volledige samenwerking in één organisatie met de daaraan verbonden consequenties in één keer naar veler mening moeilijk te realiseren is of, zoals het in diverse kringvergaderingen is gesteld, de stap van de vloer naar de zolder te groot is. Dat houdt in, zo meende de heer Steenbergen, dat de verwezenlijking van het zuivelplan een groeiproces moet zijn, dat korter of langer kan duren en tevens een proces dat de meeste kans van slagen heeft worden geen overijlde stappen worden gedaan, maar dat er wat gebeuren moet, staat wel vast

Dat betekent, aldus de voorzitter, dat besturen en directies van de fabrieken mede tot taak hebben de leden verrouwd te maken met de gedachte dat zich onafwendbare veranderingen aan het voltrekken zijn die de boerderij noch de coöperatieve zuivelfabriek, noch datgene wat zich rond de zuivelfabriek heeft gegroepeerd, als nevenactiteiten onberoerd kan laten. In overleg met het bestuur van DOMOBedum meent het bestuur van de Drents-Groninger Zuivelbond er goed aan te doen om in goede samenwerking met de standsorganisaties, de jongerenorganisaties en misschien nog andere in het komende winterseizoen zoveel mogelijk vergaderingen te beleggen waarin over het zuivelplan kan worden gesproken.

Voorlichting

Een goede voorlichting is nodig, meende de heer Steenbergen, die het niet aan twijfel onderhevig achtte dat de gemiddelde boer gehecht is aan zijn fabriek ongeacht of dat een zuivere zuivelfabriek is dan wel zogenaamd gemengd bedrijf, waaraan dus een grotere of kleinere sector aan- en verkoop verbonden is. Juist over deze situatie zijn in de kringvergaderingen vragen gesteld. Erkend moet worden, zo zei de voorzitter, dat nog niemand de weg duidelijk heeft uitgestippeld hoe in deze gevallen gehandeld zou kunnen worden. Vast staat naar zijn mening dat hier een verdere verdieping nodig is teneinde te komen tot concrete voorstellen.

Ook naar de functie en taak van de plaatselijke verenigingen en de wijze waarop deze gehandhaafd kunnen blijven, zal een nader onderzoek moeten worden ingesteld. Daar waar in de kringvergaderingen over opheffing van de plaatselijke verenigingen is gesproken om tot nieuwe vormen te komen moet dat volgens de heer Steenbergen gezien worden tegen het licht van de statutaire bepalingen die bij wijzigingen steeds $\frac{2}{3}$ en soms $\frac{3}{4}$ van de stemmen moeten hebben, evenals dat het geval is bij ontbinding of opheffing der vereniging. Het is echter duidelijk dat men vrijwel nergens het contactpunt „de fabriek” wil missen, zodat het ‘t bestuur zinvol leek dat eveneens in samenwerking met DOMO-BEDUM op korte termijn te onderzoeken welke mogelijkheden er juridisch gezien zijn om zo mogelijk met behoud van de plaatselijke verenigingen het persoonlijk lidmaatschap van de provinciale eenheid te creëren. Het bondsbestuur staat voorts op het standpunt dat bij de verdere uitwerking van het zuivelplan een cijfermatige ondersteuning noodzakelijk is. Daarover zal nog met DOMO-BEDUM worden gesproken.

Resultaten

In het begin van zijn rede wees de heer Steenbergen op de bijzondere gunstige omstandigheden waaronder de landbouw en de rundveehouderij hebben kunnen werken. De resultaten daarvan zijn dan ook goed aanwijsbaar: hoge opbrengsten van goede kwaliteit in de akkerbouwsector en een volledig herstel van de melkproductie in de laatste maanden, zelfs hier en daar een duidelijke overschrijding van de aanvoer. Het zal interessant zijn te weten hoe de praktijk zal reageren op het verbeterde economisch klimaat in die zin, dat de tendens naar hernieuwde uitbreiding van de veestapel al of niet zal doorzetten ondanks de remmende factoren als gevolg van de krappe arbeidsvoorziening. Of de zuivelmarkt een forse uitbreiding van de melkproductie zal kunnen verdragen, zal z.i. moeten worden afgewacht.

Ten opzichte van het bondswerk meende de heer Steenbergen dat vooral het accent op de voorlichting moet worden gelegd. „Wij moeten het aandurven om nieuwe wegen te zoeken en zo nodig in te slaan en ons niet laten weerhouden door de dwaze kritiek van niet-ingewijden. De wetenschap dat wij in dat streven niet alleen staan, maar dat wij worden geschraagd door de sterke binding van ‘n goede bondsorganisatie als onderdeel van een veel omvattende nationale zuivelbond en deze weer geflankeerd door uitgebreide coöperatieve afzetorganisaties, mag voor ons als veehouders een zekerheid zijn dat onze belangen op de juiste wijze worden behartigd. Daarnaast zullen ook wij zelf het onze moeten bijdragen aan de gedachtenvorming”, zo oordeelde de heer Steenbergen.

Vergadering Drents-Groninger Zuivelbond

Doel Zuivelplan Drenthe verkrijgt instemming

(Van onze redactie te Assen)

De leden-afgevaardigden, die de gisteren in Bellevue te Assen gehouden algemene vergadering van de Drents-Groninger Zuivelbond bijwoonden, hebben zich kritisch, maar zeer positief uitgelaten over het Zuivelplan Drenthe dat in bespreking werd gegeven. Zoals gemeld gaat het plan er van uit de melk in één hand te verkrijgen, één netto melkprijs vast te stellen, de boeren rechtstreeks lid van de nieuwe organisaties te maken en een samenvoeging van de bond en DOMO-BEDUM.

Als doelstelling, zo meende men, is het plan geschikt, maar over het algemeen achtte men de stap „van de vloer tot de zolder”, zoals de voorzitter het noemde, te groot en wilde men de weg van geleidelijkheid volgen om op deze wijze meer gelegenheid te hebben er door concrete voorstellen bij betrokken te worden. Indien het plan rechtlijnig zou worden gevolgd, zou dat leiden tot opheffing van de plaatselijke verenigingen, een probleem waarbij twee belangrijke facetten naar voren werden gebracht. Naar het oordeel van de leden-afgevaardigden hebben de plaatselijke verenigingen een taak in het contact zuivelfabriek-boer en bovendien heeft men nog te maken met de combinatie zuivelfabriek-malerij. Het bondsbestuur, dat deze facetten wel onderschreef, zal daarom proberen het zuivelplan op de plaatselijke verenigingen op te bouwen, zonder opheffing van deze verenigingen, en daarin een figuur zien te vinden die past in de voorstellen van het plan.

Goed resultaat

Daarnaast wil het verdergaan met de gedachtenvorming door in samenwerking met de stands- en jongerenorganisaties in een vijftiental gesprekskringen voorlichting te geven, waarbij de zuivelfabrieken volledig zullen worden betrokken. Algemeen was men van oordeel dat er iets moet gebeuren. Wat is bereikt, is op zichzelf een goed resultaat, maar betere resultaten nog kunnen worden verkregen door een planmatig beleid zo werd gisteren geoordeeld. Het bondsbestuur zal trachten nader uitgewerkte voorstellen gereed te maken.

Begroting

De overige agendapunten gingen vlot onder de hamer van de heer W. Steenberg door. Zo werd de begroting goedgekeurd (waaruit bleek dat ook de dienstverlening in tarief zal worden gebracht), werden de aftredende bestuursleden, de heren B. J. de Boer, Onderdendam en H. Michels te Onstwedde, herkozen, evenals de heer A. Oosterhof te Coevorden als lid van de samenkomst van directeuren. In de commissie voor de boterkeuringen werd gekozen de heer J. H. de Boer, Buinen, in de commissie voor de kaaskeuringen de heer I. Jelsma te Kolderveen, in de commissie voor het onderwijs de heer K. de Raad te Grolloo en in de commissie voor controle de zuivelfabriek te Buinen.

De FNZ-voorzitter, de heer G. H. E. M. van Waes, reikte de gouden FNZ-medaille, behaald bij de kaaskeuringen 1964, uit aan de fabriek te Norg en Westerbork. Een zilveren medaille ontvingen de bedrijven te Haalweide, DOMO-BEDUM te Beilen, Borger, Ruinen en Glimmen en een bronzen de fabrieken te Diever. Havelte, Rogat, Ruinerwold, Marum, Waperveen, Nijeveen-Kolderveen, Assen, Peize, Dwingeloo, Zuidlaren en Ezinge. Voor de bestuursleden werd een hogere vergoeding vastgesteld.

Drents-Gronings zuivelplan op lange baan

(Van onze correspondent)

Hoofdmoot op de algemene ledenvergadering van de *Drents-Groninger Zuivelbond*, die maandag te Assen is gehouden, vormde de bespreking van het vierde Drentse zuivelplan, waarover een door de DGZB en Domo-Bedum ingestelde commissie een rapport heeft samengesteld. De vier kernpunten van het door de commissie voorgestelde plan zijn:

1. de vorming van een provinciale eenheid,
2. één netto melkprijs voor alle boeren in het gebied.
3. de boer rechtstreeks lid van de nieuwe organisatie laten worden,
4. samenvoeging van de zuivelbond en Domo-Bedum.

De voorzitter, de heer W. Steenbergen uit IJhorst, zei in zijn openingswoord dat uit de kringvergaderingen is gebleken dat naar veler mening de stap tot volledige samenwerking in één keer te groot is. Ook uit de gisteren gehouden vergadering bleek dat de leden het plan als doelstelling om naar te streven geschikt vinden, maar dat men voor de realisering er van de weg wenst te volgen, van de geleidelijkheid. Men wil als het ware naar het plan toegroeien. Naar aanleiding hiervan deelde de voorzitter mee, dat het zuivelplan stapsgewijs zal worden ingevoerd.

De voorzitter deelde mee dat men omtrent het zuivelplan nog concrete voorstellen zal doen. Ook naar de functie en taak van de plaatselijke verenigingen en de wijze waarop deze gehandhaafd kunnen blijven zal een nader onderzoek moeten worden ingesteld. Duidelijk is dat men vrijwel nergens het contactpunt „de fabriek” wil missen. Bond en *Domo-Bedum* zullen op korte termijn onderzoeken welke mogelijkheden er juridisch gezien zijn, om zo mogelijk met behoud van de plaatselijke verenigingen het persoonlijk lidmaatschap van de provinciale eenheid te creëren.

1965

NvhN 1965-02-06

Bestuur en commissarissen Acmesa Assen tegen Zuivelplan Drenthe

(Van onze redactie te Assen)

Bestuur en commissarissen van de Coöperatieve Asser Melkinrichting en Stoomzuivelfabriek „ACMESA” hebben een afwijzend standpunt ingenomen ten aanzien van de drie hoofdpunten waarop het zuivelplan Drenthe berust. Deze hoofdpunten zijn zoals we reeds meldde: de vorming van een provinciale eenheid, het verkrijgen van één netto melkprijs - één prijs dus die gelijk is voor alle boeren in het gebied - en de samenvoeging van de Drents-Groningse Zuivelbond en DOMO-Bedum. Het plan, zo heeft de heer Chr. J. Erkelens uit Zeyerveld als commissaris van ACMESA gisteravond tijdens de zesde contactavond van het bedrijf te Assen gesteld, is zoals het er nu ligt een goed uitgangspunt voor de bespreking van de zuivelsituatie in Drenthe, maar niet wenselijk of uitvoerbaar. Er zijn te veel punten die om oplossingen vragen.

Hoe, vroeg hij zich af denkt men over de fabrieken waaraan een malerij is verbonden. Wat moet daarmee gebeuren? Met alleen de vaststelling dat daarvoor een oplossing moet worden gevonden is men er niet en als alle melkleveranciers lid moeten worden van de centrale organisatie of bedrijf, hoe staat het dan met de aansprakelijkheid en het lidmaatschap voor de afdeling malerij van elke fabriek?

Technisch en organisatorisch zijn de Drentse zuivelfabrieken verschillend en daaraan wordt in het plan te weinig aandacht besteed. Bovendien acht ACMESA het, in het plan gebruikte cijfermateriaal te summier en te weinig gebaseerd op de praktijk in Drenthe, daar men niet voldoende kon beschikken over bedrijfseconomische gegevens uit de exploitatie van de Drentse bedrijven. De exploitatie van het centrale bedrijf, vond de heer Erkelens tot nu toe erg duister en gezien de ervaringen op de kringvergaderingen, waar het plan is behandeld, is verandering daarin op korte termijn niet te verwachten.

Als lid van DOMO-Bedum hebben wij het recht zo beklemtoonde hij, te weten hoe het bedrijf reilt en zeilt.

De vorming van een provinciale eenheid is volgens „ACMESA” een stap van de vloer op de zolder, een stap die te riskant is als geen op de praktijk gebaseerde cijfers bekend zijn.

De heer Erkelens betwijfelde ook of deze grote eenheid voldoende zekerheid geeft dat men kon komen tot de hoogst mogelijke melkprijs voor de boer, bovendien wordt de psychologische kant van de verdwijning de dorpsfabriek verwaarloosd.

Er komt nog bij aldus de heer Erkelens, dat de gewone Drentse boer maar weinig inzicht krijgt in de zaken van deze grote organisatie en zijn zeggenschap van geen betekenis zal blijken te zijn.

Voorts wordt in het plan voor de hoogst mogelijke melkprijs geen voldoende garantie gegeven en is samenvoeging van Bond en DOMO-Bedum zeker niet gewenst. De Bond dient krachtig en onafhankelijk te zijn en de bedrijven van technische en economische voorlichting te voorzien en een controlerend orgaan te zijn van en voor de boer. Bij dit alles zal de bevordering van de uniforme administratie voor al de bedrijven nodig zijn

11 februari in Assen

De heer Erkelens onderstreepte tenslotte de mening van bestuur en commissarissen van AC-MESA dat een verdergaande samenwerking van-onderen op moet komen, door het bevorderen en stimuleren van samenwerking van de fabrieken onderling, evenals in Zuid-Drenthe en Friesland al is gebeurd. Meegedeeld werd dat op 11 februari a.s. in Bellevue te Assen een vergadering zal worden gehouden waarin het Zuivelplan Drenthe onderwerp van gesprek zal zijn. Het verzoek om op deze avond ook personen te laten spreken die tegen het plan bezwaren hebben, werd afgewezen,

NvhN 1965-02-12

Zuivelplan vond in Assen slechts matig onthaal

(Van onze redactie te Assen)

Ook in de Drentse hoofdstad is het zuivelplan besproken, dat onlangs de Drents-Groninger Zuivelbond het licht deed zien. De secretaris van deze bond drs. U. Hettinga, heeft het tijdens een matig bezochte bijeenkomst in Bellevue toegelicht. De ontwikkelingen die zich in de agrarische sector gedurende de laatste jaren hebben voorgedaan, stelde de bondssecretaris in het licht, zich daarbij afvragende of men met deze ontwikkeling, ook in de zuivelindustrie op de goede weg is. Naar zijn mening zal rekening moeten worden gehouden met een ander afzetpatroon, terwijl ook de tendens van grotere eenheden volgens drs. Hettinga „er in ligt.” „Daar,” zo zei hij. „waar aantoonbare voordelen te behalen zijn, zal men naar grotere eenheden moeten streven.”

De heren Chr. J. Erkelens te Zeijerveld en T. Oosterloo, directeur van Acmesa te Assen, stelden hun mening over het zuivelplan Drenthe lijnrecht tegenover die van drs. Hettinga. „Laten wij in hemelsnaam niet bang zijn voor een tijd die er nog niet is,” waarschuwde de heer Erkelens, wiens oordeel over het plan wij onlangs al uitvoerig publiceerden. De heer Oosterloo, die op de laatste contactdag van Acmesa in het Wilco Centrum te Assen ook het woord had gevoerd, herhaalde dat Acmesa alle waardering voor DOMO-Bedum heeft, maar in DOMO-als-doel een gevaar ziet. Wij hebben geen enkel recht op revenuen, maar zijn wel aansprakelijk, een tegenstrijdigheid die wij niet accepteren en waartegen wij hevig hebben geprotesteerd, aldus de Acmesa-directeur. Naar diens mening moet het uitgangspunt van het zuivelplan serieus zijn. Er komen z.i. cijfers in voor die niet juist en door de tijd zijn achterhaald. Baseren op cijfers, zo beklemtoonde de heer Oosterloo, die niet juist zijn en niet op de praktijk zijn afgestemd, is levensgevaarlijk. Men spiegelt de voordelen van het plan groter af dan ze zijn.

De tijd bijblijven

De voorzitter van het Drents Landbouwenootschap, de heer G. M. Lambers te Eexterveenshekanaal, onder wiens leiding de bijeenkomst stond, herhaalde nog eens, dat de zuivelorganisaties tot taak hebben voor de boeren uit de melk te halen wat er in zit. De bedoeling van het zuivelplan is om vooruit te zien; door de veranderende omstandigheden mag wel eens uitgekoken worden naar andere methoden. Immers, de tijd verandert en wij moeten die tijd bijblijven, meende de heer Lambers. Zoals te verwachten was, is de DLG-voorzitter ingegaan op hetgeen tijdens de Acmesa-contactdag in Assen over het zuivelplan Drenthe is gezegd. Mij bedroeft het, merkte de heer Lambers naar aanleiding daarvan op, dat men de vuile was niet binnenshuis heeft gehouden.

Een en ander kan verwarring wekken in een tijd, waarin eensgezindheid dringend nodig is. Ik ben teleurgesteld dat wij 't soms nog zo vreemd met elkaar doen, aldus de heer Lambers. Zowel de heer Lambers als drs. Hettinga kregen van de heer Erkelens te horen dat „de pers” de mening van Acmesa volkomen juist heeft weergegeven. Volgens bestuur en commissarissen van Acmesa is het zuivelplan een goed uitgangspunt voor een bespreking van de zuivelsituatie in Drenthe maar niet wenselijk en uitvoerbaar. Er zijn nog te veel punten die om een oplossing vragen. De heren Erkelens en Oosterloo hebben dat gisteren tijdens de bijeenkomst in Assen nog eens nadrukkelijk onderstreept.

Leeuwarder Courant 1965-02-12

Friesland ten voorbeeld gesteld

Drents zuivelplan in Assen afgewezen

Het is bekend, dat de Drentse zuivelfabrieken na de Friese de hoogste melkprijs uitbetalen in Nederland en er is, geen garantie, dat dit blijvend het geval zal zijn, wanneer het Drentse zuivelplan met één melkprijs voor Groningen en Drenthe zal worden uitgevoerd. Dit commentaar gaf de directeur van de coöperatieve zuivel- en melkinrichting Acmesa te Assen, de heer T. Oosterloo, op het Drentse zuivelplan. Dit plan dat o.m. een samenvoeging van de *DOMO-Bedum* en de *Drents-Groningse Zuivelbond* voorstaat, kon de heer Oosterloo niet begrijpen. Hij kon zich niet voorstellen, dat men het ernstig meent. Er zitten veel hiaten in het plan.

Een van de commissarissen van de coöperatie, de heer C. J. Erkelens, noemde het plan wel een goed uitgangspunt voor de bespreking van de situatie in Drenthe, maar hij achtte het niet uitvoerbaar. Hij citeerde de oud-direkteur van de Coöp. Zuivel-Bank, dr. R. Kuperus, die een te ver gaande concentratie een gevaar voor de democratie in de coöperatie genoemd heeft. Het gebruikte cijfermateriaal in het plan noemde de heer Erkelens te summier en te weinig gebaseerd op de praktijk in Drenthe. De exploitatie van het centrale bedrijf in Beilen is op het ogenblik erg duister en gezien de behandeling van de kwestie op de kringvergaderingen in Drenthe is verandering nog niet spoedig te verwachten.

Het instellen van een netto-melkprijs zou op het ogenblik een ongewenste situatie scheppen, omdat het een vergelijking tussen de uitkomsten van de bedrijven versluiert en omdat het de gezonde wedijver tussen de fabrieken niet ten goede zou komen. Een samenvoeging van Bond en Domo achtte de heer Erkelens zeker niet gewenst. De bond dient een onafhankelijk orgaan te zijn, dat een uniforme administratie tussen de bedrijven bevordert, opdat er goede bedrijfsvergelijkingen mogelijk zijn en kostenbewaking mogelijk is. Hij zei voorts een voorstander te zijn van regionale concentraties, zoals die in Friesland tot stand komen.

Op een voorlichtingsbijeenkomst in Assen is het plan nog eens in discussie geweest en daar stelden de voorzitter van het *Drents Landbouw-Genootschap*, de heer G. M. Lamberts en drs. U. Hettima van de Zuivelbond, dat de publicaties naar buiten de indruk van een chaos hadden verwekt. Vooral de vergadering van Acmesa was in de pers niet goed weergegeven. De sprekers op de Acmesa vergadering, de heren Oosterloo en Van Erkelens zeiden, dat hun woorden wel goed waren weergegeven. Zij schoven de moeilijkheden op een tekort aan voorlichting van de Domo en de Zuivelbond, die teveel geheimzinnigheid om het plan weven. Drs. Hettinga pleitte verder voor grotere kaasfabrieken en noemde daarbij een omvang van 60 miljoen kg melk en de heer Oosterloo ging daar tegen in door te spreken over stopverffabrieken.

Drents-Groninger Zuivelplan weer van de baan

Het Drents-Groninger Zuivelplan is van de baan, omdat dit plan onvoldoende steun onder- vond bij de plaatselijke zuivelfabrieken. Het plan voorzag in een samengaan van de *Drents-Groninger Zuivelbond* en het productiebedrijf *Domo-Bedum* met de plaatselijke zuivel- fabrieken in één commerciële organisatie. Deze commerciële organisatie zou 24.000 boeren omvatten. Het is de vierde keer, dat er in Drente een zuivelplan gestrand is.

NvhN 1965-05-22

Jaarverslag Drents-Groninger Zuivelbond

Zuivelplan roept weerstand op, maar heeft toch zijn nut

In het jaarverslag van de Drents-Groninger Zuivelbond (die woensdag 26 mei in Bellevue te Assen zijn algemene ledenvergadering houdt) wordt ook aandacht besteed aan het Zuivelplan. Veranderingen en ook voorstellen tot veranderingen hebben vaak de neiging meer of minder grote weerstanden op te roepen, aldus het verslag. Dat hebben ook de voorstellen die de zuivelplancommissie in haar rapport heeft neergelegd, tot op zekere hoogte gedaan, hetgeen overigens geen afbreuk aan het nut van deze voorstellen behoeft te doen.

Het is volgens het verslag moeilijk precies weer te geven in welke stemming de studie van de zuivelplancommissie is ontvangen. Men zou kunnen zeggen in een stemming met een brede spreiding lopend van welwillende belangstelling naar een lichte ontstemming, dit laatste waarschijnlijk voor het merendeel als gevolg van de nogal vérstrekkende voorstellen, die bij velen blijkbaar een gevoel van onbehagen hebben veroorzaakt over de toekomst.

Dat de gedane voorstellen de meesten als wel wat te ingrijpend voorkwamen bleek wel uit de discussies in de kringvergaderingen. In de ledenvergadering leidden de besprekingen tot de conclusie dat men in het algemeen de stappen, genoemd in het zuivelplan, te groot vindt, maar dat dit niet wil zeggen dat er niets zou moeten gebeuren. In vele gevallen drong men aan op concretere voorstellen die voorzien zijn van een deugdelijke cijfermatige ondersteuning.

Deze conclusies zijn, aldus het verslag, als zij juist zijn niet onbevredigend. Het biedt de ruimte om na te gaan wat men wel gewenst acht en wat daarom voor de leden ook aanvaardbaar is. De ontwikkeling gaat voort en daar zal op welke wijze dan ook rekening mee moeten worden gehouden. Met de genoemde conclusies is dat goed mogelijk. Men zou het zó kunnen stellen: het zuivelplan kan als uitgangspunt voor de discussies leiden tot een zuivelplan dat op een reële wijze voorziet in de behoefte van de leden en voor hen een leidraad kan vormen bij de toekomstige ontwikkeling.

Het verslagjaar overziende zijn er, te meer als daarbij de eerste maanden van 1965 worden betrokken, genoeg besprekingen over het uitgebrachte rapport geweest. De tijd om daaruit definitieve conclusies te trekken lijkt nabij, het zal de rust in de organisatie ten goede komen, aldus het verslag. In de aanstaande levenvergadering van de bond zal op het voorlopig standpunt van het bondsbestuur worden teruggekomen.

Drents-Groninger-Zuivelbond op weg naar eenheid

Het jaar 1964 is in het tweede bestaansjaar van de *Drents-Groninger Zuivelbond* een jaar geweest van rustige voortzetting van de in het vorig jaar aangegeven koers. Zo langzamerhand raken Groningen en Drenthe wat de zuivelbelangen betreft zodanig met elkaar verweven, dat het niet meer opvalt, dat hier tot voor kort sprake was van twee gescheiden organisaties. Het aantal bij de bond aangesloten gewone leden bleef onveranderd op 59.

In de provincie Drenthe zijn thans 46 leden, exploiterende 48 bedrijven en twee melkveehoudersverenigingen te Beilen en Wachtum. In de provincie Groningen zijn acht leden met acht bedrijven en drie melkveehoudersverenigingen en wel Bedum, Farmsum en de Ommelanden. De Coöp Melkproductenbedrijven *Domo-Bedum* te Beilen, die buitengewoon lid van de bond is, exploiteert bedrijven te Beilen, Bedum, Farmsum, Groningen en Sappemeer.

NvhN 1965-05-26

Voorzitter DG.-Zuivelbond: „Men is is nog niet rijp”

Zuivelplan voor Groningen en Drenthe voorlopig van de baan

(Van onze redactie te Assen)

„Wij hebben niet de indruk, dat de belangstelling voor het realiseren van het zuivelplan erg groot is. Dat is niet gebleken uit de opkomst bij de voorlichtingsvergaderingen en ook niet duidelijk genoeg uit de reacties. Het bondsbestuur heeft daaruit de conclusie getrokken dat men in het algemeen nog niet rijp is voor directe verwezenlijking van het plan, maar dit behoeft niet te betekenen dat er verder niets behoeft te gebeuren”. Aldus de heer W. Steenbergen uit IJhorst vanmorgen tijdens de algemene vergadering die de Drents-Groninger Zuivelbond in Bellevue te Assen onder zijn leiding hield.

„Voorlichting had basis kunnen zijn”

Het bondsbestuur, zo vervolgde de voorzitter, is van oordeel dat de voorlichting een goede basis had kunnen zijn voor een nadere uitwerking van een plan of zo men wil een zekere planning. Een nadere uitwerking van de meest gewenste structuur van de Drents-Groninger Zuivelindustrie voor de toekomst kan ongetwijfeld een goede richtsnoer zijn bij de verdere ontwikkeling, zo meende de heer Steenbergen. Het leek hem onwaarschijnlijk dat de Drents-Groninger boer gemiddeld genomen in de grond van zijn hart niet de behoefte zou gevoelen aan enig houvast in de maalstroom der ontwikkeling.

Evenmin kon de voorzitter dat voorstellen van de directies van de bedrijven die dat in vele gevallen vaak ook de nodige zorgen baart. Op deze wijze zou een duidelijker beleid mogelijk zijn geweest dan in de situatie waarin men gezamenlijk een nog grotendeels onbekende weg moet vinden. De heer Steenbergen beklemtoonde dat grote stappen zoals die in het zuivelplan zijn voorgesteld, niet per se in één keer behoeven te worden gezet. De weg der geleidelijkheid en groei blijft open. Daarbij zou zijns inziens een gerichte organisatorische en economische begeleiding van grote waarden kunnen zijn. Om dat te bereiken is eenheid van opvatting nodig. Het zou ons, aldus de voorzitter, daarom bijzonder aangenaam zijn wanneer op dit mo-

ment de inzichten in de besturen van de beide opdrachtgevende organisaties (de bond en DOMO-BEDUM) parallel liepen. Wat betreft het na te streven doel is dat wel het geval, maar over de weg die daarbij zou kunnen worden gevolgd, bestaat verschil van inzicht. Onder deze omstandigheden is het voor de bond niet goed mogelijk om voorstellen tot nadere uitwerking van het zuivelplan te doen.

Niet verder aandringen

Nu verder is gebleken dat het merendeel deel van de leden voor een zuivelplan zoals dat door de zuivelplancommissie is uitgebracht, nog niet rijp is, lijkt het ons niet juist van bondswege op realisering van het plan verder aan te dringen. Of er nog sprake zal zijn van de realisering van een of andere vorm van een zuivelplan zal, meende de heer Steenbergen, in belangrijke mate van de reactie van de leden afhangen. Zou men van mening zijn dat dit langs de weg van een verdere uitbreiding in het DOMO-BEDUM-verband moet gebeuren, dan nog blijft de bond van mening dat daarbij een gerichte organisatorische en economische begeleiding van groot belang is.

Wij kunnen constateren, aldus de heer Steenbergen, dat de leden de voorkeur geven aan een meer geleidelijke ontwikkeling en niet bereid zijn om op vrij korte termijn een omvangrijke reorganisatie te verwezenlijken. Wij moeten ons evenwel goed realiseren dat de ontwikkeling op elk terrein doorgaat. Wie goed toeziet, zal waarnemen dat men overal in de zuivelindustrie in Nederland en ook in het buitenland naar nieuwe vormen van samenwerking zoekt. Een en ander betekent volgens de voorzitter dat men de vinger aan de pols moet houden.

Voor de bond ligt z.i. duidelijk de vraag op tafel wat deze tot zijn verdere taak moet gaan rekenen en welke beleidslijn daarin moet worden gevolgd.

Naar de mening van de heer Steenbergen is de grote gave nu een weg te vinden, die gezien kan worden als de grootste gemene deler uit de diverse belangen, de weg dus die zo goed mogelijk aansluit bij de verwachtingen welke de leden van de bond hebben. De voorzitter waarschuwde in dat verband voor overdrijving.

Melkprijs

In zijn openingswoord richtte de heer Steenbergen vanmorgen de aandacht op de verwachtingen ten aanzien van de melkprijs, die op hetzelfde niveau als het vorig jaar werd vastgesteld. De vraag doet zich voor wat er dit jaar mee gebeuren gaat. Verrassingen met betrekking tot de melkaanvoer en de voorraden bij het Voedselvoorzienings In- en Verkoopbureau (VIB) kunnen naar zijn oordeel van invloed op het resultaat zijn. Dat lijkt het vermoeden te rechtvaardigen dat een overschrijding van de richtprijs van 1 cent per kilogram melk, zoals men die in het afgelopen jaar heeft gekend, niet voor de hand ligt.

De heer Steenbergen meende dat het zelfs zou kunnen gebeuren dat men het moet stellen met eenzelfde melkprijs als vorig jaar of misschien zelfs lager, een zijns inziens minder plezierig vooruitzicht wanneer bedacht wordt dat dit alles gepaard gaat met stijgende kosten, o.a. de loonsverhogingen. Er zijn wel aanwijzingen, aldus de heer Steenbergen, die een al te groot optimisme behoorlijk afremmen, maar bewijzen daarvoor zijn er nog allerminst.

Domo-Bedum publiceert geen cijfers

Conflict tussen Domo-Bedum en Drents-Groninger bond

(Van onze correspondent)

Het hoge woord is er uit. Eindelijk na veel dralen heeft de voorzitter van de *Drents-Groninger Zuivelbond* (DGZ), de heer W. Steenbergen uit IJhorst, Woensdag op de algemene Ledenvergadering te Assen aan de leden meegedeeld, dat over de uitvoering van het veelomstreden „vierde zuivelplan” een conflict is ontstaan tussen de DGZB en Domo-Bedum.

De drie kernpunten voor het zuivelplan voor het gebied Groningen en Drenthe, waarbij ruim 23.000 boeren zijn betrokken, luiden:

- de vorming van een provinciale eenheid
- één netto melkprijs voor alle boeren in dit gebied
- samenvoeging van de DGZ en de Domo-Bedum tot één organisatie.

Hoewel de DGZ steeds op de voorlichtingsbijeenkomsten achter het plan heeft gestaan en de leden er van heeft trachten te overtuigen dat de uitvoering van het zuivelplan voordelen biedt en noodzaak is, heeft de voorzitter thans meegedeeld dat van de zijde van de DGZ niet verder op realisering hiervan zal worden aangedrongen. De heer Steenbergen zei, dat het bondsbestuur o.a. de conclusie heeft getrokken, dat de leden in het algemeen nog niet rijp zijn voor directe verwezenlijking van het zuivelplan. Hij was van mening dat dit niet behoeft te betekenen dat er niets in die richting moet gebeuren. De weg van geleidelijkheid wil de *Domo* niet inslaan; waardoor met de bond een verschil van inzicht is ontstaan.

Een nadere uitwerking van de meest gewenste structuur van de Drents-Groninger zuivelindustrie voor de toekomst, zo vervolgde de voorzitter, kan ongetwijfeld een goed richtsnoer zijn bij de verdere ontwikkeling. Hiervoor is echter eenheid van opvatting nodig. Of er nog sprake zal zijn van realisering van een of andere vorm van een zuivelplan zal in belangrijke mate van de reactie van de leden afhangen, aldus de heer Steenbergen.

Hiermede was het lot van het vierde zuivelplan wel beslist. Evenals zijn drie voorgangers zou het ongebruikt in de ijskast worden gelegd. Het nieuws echter dat woensdag bekend werd gemaakt over het conflict tussen bond en Domo kwam echter voor de meesten geheel onverwacht. Over de manier van voorlichting van de Domo waren de leden toch al niet tevreden

Friese koerier 29-05-1965

omdat de boeren geen cijfers worden getoond. Uit formaliteit kreeg men alleen de balans en exploitatie-rekening te zien, niet gespecificeerd maar alleen met enkele eindcijfers.

Dezelfde geheimzinnigheid betrachtte de Domo ook tegenover de DGZ. Volgens de Domo deed men dit uit concurrentie-overwegingen. Woensdag heeft de bond de leden voor de keus gesteld: het blindelings, zonder enig cijfermateriaal volgen van de Domo of het baas in eigen huis blijven onder leiding van de bond. De uitslag van de keus is nog niet bekend maar ligt wel voor de hand.

NvhN 1965-06-01

Voorzitter H. Dekker tijdens ledenvergadering:

„Bestuur DOMO-Bedum staat nog unaniem achter zuivelplan”

(Van onze Asser redactie)

Het bestuur van de Coöperatieve Melkproduktenbedrijven „DOMO-BEDUM” G.A. te Beilen staat, evenals dat in augustus van het vorig jaar het geval was, ook nu nog unaniem achter de richtlijnen die in het Zuivelplan zijn neergelegd. Daarover is geen verschil van mening. Het meent dat daar een juiste weg is uitgestippeld om tot een goede oplossing te komen. De voorzitter van „DOMO-BEDUM”, de heer H. Dekker uit Nijeveen, deelde dat mee tijdens de gisteren in Bellevue te Assen gehouden ledenvergadering. De heer Dekker voegde er aan toe dat de schaalvergrotingen welke zich voltrekken, deze bundeling eisen. „Wij voelen ons daarin gesterkt door de ondertekenaars, de leden van de plancommissie, stuk voor stuk mensen met ervaring, begrip en gezag”, aldus de voorzitter.

Het bestuur van „Domo-Bedum” wil trachten, zo merkte de heer Dekker op, begrip op te brengen voor het standpunt dat het bestuur van de Drents-Groninger Zuivelbond de vorige week heeft bekendgemaakt. De bond heeft leden die niet bij de coöperatie „Domo-Bedum” zijn aangesloten en wellicht mede daardoor kan er op een bepaald punt sprake zijn van verschil van inzicht, zoals de bondsvoorzitter dat de vorige week noemde. Volgens de heer Dekker zal een verdere uitwerking van de richtlijnen in het zuivelplan vervat in de gegeven omstandigheden wel niet tot de mogelijkheden behoren maar, aldus de voorzitter, met dat te constateren zijn wij er niet, wij zullen verder moeten. In dat verband werd gewezen op Duitsland en Frankrijk waar de aanpassing snel gaat.

Het lijkt het bestuur wel mogelijk de richtlijnen geleidelijk en op vrijwillige wijze tot uitvoering te brengen in verband waarmee als voorbeeld werd gesteld de wijze waarop de bruto-melkprijs in zo korte tijd is ingevoerd. Door toeneming van het aantal C-leden (bedrijven die naar het centrale bedrijf te Beilen werden overgeheveld) kunnen wij, aldus de heer Dekker, vrij snel groeien naar de netto-melkprijs. Een voordeel om het op deze manier te laten verlopen is dat ieder aangesloten lid zelf in eigen kring kan bepalen of hij al of niet als zodanig zal toetreden en wanneer, op volkomen vrijwillige basis zoals dat ook is gebeurd ten aanzien van de bruto-melkprijs. Een tweede voordeel zag de heer Dekker in het feit dat bij deze gang van zaken de plaatselijke organisatie intact kan worden gehouden.

Wanneer wij daarbij zouden kunnen rekenen op de steun en medewerking van de Zuivelbond moet het mogelijk zijn, zo meende de voorzitter, uiteindelijk de totale richtlijnen te verwezenlijken. De heer Dekker had vooraf de aandacht bepaald op de coöperatieve melkverwerking en wat daarmee annex is.

374 miljoen kg melk

„Domo-Bedum” ontving het vorig jaar 374 miljoen kg. melk (299 milj. in 1963), welke stijging betekent dat de aanvoer in de laatste vijf jaar verdubbelde. Van de totale melkontvangst werden 160 miljoen kg voor de bereiding van melkpoeder en speciaal-produkten benut, 50 miljoen kg voor gecondenseerde melk, 65 miljoen kg voor de kaas- en 6 miljoen kg voor de boterbereiding, 36 miljoen kg voor consumptiemelk en 55 miljoen kg werd geleverd aan het Amerikaanse bezettingsleger in West-Duitsland.

Volgens het jaaroverzicht heeft de fusie een belangrijke bijdrage geleverd tot de versteviging van de positie der melkveehouders in Drenthe en een groot **deel van Groningen. De gelde**

NvhN 1965-06-04

Commentaar NvhN: ‘t Drentse Zuivelplan

De vorming van een provinciale eenheid, één netto melkprijs voor alle boeren in het Drentse gebied en samenvoeging van de Drents-Groninger Zuivelbond is de inhoud van het zuivelplan Drenthe, dat voorlopig door de Drents-Groninger Zuivelbond van de baan is geschoven. In zijn toelichting heeft de secretaris van deze organisatie drs. U. Hettinga gezegd dat de boeren in Drenthe (en dat geldt zeker ook voor Groningen!) nog niet rijp zijn voor het plan.

Lang, te lang, heeft de Drentse boer - en in het algemeen de Nederlandse boer - zich gehecht aan zijn dorpsfabriek, die zestig jaar geleden een voldoende antwoord was op de problemen die toen om ‘n oplossing vroegen. Nu is dat niet meer het geval, zegt de commissie zuivelplan in haar rapport dat in augustus 1964 werd uitgebracht, omdat de hoogte van de melkprijs wordt bepaald door krachten die ver buiten gezichtskring van de plaatselijke fabriek uitgaan. De horizon van de boer zelf is ook ruimer geworden, er heeft een schaalvergroting plaats gevonden op ieder gebied. Nodig is een ruime visie op hetgeen de zuivelindustrie voor de toekomst nodig heeft. Deze alleszins aanvaardbare argumenten hebben de commissie er toe geleid met het (vierde) zuivelplan te komen.

In 1963 waren er in Drenthe nog liefst 46 (!) zuivelfabriekjes te vinden. Aanneming van het plan zal ongetwijfeld inhouden dat er hooguit acht fabrieken zouden overblijven. Tijdens de verschillende kringvergaderingen van de Drents-Groninger Zuivelbond en DOMO-Bedum kwam steeds weer naar voren dat men (de boeren) de voorstellen te ingrijpend vindt. De Drentse boer kan blijkbaar geen afstand doen van het oude, vertrouwde in „zijn eigen” fabriek.

Het is duidelijk dat er gestreefd moet worden naar grotere eenheden. Men moet voldoende invloed hebben op de melkbestemming. Voorts zijn er te veel bedrijven met consumptiemelkvoorzieningen, waarvan het overgrote deel een omzet van twee miljoen nog niet haalt terwijl de zuivelplancommissie vijftien miljoen gulden ideaal vindt.

De ontwikkeling gaat voort en daar zal op welke wijze dan ook rekening mee moeten worden gehouden. Er zal verder gepraat moeten worden. In de eerste plaats zullen de leden van de Drenrs-Groninger Zuivelbond en die van DOMO-Bedum begrip voor elkaar moeten opbren-

gen. Misschien kan daarna het zuivelplan een uitgangspunt voor de discussies van één zuivelplan zijn.

Friese Koerier 1965-09-30

Commissie van Zuivelbond FNZ.

Meer samenspel nodig bij productie en afzet

Rapport bepleit ingrijpende wijziging zuivelcoöperatie

EINDHOVEN (ANP) - De produktie van de coöperatieve zuivelfabrieken en de afzet zijn te veel van elkaar gescheiden. Landelijk noch op regionaal niveau is er voldoende economisch samenspel tussen de bij deze onderdelen brokken organisaties. Een uitzondering maakt het werkgebied van de coöperatieve Zuid-Nederlandse Zuivelbond. Verdere concentratie zal belangrijke voordelen kunnen opleveren en daarom zullen ingrijpende veranderingen nodig zijn.

Dit vindt een commissie van de Koninklijke Nederlandse Zuivelbond F.N.Z., de overkoepeling van de zeven gewestelijke bonden van zuivelcoöperaties, die samen een zeer groot deel van ons land bestrijken. Enkele ervan hebben door fusies een twee provincies omvattend werkgebied. De commissie, gaande uit de voorzitters en de secretarissen van die zeven bonden plus F.N.Z., heeft woensdag in Eindhoven haar rapport „*Concentratie in de coöperatieve zuivelindustrie*” aan de algemene vergadering van de FNZ aangeboden.

Twee vormen van — verdere — concentratie staat de commissie voor: aan de kant van de produktie zal de melk per gewestelijk bondsgebied in een hand gebracht moeten worden. De coöperatieve afzet zal zo snel mogelijk op nationaal niveau in een hand moeten worden gebracht. De FNZ. en de Bond van Coöperatieve Zuivelverkoopverenigingen zullen nauw moeten samenwerken. De commissie twijfelt er niet aan te zullen stuiten op velerlei gevestigde belangen, die moeilijk tot andere opvattingen en tot het prijsgeven van verkregen positie overgaan. Naar haar mening behoort het echter tot de taak van de zuivelorganisatie om, wakende voor het algemene boerenbelang, het veranderingsproces te bevorderen.

Eén vereniging

De commissie meent dat er per gewestelijk bondsgebied één coöperatieve vereniging tot stand moet worden gebracht, waarvan alle melkveehouders lid zijn en die alle bedrijven in het desbetreffende gebied exploiteert. Er zal een ledenvergadering, een bestuur en een centrale directie zijn. De melkaanvoer zal kunnen worden gesaneerd en de melkverwerking efficiënt geregeld. Hierdoor zullen de tegenstellingen tussen de produktierichtingen, die thans soms hinderlijk aan de dag treden, verdwijnen en op nationaal niveau in elk geval aan scherpte verliezen. Bondsgewijze integratie zal voorts tot een doelmatiger investeringsbeleid voeren en tot j een beter samenspel tussen produktie en afzet.

Het in een hand brengen van de melk betekent het invoeren van een gelijke aan de boeren uit te betalen netto-melkprijs per bondsgebied. Zodra de concentratie per bondsgebied vorm heeft gekregen zal overleg omtrent de bestemming van de melk op landelijk niveau nodig en mogelijk zijn.

73.4% van aanvoer

De via de zeven bonden bij de FNZ aangesloten coöperatieve zuivelfabrieken verwerken op het ogenblik 73,4 procent van de Nederlandse melkaanvoer. Ze lederen 87,9 procent van de kaasproductie, 85,7 procent van de boterproductie, 83,3 procent van de melkpoederproductie, 59,4 procent van de produktie van gecondenseerde melk en 41,3 procent van de consumptiemelkafzet. Buiten de FNZ staat de Coöperatieve Melkcentrale CMC, de grote leverancier van consumptiemelk in het westen van het land, die 10 procent van de nationale melkaanvoer ontvangt. Behalve zeven gewestelijke bonden van zuivelcoöperaties zijn er toevallig ook zeven coöperatieve zuivelverkoopverenigingen. Vorig jaar verkochten deze 67,1 pct van de door zuivelcoöperaties geproduceerde boter, 59,7 procent van de kaas en 55,5 pct van de melkpoeder. Het overige deel van de produktie der coöperatieve zuivelfabrieken wordt ten dele door deze fabrieken zelf verhandeld, ten dele rechtstreeks geleverd aan de particuliere handel.

Concentratie

Al jarenlang is er in het coöperatieve zuivelbedrijf een concentratie aan de gang, waarbij het aantal verenigingen sneller afneemt dan het aantal fabrieken. Tussen 1940 en 1965 daalde het aantal verenigingen van 457 tot 249, het aantal fabrieken van 460 tot 302. De centralisatie van de melkverwerking is echter nog verder voortgeschreden dan uit deze cijfers blijkt, omdat een toenemend percentage van de melkontvangst niet door de ontvangende fabriek zelf wordt verwerkt, maar wordt doorgezonden naar centrale bedrijven voor de produktie van melkpoeder en gecondenseerde melk. In 1950 verwerkten die centrale bedrijven nog slechts 7.8 pct. van de gezamenlijke melkaanvoer der coöperatieve fabrieken, in 1964 reeds 31,7 pct.

NvhN 1965-10-05

Secretaris Drents-Groninger Zuivelbond

Geen controverse over het Zuivelplan

Er is, zei gisteren de secretaris van de Drents-Groninger Zuivelbond drs. U. Hettinga, na afloop van de vergadering, geen sprake van een controverse tussen DOMO-BEDUM en de bond. Volgens de bond zou deze, indien de ontwikkeling op zakelijke basis zou doorgaan, buitenspel komen te staan hoewel dat zeker niet de bedoeling is van DOMO-BEDUM. Deze laatste organisatie heeft geen voorwaarden gesteld, alleen is een aantal uitgangspunten naar voren gebracht voor het standpunt van de bond, die langs de weg van argumentatie tot het doel wil komen. Wij willen, aldus drs. Hettinga, een figuur creëren, waaraan de leden houvast zullen hebben. Met DOMO-BEDUM willen wij in een goede samenwerking tot een oplossing komen.

Het is allerminst van de baan. In Assen heeft de Drents-Groninger Zuivelbond er opnieuw een vergadering aan gewijd. Daarbij ging het vooral om de uitbreiding van het zogenaamde C-lidmaatschap, in feite bedoeld als geleidelijke weg ter realisatie van het zuivelplan.

Het bondsbestuur bleek de voorstellen van DOMO-BEDUM te kunnen steunen, maar achtte het van onmisbaar belang, dat daarbij enkele problemen worden opgelost. Zo zullen er tussen de bond en DOMO-BEDUM afspraken moeten worden gemaakt over een nadere uitwerking van de al genoemde voorstellen van DOMO-BEDUM teneinde een beeld te krijgen van de meest gewenste toekomstige ontwikkeling in de Drents-Groninger zuivelindustrie. Dit zou

kunnen worden gerealiseerd door middel van een werkgroep, bestaande uit enkele vertegenwoordigers van bond en DOMO-BEDUM, aangevuld met een of meer deskundigen van buiten (FNV)

Bij een uitbreiding van het C-lid-maatschap ontstaat er volgens de bond een overgangssituatie waarin de positie van de bond onzeker wordt en deze positie kan niet worden geregeld in de eindfase, maar moet van te voren vaststaan. Er zal, zo meent het bondsbestuur, naar moeten worden gestreefd een passende organisatorische constructie te vinden die een zo groot mogelijke waarborg inhoudt dat de organisatorische eenheid in Drenthe en Groningen kan blijven bestaan. Bij aanvaarding van de voorstellen wordt in feite een begin gemaakt met de realisatie van het zuivelplan.

NvhN 1965-10-07

ook MAP Domo-Bedum

Hoofddirecteur Domo in Assen:

„Wij zijn niet in ons eentje bezig het zuivelplan uit te voeren”

(Van onze Drentse redactie)

„In deze buitengewone ledenvergadering hebben wij het keihard gezegd: wij zijn niet in ons eentje bezig het zuivelplan uit te voeren. Voor ons spreekt het vanzelf dat wat de organisatorische opzet van de Drents-Groninger Zuivelbond betreft, wij met deze bond contact opnemen. Maar tussen een zakelijke en organisatorische opzet bestaat een wezenlijk verschil”.

De buitengewone ledenvergadering was van de DOMO-BEDUM gisteren in Bellevue te Assen, en de woorden kwamen van de hoofddirecteur, de heer A. Ybema te Beilen, na afloop van de vergadering tijdens een persconferentie. Daarbij is meegedeeld, dat de coöperatieve zuivelfabrieken te Eemster (Dwingeloo), Glimmen, Odoorn en Oosterhesselen als C-lid tot DOMO-BEDUM zijn toegelaten. Zoals gemeld dragen C-leden het bedrijf geheel aan de centrale organisatie over en bedrijven geen fabriek meer voor eigen risico.

De drukbezochte vergadering – alle leden-fabrieken waren vertegenwoordigd - accepteerde gisteren de richtlijnen voor het aannemen van C-leden, onder voorwaarde evenwel dat deze in eerste instantie voor de vier aangenomen bedrijven zullen gelden. Daarna zullen de richtlijnen in te houden kringvergaderingen van DOMO-BEDUM worden besproken. Dat laatste gebeurt omdat men de draagwijdte er van niet direct geheel kon overzien.

De besturen van de Drents-Groninger Zuivelbond en DOMO-BEDUM zullen de problemen, welke verbonden zijn aan de verdere ontwikkeling, onderling bespreken en trachten een regeling te treffen die in het belang van de aangesloten veehouders is, zo werd gisteren nadrukkelijk onderstreept.

Het dagelijks bestuur van DOMO-BEDUM werd gemachtigd de bedrijven van de vier fabrieken over te nemen. Eigenlijk, zei gisteren de voorzitter, de heer H. Dekker uit Nijeveen, is de aanneming van C-leden niet nieuw. In 1948 al werd de mogelijkheid in de statuten opgenomen. Het toetreden van C-leden gebeurt geheel op vrijwillige basis, terwijl de boeren nauw er bij blijven betrokken. Meegedeeld werd dat DOMO-BEDUM met ingang van 16 oktober de afzet van consumptiemelk van de fabriek te Roden in de stad-Groningen - welke afzet onge-

veer 4½ mln. kg bedraagt - zal overnemen. Het krediet in rekening-courant, bestemd voor de gezamenlijke bedrijven, werd verhoogd tot 15 miljoen gulden. De tot nu toe door DOMO-BEDUM verwerkte hoeveelheid melk bleef vrijwel op hetzelfde niveau, evenals de produktieverhouding per artikel. Financieel is men niet ontevreden.

Leeuwarder Courant 1965-10-08

Kwestie Domo en Zuivelbond voor conferentietafel

Er is geen sprake van een controverse tussen de *Drents-Groninger Zuivelbond* en de *Domo-Bedum*. aldus de hoofddirecteur van de Domo, de heer J. Ijbema op een persconferentie naar aanleiding van de ledenvergadering van de Domo in Assen. De voorzitter, de heer H. Dekker ontkende namens het bestuur, dat de Domo door middel van het aannemen van zogenaamde C-leden bezig is het vierde zuivelplan voor Drente te verwerkelijken.

In de vergadering moest gestemd worden over het aannemen van vier C-leden namelijk de fabrieken te Oosterhesselen, Odoorn, Glimmen en Eemster. Met 206 stemmen voor en 174 tegen werden de C-leden aangenomen, waarbij de stemmen van de nieuwe C-leden en de fabriek in Bedum de doorslag gaven. In de streekvergaderingen van de Domo moet de positie van de C-leden nog precies geregeld worden. De boeren van deze fabrieken dragen hun fabriek in exploitatie over aan de Domo en zij krijgen een melkprijs gegarandeerd. Het bestuur van de Domo heeft besloten met de Zuivelbond aan de conferentietafel te gaan zitten om de organisatorische problemen, die uit het C-lidmaatschap voor de bond voortvloeien te bespreken. De C-leden maken namelijk geen gebruik meer van de diensten van de Zuivelbond. De heer Dekker merkte op, dat reeds in 1948 in principe bij de Domo het C-lidmaatschap is ingesteld.

De ledenvergadering van de Domo besloot voorts de zuivelfabriek Roden-Zevenhuizen over te nemen met 280 stemmen voor en 78 tegen. Deze fabriek heeft een konsumptiemelkafzet van 4,5 miljoen kg melk naar de stad Groningen, waar de Domo op het ogenblik een nieuwe melkinrichting bouwt.

Leeuwarder Courant 1965-10-09

Vergelijking *Friesland* en *Domo-Bedum* gebied

(De Veemarkt – dl)

[.....] Hebben we in Friesland de ontwikkeling naar sterke regionale zuivelcoöperaties, waarbij een flink stuk verantwoordelijkheid bij de streek blijft, in Drenthe gaat het in een andere richting. Hier treden zuivelfabrieken toe als zogenaamd C-lid tot de *Domo*, een organisatie die het midden houdt tussen CCF en Frico. De fabrieken werden daarbij overgedragen aan de *Domo*, zoals dat in Friesland het geval is geweest met de vijf zuivelfabrieken, die de drinkmelkvoorziening van *Frico-Warga* moeten waarborgen. Om de *Frico-Warga* heeft zich zo een blok geformeerd, dat op zichzelf als een juiste concentratie beschouwd moet worden, al hebben de boeren, die hun melk aan Warga leveren geen rechtstreekse zeggenschap in de melkrichting. De *Domo* in Drenthe echter pikt hier en daar in het gewest een zuivelfabriek in en garandeert daarbij aan de boeren een melkprijs, die zij bij een concentratie met een buurfa-

briek aanvankelijk nooit zouden krijgen. In Drenthe kunnen zo geen regionale coöperaties ontstaan en alle fabrieken vervallen op den duur aan de *Domo*. Het is slechts een bijkomende kwestie, dat de *Drents-Groninger Zuivelbond* op die manier zijn leden kwijt raakt en functies verliest. Een fusie van de beide noordelijke zuivelbonden ligt in het verschiet en dat is wel aardig, want dan kunnen de heren top-coöperatoren zelf ook eens waar maken, wat ze hun volgelingen over concentratie voorhouden.
[.....]

NvhN 1965-11-18

Instituut voor Landbouwcoöperatie in Drenthe

Drents Groninger Zuivelbond en DOMO-Bedum moeten ‘t eens zijn

Voor het noordoosten van het land is het van uitnemend belang dat er tussen de beide toporganen, de Drents-Groninger Zuivelbond en DOMO-BEDUM, althans in grote lijnen overeenstemming bestaat over de koers, die moet worden gevaren. Met name is het gewenst, dat in alle gevallen, waar men bij aangesloten bedrijven voor diepingrijpende beslissingen staat (zoals het niet weer aanstellen van een directeur, fusie enzovoort) de betrokkenen van beide toporganisaties nadat deze overleg hebben gepleegd, een eensluidend advies krijgen. Dat moet gebaseerd zijn op wat voor het betrokken bedrijf bedrijfseconomisch het beste is en passen in de koers die voor de gehele zuivelindustrie het beste is.

Aldus het jaarverslag van het Instituut voor Landbouwcoöperatie in Drenthe over de voorgenomen pogingen om in Drenthe en Groningen tot realisatie van het vierde zuivelplan te geraken.

Het Instituut schrijft in het verslag verheugd te zijn, dat is besloten dat eerst intensief overleg met de bond zal plaatsvinden alvorens van DOMO-BEDUM-zijde verdere stappen zullen worden ondernomen in de uitgestippelde richting. In het afgelopen jaar is weer verder gesproken over plannen tot omvorming van de structuur van de aan- en verkoop in Drenthe overigens zonder enig resultaat. Daar kan tegenover worden gesteld dat de zuivelfabrieken in Roden-Zevenhuizen en Zuidlaren een weg vonden voor samenwerking met de Landbouwbank Meppel. [...]

NvhN 1965-12-14

Drents-Groninger Zuivelbond vergaderde in Assen

W. Steenbergen: bond zal meewerken om ontwikkeling vrij baan te geven

(Van onze Drentse redactie)

In de algemene vergadering, die de Drents-Groninger Zuivelbond in Bellevue te Assen houdt, heeft de bondsvoorzitter, de heer W. Steenbergen uit IJhorst, vanmorgen met nadruk onderstreept dat „wij als bond graag zullen meewerken aan passende vormen om de ontwikkeling die wij in het belang van onze boeren nodig hebben, zoveel mogelijk vrij baan te geven”. Wij zullen ons daarbij zeker moeten realiseren, aldus de voorzitter, dat dit niet allemaal te bereiken is binnen ons eigen organisatorisch bondsverband, hetgeen kan gaan betekenen dat daarvoor het accent wel eens zal moeten worden verlegd naar activiteiten op centraal niveau. Op dat punt moeten wij waakzaam blijven. Daar waar aanpassingen en veranderingen nodig zijn, zullen voorstellen moeten volgen. Ontvankelijkheid en begrip bij de leden zijn dan onmisbare elementen, aldus de heer Steenbergen.

Volgens de bondsvoorzitter heeft de overvloedige regenval geen teruggang te zien gegeven in de totale melkproductie. Al met al laat het zich zelfs aanzien dat rekening moet worden gehouden met een hogere totale melkaanvoer.

Vriendelijk beeld

Niet onbevredigend noemde de heer Steenbergen de afzet van de zuivelprodukten. Met name de afzet van kaas vertoont z.i. een vriendelijk beeld. Hoewel er momenteel sprake is van enige ontspanning op de botermarkt zijn er naar de mening van de voorzitter wel redenen tot zorg. Het moet ons toch wel iets zeggen, aldus de heer Steenbergen, dat er nu in ons welvarend Nederland geen plaats is voor vele tonnen kostelijke roomboter. Opnieuw moet door prijsverlagingen de consument gelokt worden tot kopen, zowel in ons land als in de andere EEG-landen. Het is duidelijk, zo constateerde de heer Steenbergen, dat hier geen lagere waardering voor de boter aan ten grondslag ligt. De prijsverhoudingen ten opzichte van de margarine liggen vooral in ons land zeer ongunstig. De heer Steenbergen stelde voorts dat de belangstelling van de gemiddelde boer voor de coöperatie zo niet geheel dan toch wel in zeer belangrijke mate wordt bepaald door de financiële resultaten.

Zoeken

Wij zullen naar middelen moeten zoeken die een oplossing van het probleem geven. De heer Steenbergen meende dat men daar met de organisatorische opzet, zoals men die in de coöperatieve zuivelindustrie kent, niet tevergeefs naar behoeft te zoeken. Niet alleen in Drenthe en Groningen, maar ook op nationaal niveau hebben wij een organisatorische constructie die ons daarvoor goede mogelijkheden biedt. En wat bij mij centraal staat is de overtuiging dat hier een weg voor ons open ligt die ruim baan biedt aan datgene wat wij in een coöperatieve organisatie zo nodig hebben: de inspraak van de zijde van de boeren, aldus de voorzitter. De heer Steenbergen zei de indruk te hebben dat er in het gehele organisatorische verband, zowel nationaal als regionaal, spanningen ontstaan die de aandacht vragen. Verontrustend zijn deze z.i. niet.

Spanningen

Als wij tegen elke prijs zouden willen proberen alles zoveel mogelijk zo te houden zoals het steeds geweest is, dan kan dat minder aangename gevolgen hebben. Door de bedrijfsontwikkeling krijgt de bedrijfsvoering steeds meer het karakter van zakelijkheid. Er zullen ongewenste spanningen komen als men probeert te stellen dat zakelijke en organisatorische aangelegenheden gescheiden zaken zijn en dat men zich daar dan ook naar behoort te gedragen. Dat gaat nu eenmaal niet, meende de heer Steenbergen, een poging om deze te scheiden roept weerstanden op.

Deze problemen worden overal bespeurd en de bondsvoorzitter zei geneigd te zijn om de onlangs geopenbaarde behoefte bij de kaasbedrijven aan een eigen vereniging binnen de FNZ zoals ook de melkinrichtingen kennen, op deze wijze te verklaren.

Hoopvol

Blijkens de mededelingen zijn met betrekking tot de reorganisatie van 't zuivelvakonderwijs weer geen vorderingen van betekenis te melden, hoewel er dingen gaande zijn die hoopvol stemmen. Verwacht kan worden dat de regionale stichting voor de beroepsopleiding in de levensmiddelenindustrie binnen afzienbare tijd kan worden opgericht. Teneinde tot een advies te komen over de meest gewenste organisatorische verhouding tussen de bond en DOMO-BEDUM bij de verdere ontwikkeling in de Drents-Groninger Zuivelindustrie zijn beide organisaties overeengekomen advies in te winnen bij een daartoe in te stellen werkgroep. Deze groep heeft de bevoegdheid om die deskundigheid in te schakelen welke voor de samenstelling van het advies noodzakelijk is.

Weerstand

De instelling van een commissie, door de minister van Landbouw, die het vraagstuk moet bestuderen van de bevordering der kwaliteit van de door de veehouders afgeleverde melk, vond in Assen vanmorgen enige tegenkanting. Zijn wij als georganiseerde zuivel, zo vroeg men zich af, per se niet in staat dit in eigen hand te houden. Betreurd werd, dat nu anderen over de portemonnee van de boer zullen gaan en dat voor deze zaak een ambtelijk apparaat zal komen. Volgens de voorzitter zal men de ontwikkeling in dezen moeten accepteren, hoewel - naar hij opmerkte - begrip te hebben voor de weerstanden die er van de zijde van de boeren bestaan. Men kwam evenwel voor een keuze te staan en de FNZ is met tegenzin met het, compromis akkoord gegaan.

De aftredende bestuursleden werden herkozen. In de plaats van de heer E. Mellens, directeur van het bedrijf te Glimmen (dat C-lid van DOMO-BEDUM werd) werd in de samenkomst van Directeuren gekozen de heer A. Pot te Eext. Gekozen werden tot lid van de commissie voor de boterkeuringen de heer J. Werkman te Ezinge, de commissie voor de kaaskeuringen de heer L. Oostra te Marum, de commissie voor het onderwijs de heer A. Pot te Eext en in de commissie voor controle van de bondsrekening het bedrijf te Eext.

De gouden medaille, behaald bij de FNZ-kaaskeuringen, 1965, ontvingen Koekange (95 punten) en Beilen (94 p.), de zilveren medaille de **xxxxxxxxxx**

NvhN 1965-12-15

Drents-Groninger Zuivelbond

Beraad met DOMO-Bedum wordt voortgezet

(Van onze Drentse redactie)

De Drents-Groninger Zuivelbond die, als gemeld, gisteren zijn algemene vergadering in Bellevue te Assen hield, heeft de besprekingen ten aanzien van de commissie ter bestudering van de organisatorische verhoudingen tussen deze bond en DOMO-BEDUM aangaande de taakstelling en de samenstelling niet kunnen afronden. In een besloten bijeenkomst, die na de algemene vergadering is gehouden, kwam men overeen dat het beraad er over in de besturen van beide organisaties zal worden voortgezet.

De samenstelling van de commissie staat vrijwel vast, maar de taakstelling zal nog nader in de bespreking worden gepreciseerd. In de „Mededelingen” voor de vergadering van de Drents-Groninger Zuivelbond van gisteren wordt vermeld dat beide organisaties overeenkwamen het advies over de meest gewenste organisatorische verhouding tussen de bond en DOMO-Bedum bij de verdere ontwikkeling in de Drents-Groninger zuivelindustrie in te winnen bij een daartoe in te stellen werkgroep. Deze zal bestaan uit de volgende leden: drs. C. Voormolen, directeur van het Drents Economisch Technologisch Instituut te Assen als voorzitter, G. M. Lambers, Annerveenschekanaal, voorzitter van het Drents Landbouwgenootschap, J. Oosterhuis te Wittelte, voorzitter van de Drentse CBTB, G. Kadijk te Baflo, vice-voorzitter van de Drents-Groninger Zuivelbond, A. Nijmeijer te Wapse, directeur van de coöperatieve zuivelfabriek en bestuurslid van de Drents-Groninger Zuivelbond, L. Euving te Gees, bestuurslid van DOMO-BEDUM en R. Schuurmans te Ruinerwold, directeur van de coöperatieve zuivelfabriek en bestuurslid van DOMO-BEDUM. Secretaris-rapporteur is ir. G. Buiten te Assen, secretaris van het DLG. De werkgroep heeft de bevoegdheid om die deskundigheid in te schakelen die voor de samenstelling van het advies noodzakelijk wordt geacht.

NvhN 1965-12-23

Leden DOMO-BEDUM akkoord met commissie die verhouding met Zuivelbond gaat bestuderen

(Van onze Drentse redactie)

De ledenvergadering van het Melkproduktenbedrijf DOMO-BEDUM G.A. is gisteren in Bellevue te Assen akkoord gegaan met de samenstelling van de commissie die de organisatorische verhoudingen tussen de Drents-Groninger Zuivelbond en DOMO-BEDUM krijgt te bestuderen. Deze commissie, die de vorige week tijdens een bestuursvergadering van de bond en DOMO-BEDUM is geïnstalleerd, bestaat uit de heren drs. C. Voormolen te Assen, directeur van het Drents Economisch Technologisch Instituut, als voorzitter; G. M. Lamers te Annerveenschekanaal, voorzitter van het Drents Landbouwgenootschap; J. Oosterhuis te Wittelte, voorzitter van de Christelijke Boeren- en Tuindersbond in Drenthe; G. Kadijk te Baflo, vice-voorzitter van de Drents-Groninger Zuivelbond, A. Nijmeijer, directeur van de coöperatieve zuivelfabriek te Wapse en bestuurslid van de DGZB, L. Euving te Gees, bestuurslid van DOMO-BEDUM; R. Schuurmans te Ruinerwold, directeur van de coöperatieve zuivelfabriek en bestuurslid van DOMO-BEDUM, en Ir. G. Buiten te Assen, secretaris-rapporteur.

Het is de bedoeling dat de commissie binnen een half jaar rapport uitbrengt. Zij heeft de bevoegdheid gekregen om die deskundigheid in te schakelen welke voor de samenstelling van het advies noodzakelijk is. De voorzitter van DOMO-BEDUM, de heer H. Dekker uit Nijveen, herinnerde in zijn openingswoord gisteren aan de inwerkingtreding van de wet op de Ruimtelijke Ordening. Deze is er van uitgegaan dat de bevolking in het jaar 2000 zal zijn toegenomen tot 20 miljoen zielen. De agrarische beroepsbevolking zal dan tot 5 procent zijn teruggelopen.

Heel voorzichtig concluderend stelde de heer Dekker dat in het werkgebied van DOMO-BEDUM de totale landbouwproductie niet zal behoeven te dalen. De aanvoer van de grondstoffen naar DOMO-BEDUM steeg dit jaar enigszins en zal ongeveer 400 miljoen kg bedragen. De boterproductie steeg, evenals de consumptiemelkomzet. Er werd evenwel iets minder kaas geproduceerd dan het vorig jaar. Binnenkort zal een begin worden gemaakt met de bouw van het aardappelverwerkingsbedrijf Sacono te Oosterwolde.

Unicum

Als een unicum in de geschiedenis van DOMO-BEDUM werd vermeld dat in de Groninger melkinrichting dit jaar nog het 25-miljoenste flesje melk kon worden gevuld. Het bedrijf te Wapse, dat als B-lid was aangesloten, zal per 1 januari a.s. A-lid worden. Zoals gemeld zal de hoofddirecteur van DOMO-BEDUM, de heer A. Ybema, op 26 april a.s. tijdens een bijeenkomst in de Prins Bernhardhoeve te Zuidlaren zijn functie overdragen.

Tot bestuurslid is gisteren gekozen de heer J. T. Hessels te Klatering (Beilen).

1966

NvhN 1966-05-13

Drents-Groninger Zuivelbond

Moeizame ontwikkeling op organisatorisch terrein

(Van onze Drentse redactie)

Het jaar 1965 geeft voor de Drents-Groninger Zuivelbond een beeld te zien dat weinig afwijkt van dat van de vorige jaren. Toch, zo wordt in het zo juist verschenen jaarverslag van deze bond geschreven, vallen wel enkele dingen op. Enerzijds een wat moeizaam aandoende ontwikkeling op organisatorisch terrein, die niet zonder gevaar lijkt voor de aantasting van de organisatorische verhoudingen en anderzijds zijn er de sterke kostenstijgingen die overigens weinig van die van de voorgaande jaren verschillen maar die zo langzamerhand wat meer spanning in de organisatie blijken te geven.

Een zekere wisselwerking tussen deze beide omstandigheden is daarbij zeker aanwezig, aldus het verslag.

Betreffende de organisatorische verhoudingen wordt in het verslag gewezen op het Zuivelplan. De discussies daarover hebben tot de samenstelling van 'n werkgroep geleid die de gelegenheid zal bestuderen en de bond van advies zal dienen.

De kostenstijgingen zijn gedurende het bestaan van de Drents-Groninger Zuivelbond bijzonder groot geweest; vooral de stijgingen van de lonen en salarissen hebben grote invloed gehad op het bondsbudget.

Als gevolg van de liquidatie van de Coöperatieve Stoomzuivelfabriek en Graanmalerij *De Goede Hulp* te De Wilp daalde het ledental tot 58. Van deze 58 gewone leden zijn 4 fabrieken ingaande 17 oktober 1965 C-lid van DOMO-BEDUM geworden en daarmee in feite melkveehoudersverenigingen.

In Drenthe zijn nu 48 gewone leden, waarvan 43 leden, exploiterende 44 bedrijven en 5 leden-melkveehoudersverenigingen (Beilen, Eemster, Odoorn, Oosterhesselen en Wachtum). In Groningen zijn 10 gewone leden met 5 fabrieken (Ezinge, Grijpskerk, Laude, Marum en Winschoten) en 5 melkveehoudersverenigingen (Bedum, Farmsum, Glimmen, Ommelanden en Slochteren).

Het vorig boekjaar werd van de fabrieken in totaal 707.939.336 kg melk ontvangen. Het gemiddeld vetgehalte bedroeg 3,949 procent, de consumptiemelkproductie 79.691.528 liter, van de boter 8.730.350 kg en van de volvette kaas 13.693.006 kg.

De in 1964 ingetreden daling in het aantal onderzochte monsters bij het onderzoek op vet- en eiwitgehalte zette zich ook in 1965 voort.

Vakonderwijs

De reorganisatie van het zuivelvakonderwijs komt gestaag op gang. Wat betreft de regionale stichting voor het beroepsonderwijs in de levensmiddelenindustrie in Drenthe en Groningen kan worden gezegd dat deze formeel is opgericht en dat de benoeming van een leraar consultant binnen afzienbare tijd te verwachten is. Een en ander houdt een goede mogelijkheid dat in het komende najaar een begin kan worden gemaakt met het beroepsonderwijs nieuwe stijl. De bond houdt op maandag 23 mei a.s. in Bellevue te Assen zijn algemene ledenvergadering.

Zuivelplan voor Drenthe-Groningen nog in de mist

De problemen rondom de realisering van het Drents-Groningse zuivelplan zijn nog steeds niet opgelost. Aldus het jaarverslag 1965 van de Drents-Groningse Zuivelbond (DGZB). Gebleken is dat de doelstelling genoemd in het zuivelplan, één netto melkprijs, één organisatie, niet in een keer gerealiseerd kan worden. De conclusie was wel dat er wat moet gebeuren, maar welke stappen zouden moeten worden genomen is nog steeds niet duidelijk. De DGZB heeft enkele malen voorgesteld om te komen tot een nadere uitwerking van het zuivelplan teneinde te trachten een geleidelijke weg te vinden.

Dit voorstel is door de Domo-Bedum niet aanvaard. Wij zijn van mening dat de boeren in Groningen en Drenthe in het algemeen nog niet rijp zijn voor het zuivelplan zoals dat is neergelegd in het rapport van de Commissie Zuivelplan en achten het derhalve niet juist om onder deze omstandigheden bij de leden verder op realisering van dit plan aan te dringen, aldus het jaarverslag. Over de reorganisatie van het zuivelvakonderwijs wordt in het verslag opgemerkt dat hierin nog weinig vorderingen zijn gemaakt.

Deze trage gang van zaken, die intussen een aantal jaren in beslag heeft genomen is een gevolg van een ongelooflijk trage aanpak bij de directie landbouwonderwijs van het Ministerie van Landbouw en Visserij. Het schijnt een onmogelijke opgave te zijn hier enige verandering in te krijgen, zegt het verslag. In het afgelopen verslagjaar is er bij de zuivelbond een wat moeizaam aandoende ontwikkeling op organisatorisch terrein geweest, terwijl de kostenstijgingen gedurende het bestaan van de Drents-Groninger Zuivelbond (na de fusie) bijzonder groot is gebleken. Dit maakt het uitstippelen van een bondsbeleid tot een niet eenvoudige zaak.

DGZB voorz.: Huidige richtprijs melk teleurstellend

ASSEN - In zuivelkringen heeft men zich nogal bezig gehouden met de regeringsbeslissing ten aanzien van de richtprijs voor melk in het nu lopende melkprijsjaar, hetgeen de nodige deining heeft veroorzaakt. Dit zei maandag de voorzitter van de Drents-Groninger Zuivelbond, de heer W. Steenbergen uit IJhorst in zijn openingsrede tijdens de algemene vergadering van de DGZ in Assen.

Hij noemde dit niet zo verwonderlijk omdat bekend is dat de voorcalculaties van het *Landbouw Economisch Instituut* in geen enkel gebied ruimte laten voor een rendabele bedrijfsexploitation. Gesteund door cijfermateriaal, aldus de voorzitter, hebben wij begrip kunnen opbrengen voor een richtprijs die beneden de LEI-berekening uitkwam. Dit omdat destijds wel duidelijk was, dat het gebruikelijke compromis zou liggen ergens tussen wat economisch noodzakelijk en politiek haalbaar zou zijn. De uiteindelijke beslissing is teleurstellend geweest en heeft klaarblijkelijk onder invloed gestaan van politieke overwegingen, die ons niet helemaal duidelijk zijn geworden, aldus de heer Steenbergen.

Zorg

Een probleem noemde hij het zich vaak wijzigende productiepatroon. Als voorbeeld stelde hij de sterke stijging van de boterproductie. Volgens de CBS-cijfers in 1965 een stijging van maar liefst 15,8 pct. Hoe deze ontwikkeling zich dit jaar zal voltrekken is moeilijk te zeggen. Wel is duidelijk dat de binnenlandse consumptie vrij fors is gedaald, waaraan de jongste verhoging van de consumptieprijs niet vreemd is. „Wij zien de ontwikkeling met zorg tegemoet.”

Op tellen passen

Tenslotte wees de voorzitter er op de Nederlandse zuivelindustrie met haar internationaal gevestigde naam en haar traditionele assortimentproducten goed op haar tellen moet passen. Niet alleen om de kwaliteitsproducten maar vooral om de positie in de EEG.

Op voorstel van het bestuur werd de oud-directeur van Domo-Bedum, de heer A. Ybema, toegelaten tot buitengewoon lid van de DGZ. De oud-secretaris van de Groninger Zuivelbond, de heer W. Pasma, hield vervolgens een inleiding over „Feitelijkheden en mogelijkheden van de veehouderij in Australië, Nieuw Zeeland en Californië.”

Provinciale Zeeuwse Courant 1966-09-15

Voorz. FNZ. Waes: Concentratie in zuivelindustrie bepleit

GRONINGEN (ANP) - De zuivelcoöperatie moet voortgang maken op de weg naar concentratie. Dat was het leidmotief en het slotakkoord van de rede, die de voorzitter van de Koninklijke Nederlandse Zuivelbond FNZ., gistermiddag begon met de mededeling dat hij de verleiding, dit onderwerp weer ter tafel te brengen, had willen weerstaan. De voorzitter, de heer G. H. E. M. van Waes, burgemeester van Westdorpe, sprak in Groningen op de algemene vergadering van zijn bond. Op de algemene vergadering van vorig jaar bood de FNZ aan de aangesloten gewestelijke coöperatieve zuivelbonden een rapport aan, waarin aanbevelingen werden gedaan voor een vrij vergaande concentratie bij coöperatieve zuivelindustrie en zuivelafzet.

Wat er in het sindsdien verstreken jaar met dat rapport is gebeurd vertelde de heer Van Waes niet. Hij merkte slechts op dat het interessant zou kunnen zijn na te gaan, welke stappen in de richting van grotere regionale eenheden zijn gezet of - om de objectiviteit recht te laten wervaren - eventueel niet zijn gezet, en dat het leerzaam zou kunnen zijn vast te stellen, welke reacties het rapport heeft gewekt.

Zelf bleef hij overtuigd van de noodzaak van concentratie. De EEG zal een niet onbelangrijke wijziging in het sociaaleconomische klimaat voor onze zuivelindustrie veroorzaken. Het Nederlandse antwoord daarop zal o.m. moeten inhouden een verhoging van de arbeidsproductiviteit bij de melkproductie, een rationalisatie bij de melkverwerking en een grotere bundeling

van krachten bij de afzet der produkten. Dit zal men niet kunnen bereiken zonder verder voortgang te maken op de weg naar concentratie.

De heer Van Waes vroeg zich ook af of er geen verschillende melkprijzen zouden moeten worden uitbetaald aan boeren die grote en boeren die kleine hoeveelheden melk leveren, en wel ten voordele van de grote leveranciers. Dat zou het doorbreken van een traditie zijn, maar als tradities niet of niet meer zinvol zijn, moeten ze niet worden gehandhaafd, vond hij.

Drents-Groninger Zuivelbond

W. Steenbergen: snel aanpassen aan verschuiving in de markt

In de algemene ledenvergadering die de Drents-Groninger Zuivelbond vandaag in Bellevue te Assen houdt, heeft de voorzitter, de heer W. Steenbergen uit IJhorst (de Wijk) de aandacht gevestigd op de mogelijkheden die er in de zuivelindustrie in Drenthe en Groningen zijn. Vormen van samenwerking, aldus de voorzitter in zijn openingswoord, moeten zich voltrekken langs de weg der doelmatigheid.

Het kan daarbij z.i. nodig zijn dat er verschuivingen moeten plaatsvinden in de structuur van de produktie, op grond van kostenoverwegingen en als gevolg van verschuiving in de marktverhoudingen. Daar, aldus de heer Steenbergen, moeten wij ons snel bij kunnen aanpassen. Met voorbeelden over concentratie van diverse bedrijven toonde de voorzitter aan dat de sanering ook in de zuivelindustrie in Drenthe en Groningen doorgaat.

Onrust

Bij deze ontwikkeling doet zich naar zijn mening nog een andere moeilijkheid voor die, wil zij niet tot onaangename gevolgen leiden, tijdig opgevangen dient te worden. De heer Steenbergen doelde daarbij op berichten over onrust onder het personeel van verschillende bedrijven, dat zich bedreigd voelt in zijn positie. Tegen de achtergrond van de hele maatschappelijke ontwikkeling, waarbij de toenemende werkloosheid ook een rol speelt, is deze onrust volgens de heer Steenbergen verklaarbaar. Een reden te meer naar zijn mening om te komen tot een duidelijke uitspraak waar men naar toe wil met de zuivelindustrie. De Zuivelbond streeft er naar dat de vakbonden tijdig worden geïnformeerd.

De heer Steenbergen had tevoren aandacht geschonken aan de verwachting dat in het resterende tijdvak tot 1 april 1967 circa 4 procent meer melk door veehouders zal worden afgeleverd dan in de overeenkomstige periode van het vorige jaar. Deze stijging past naar zijn mening ook beter bij de verwachtingen op langere termijn, waarin op een hoeveelheid van 7,2 miljard kg melk in 1970 wordt gerekend tegen 6,5 miljard kg in 1965. Gewezen werd op de wijzigingen op de zuivelmarkten, in de vraag- en aanbodverhoudingen ten aanzien van poeder. De ontwikkeling op de kaasmarkt is gunstig. Na april 1968 zal er evenwel geen bodem meer in de markt zijn in de vorm van inleveringsregelingen en zal ook de kaasindustrie op eigen krachten drijven.

De heer Steenbergen concludeerde dat de Nederlandse kaasindustrie vooral haar eigen traditionele kaassoorten moet brengen en zich niet zo zeer moet toelagen op die soorten die in feite in andere landen thuishoren. Aan de kwaliteit van het produkt zal blijvende aandacht geschonken moeten worden, zo meende de heer Steenbergen, die voorts meende dat een grotere plas melk in de kaasindustrie nodig zal zijn om aan de stijgende vraag naar de klassieke soorten te

Nieuwsblad van het Noorden
24-05-1966

voldoen. Het vorige jaar werden de volgende percentages van de tot kaas verwerkte melk, uitgedrukt in de totale verwerkte melk, berekend: Groningen 19,9 procent, Drenthe 22,9 en Friesland 44,4. Daaruit blijkt, aldus de voorzitter, dat men in het bondsgebied niet bepaald voorop loopt wat de kaasproductie betreft.

Met betrekking tot de consumptiemelksector attendeerde de heer Steenbergen er op dat in Groningen 11,5 en in Drenthe 7,4 procent van de totale melkplas in deze sector terecht komt.
NvhN 1966-12-13

Vergadering Drents-Groninger Zuivelbond – vervolg

Bezwaren tegen regeling van betaling melk naar kwaliteit

In de algemene najaarsvergadering die de Drents-Groninger Zuivelbond gisteren, als gemeld, in Bellevue te Assen hield, zijn bezwaren naar voren gebracht tegen de te volgen regeling inzake de uitbetaling van de melk naar kwaliteit. Men meende dat „over en zonder de boer” was beslist en dat het aanbeveling zou verdienen dat ‘t rapport van de commissie-Wellen zou worden herzien. De gevoerde werkwijze is totaal onjuist geweest, zo merkte de heer Chr. J. Erkelens uit Zeijerveld (Acmesa, Assen) op. In het rapport, waarin een overzicht wordt gegeven van de vroegere pogingen om tot een landelijke regeling te komen, wordt het thans geldende stelsel beschreven. Negen regionale organen hebben tot taak om voorschriften ten aanzien van de vaststelling en uitbetaling naar kwaliteit te geven. Boven deze organen staat het centraal orgaan voor melkhygiëne.

Twee jaar geleden is aan deze privaatrechtelijke regeling een sluitstuk verbonden door aan de beschikking, waarbij de melkprijstoeslag wordt geregeld, de bepaling toe te voegen dat deze toeslag slechts wordt verleend - ter doorbetaling aan de veehouders - aan zuivelfabrieken, die aangesloten zijn bij een orgaan voor melkhygiëne. Voor die fabrieken die daarbij niet zijn aangesloten, werd het bijzonder orgaan voor melkhygiëne opgericht. In het kader van de tegenwoordige regeling wordt de melk nu beoordeeld op grond van de uitslagen van de methyleenblauw-reductieproef, de reinheidsproef en de geur (en-of smaak) van de melk. Op deze basis wordt de melk in klassen ingedeeld, waarbij aan de eerste klasse een toeslag wordt verleend, terwijl op de melkprijs van de derde klasse wordt gekort.

Volgens de commissie-Wellen zullen nog andere onderzoeken aan de bepalingen toegevoegd moeten worden. Zij acht op grond van de bezwaren, verbonden aan de per fabriek verrekende uitbetaling naar kwaliteit, pooling van gelden echter bevorderlijk voor een verdere kwaliteitsverbetering en zij is voorts van mening dat vooralsnog uitgegaan moet worden van regionale pooling.

De FNZ-voorzitter, de heer G. H. E. M. van Waes uit Westdorpe, sloeg gisteren de aanvallen resoluut af. Het geven van voorlichting aan de veehouders werkt z.i. bevorderlijk voor kwaliteitsverbetering. Dat zal geld kosten, aldus de voorzitter, maar als dat binnen de fabrieken blijft, heft men niet zoveel behoefte aan het geven van voorlichting. De noodzaak om adviseurs aan te stellen is er aldus de heer Van Waes, om de veehouder de gelegenheid te geven te kunnen meekomen. Als men aan de basis van het onderzoek gaat twijfelen, is alles weggesmeten geld en moeite, zo meende de voorzitter. 't Zal nu meer geld gaan kosten, maar er worden ook meer resultaten van verwacht. De regeling is volgens de heer Van Waes juist, hoewel niet iedere coöperatieve zuivelindustrie haar zin heeft gekregen.

De FNZ-voorzitter verwierp de mening als zou een en ander „over ons en zonder ons” zijn gebeurd. Het bestuur van de Drents-Groninger Zuivelbond dat er enkele besprekingen aan wijd-

de, heeft uiteindelijk het hoofd in de schoot moeten leggen en zich bij het meerderheidsstandpunt aangesloten. Handhaving van de regeling is volgens de heer Van Waes een extra stimulans om tot een betere kwaliteit te komen. De heer T. Oosterloo te Assen (Acmesa) tenslotte wees op het onbehagen over de wijze waarop het advies van de commissie aan de regering tot stand was gekomen. In de vergadering van de regionale melkcommissie Drenthe wordt straks de kwestie weer besproken.

Bestuur van Drents-Groninger Zuivelbond werd herkozen

De algemene najaarsvergadering van de Drents-Groninger Zuivelbond die gisteren in Bellevue onder leiding van de heer W. Steenbergen uit IJhorst is gehouden, heeft de aftredende bestuursleden herkozen. In de commissies werden benoemd de heren ir. S. Broersma te Laude (boterkeuringen), H. Baltjes te Borger (kaaskeuringen) en J. de Boer te Bedum (onderwijs). De Ommelanden zal een vertegenwoordiger aanwijzen voor controle van de bondsrekening.

De zilveren medaille, behaald bij de FNZ-kaaskeuringen 1966 te Groningen werd uitgereikt aan de fabrieken te Borger (93 punten), DOMO-Bedum (93), Haalweide (93), Ruinerwold (91) Ruinen (91), Slagharen (91), Grijpskerk (90) en Kolderveen (90) voor Goudse volvette en aan Norg (92) en Laude (91) voor Edam 40+. Een bronzen medaille ontvingen, voor Goudse volvette, Peize en Wapse (89), Ezinge (87), Marum (86), Assen (86) en Wapserveen (85) en voor Edam 40 plus de bedrijven te Zuidlaren (89), Havelte (88), Roden (87) en Zuidwolde (86). De Coöperatieve Zuivelfabriek, Aan- en Verkoopvereniging en Korenmalerij „De Eendracht”GA. Te Eext, ontstaan door de fusie tussen de fabrieken te Eext en Gieten, werd als lid van de bond toegelaten.

De heer J. van Mee, directeur van N.V. Albert Heyn te Zaandam, hield een inleiding over de moderne eisen die aan de presentatie en distributie van levensmiddelen moeten worden gesteld.

1967

NvhN 1967-05-24

Drents-Groninger Zuivelbond vergadert in Assen

Steenbergen: Melk zo doelmatig mogelijk verwerken

(Van onze Drentse redactie)

De organisatorische ontwikkeling van de coöperatieve zuivelindustrie in Drenthe en Groningen is een der onderwerpen die de voorzitter van de Drents-Groninger Zuivelbond de heer W. Steenbergen uit IJhorst (De Wijk) vanmorgen tijdens de openingsrede in de algemene vergadering van deze bond in Bellevue te Assen heeft aangesneden. Daarbij is er met nadruk op gewezen dat de gedragslijn die de bond met betrekking tot het „rapport-Voormolen” (dat de organisatorische verhoudingen in de zuivelindustrie in beide provincies behandelt) wil volgen, gekenmerkt is door twee belangrijke punten van houvast.

Eerstens, aldus de heer Steenbergen, moeten wij onze activiteiten in welke vorm ook richten op een zo doelmatig mogelijke verwerking van de melk en moeten de organisatorische constructies die we nodig hebben om dat doel te bereiken, daarop worden afgestemd. In de tweede plaats zal volgens de bondsvoorzitter bij de verdere uitbouw van de organisatie, blijvend worden gestreefd naar de organisatorische eenheid die in bondsverband aanwezig is.

Het moet beslist niet zo zijn, aldus de heer Steenbergen, dat als gevolg van de zich veranderende verhoudingen in de produktie- en commerciële sfeer zelfstandige bedrijven voortijdig buiten het organisatorische verband worden geplaatst. Hier moet de bereidheid blijven om naar passende oplossingen te zoeken.

Over de ontwikkeling van de melkprijs in Drenthe en Groningen heeft ook het bondsbestuur zorgen.

Het verschil met andere gewesten is te groot geworden om dat zonder zorg aan te zien, meende de voorzitter, die opmerkt dat meer dan ooit de behoefte zich openbaart aan meer duidelijkheid in de mogelijkheden welke er zijn om tot een zo hoog mogelijke prijs te komen. De deskundigheid die deze duidelijkheid kan brengen is z.i. stellig aanwezig. De heer Steenbergen attendeerde daarbij op de activiteiten van de economische afdeling van de bond, die in samenwerking met de technische deskundigen een inbreng kunnen hebben. Het zal z.i. verstandig zijn voorlopig wat meer het accent te leggen op een zo hoog mogelijke melkprijs in plaats van op één netto melkprijs, waarmee hij niet wilde zeggen, dat deze uit het arsenaal van mogelijkheden moet verdwijnen.

Over de betaling van de melk naar kwaliteit en het centraal kwaliteitsonderzoek zei de heer Steenbergen dat er in de nieuwe te verwachten opzet 'n zeker competitie-element wordt ingebracht, bedoeld om aan de voorlichting op het terrein van de melkwinning een stimulans te geven. In het algemeen zal deze voorlichting van het ontvangende bedrijf uit worden gegeven. een voorlichting ook die noodzakelijk is om de kwaliteit van de melk op te voeren.

Besturen van Drents-Groninger Zuivelbond en „DOMO-BEDUM” willen:

Bezinning over doelmatige verwerking van de melk in Groningen en Drenthe

(Van onze Drentse redactie) •

De besturen van de Drents-Groninger Zuivelbond en van de Coöperatieve Melkproduktenbedrijven „DOMO-BEDUM” G.A, zullen zich bezinnen over dat wat nodig is voor een zo doelmatige verwerking van de melk in Drenthe en Groningen. Dat zal moeten resulteren in een toekomstbeeld (een structuurplan), waaruit concrete voorstellen zullen voortvloeien, waarvoor de leden zich kunnen uitspreken. De besturen zullen zich baseren op de richtlijnen van het rapport Voormolen, hetgeen niet betekend dat deze aanvaard zijn. De Drents-Groninger Zuivelbond gaat door met zijn werk, zelfstandig en onafhankelijke, zoals de leden dat in meerderheid wensen. De ontwikkeling zal leren of en wanneer daarin verandering moet komen. Dit zal ook onderzocht worden welke mogelijkheden van samenwerking er zijn met andere bonden.

Deze conclusie is gevallen aan het slot van de besprekingen welke gisteren in Bellevue te Assen tijdens de algemene vergadering van, de Drents-Groninger Zuivelbond zijn gehouden over het rapport van de commissie Voormolen. Zoals gemeld heeft deze commissie de organisatorische verhoudingen in de zuivelindustrie in Drenthe en Groningen bestudeerd. Blijkens een toelichting zijn beide besturen overeengekomen dat deze zelf de uitwerking van het rapport ter hand zullen nemen zich daarbij baserende op de richtlijnen zoals deze in het rapport zijn opgenomen

Tegen deze toelichting bestond veel weerstand. In het algemeen achtte men het rapport onaanvaardbaar. Namens „Marum” werd opgemerkt, dat men zijn goedkeuring er niet aan wenste te geven en dat men zich voor houdt zijn eigen weg te gaan. De heer H. Postma te Winschoten informeerde naar samenwerking in groter verband en van de zijde van de combinatie Oost-Groningen stelde de heer Mulder dat de toelichting onvolledig was. Er is, zo werd gezegd, geen gewag gemaakt van de in de kringvergaderingen geuite meningen. In feite, aldus de heer Mulder, betekent aanneming van het rapport de opheffing van de bond.

1968

NvhN 1968-02-03

Deining in Drentse zuivelwereld

Melk uit Rolde en Grolloo mogelijk naar Friesland

(Van onze Drentse redactie)

Er is, zeggen vooraanstaanden, wat gaande in de Drentse zuivelwereld, waarin het befaamde en veelbesproken zuivelplan nog ligt te wachten. „Men” is ontevreden en die ontevredenheid is een gevolg van de uitbetalingscapaciteit van DOMO-BEDUM in Beilen. Herhaaldelijk al is bij de Coöperatieve Melkproduktenbedrijven DOMO- BEDUM G.A. aangedrongen op meer openheid wat de financiële resultaten betreft, maar tot dusver - zeggen die vooraanstaanden - nog zonder resultaat. De zuivelfabrieken te Rolde en Grolloo overwegen nu de aangevoerde melk niet meer aan de DOMO-BEDUM, maar aan een bedrijf in Friesland te leveren, nadat Acmesa in Assen een aanbod om de melk te ontvangen moest afwijzen omdat de fabriek in Assen „vol” zit

De directeurs van de bedrijven in Rolde en Grolloo weigeren commentaar. Het is evenwel bekend dat met de besturen van deze fabrieken en het bestuur van DOMO-BEDUM en directie straks besprekingen gevoerd zullen worden over de levering van de melk. Zowel Rolde als Grolloo, die beide bij de DOMO-BEDUM zijn aangesloten, zijn van oordeel dat zij elders een hogere prijs voor de melk kunnen ontvangen dan in Beilen. Bovendien zijn zij niet van plan om C-lid van DOMO-BEDUM te worden, dat wil zeggen dat zij het bedrijf niet wensen over te geven aan DOMO-BEDUM.

Geruchten doen de ronde dat de fabrieken te Rolde en Grolloo een fusie zullen aangaan om als één nieuwe vereniging op te gaan treden. Ook zou het plan bestaan om het bedrijf te **Peize** naar Acmesa in Assen te laten overgaan, zoals ook met **Hooghalen** en **De Groeve** (Zuidlaren) is gebeurd. De ledenvergaderingen die nog gehouden moeten worden, zullen daarover het laatste woord hebben

„Onenigheid”

Acmesa Assen, een der grootste zuivelfabrieken in de provincie, heeft - zoals het wordt genoemd - „een kleine onenigheid met de Coöperatieve Landbouwbank Meppel. De Asser fabriek, een der weinige in Drenthe die niet over een malerij beschikt, nam als gemeld het vorig jaar de fabriek te Hooghalen over, die wel een malerij had en die de distributie voor de Coöperatieve Landbouwbank Meppel verzorgde. Hetzelfde was het geval, met De Groeve. Te Hooghalen is na de overneming niets veranderd. De CLM levert de veevoederartikelen nu aan Acmesa die ze op haar beurt aan de boeren verkoopt. In Assen meende het bestuur dat deze toestand, wat De Groeve betreft, na de overneming gehandhaafd zou blijven. De CLM heeft evenwel deze overeenkomst niet gehandhaafd en „de kleine onenigheid” was geboren.

„We moeten”, zegt men van de zijde van de CLM, „er geen prestigekwestie van maken en de zaak niet in de persoonlijke sfeer betrekken.”

Drents-Groninger Zuivelbond blijft zelfstandig werken

(Van onze Drentse redactie)

Het jaarverslag 1967 van de *Drents-Groninger Zuivelbond* concludeert dat deze bond als een zelfstandige onafhankelijke organisatie zijn werk onverminderd zal voortzetten, er daarbij naar strevend de grootst mogelijke bijdrage te leveren aan de totstandkoming van een zo doelmatig mogelijke verwerking van de melk in Drenthe en Groningen. Het schrijft dat naar aanleiding van de pogingen, welke er zijn geweest de zuivelbond en DOMO-BEDUM samen te voegen.

Daarbij is, aldus het verslag, de mening naar voren gekomen dat wat de organisatorische opzet betreft, een samenvoeging van bond en DOMO-BEDUM bij een verdere ontwikkeling voor de hand lag. De meningen daarover bleken evenwel nogal uiteen te lopen en duidelijk is wel geworden dat het merendeel van de leden van de bond een samengaan niet wenselijk vindt.

Dat, behoeft volgens het verslag de verdere ontwikkeling niet in de weg te staan en evenmin te leiden tot een minder goede verstandhouding tussen de beide centrale organisaties.

Vijf jaren Drents-Groninger Zuivelbond hebben uitgewezen dat de pijlers waarop het centraal laboratorium steunde, zich niet evenredig ontwikkelden. Het vetgehalte en het eiwitonderzoek liep in deze vijf jaar terug. Het scheikundig en het bacteriologisch onderzoek verliepen gunstiger. Het centrale kwaliteitsonderzoek was niet van grote betekenis.

In het boekjaar 1966 werden 752.872.750 kg melk aangevoerd; het gemiddeld vetgehalte bedroeg 3.948, het gemiddeld eiwitgehalte 3.333.

Het ledental daalde als gevolg van fusies tot 54 (44 in Drenthe en 10 in Groningen).

Voorzitter van Drents-Groninger Zuivelbond

Van tegenhoud melkstroom op korte termijn geen sprake

(Van onze Drentse redactie)

De voorzitter van de *Drents-Groninger Zuivelbond*, de heer W. Steenberg uit IJhorst (De Wijk), heeft in de vandaag in Bellevue te Assen gehouden algemene vergadering van deze bond het onbehagen dat in de protestvergaderingen over de melksituatie tot uiting is gekomen, volledig onderschreven.

„Welhaast niemand die de bevrijding van de bezetting bewust meemaakte, kon vermoeden dat we nog eens in de zorgen zouden geraken over een *overschotsituatie*”, aldus de bondsvoorzitter.

De voorzitter zei niet te geloven dat de melkstroom, waarover minister Lardinois sprak, tegen te houden is, althans niet op korte termijn. Naar zijn mening is dat niet juist omdat ‘n aantal factoren waarneembaar is die een verdere stijging van de melkproductie doen verwachten.

Gedoeld werd op de verbetering van ontwatering, de veeverbetering en de goed gerichte voorlichting. Als factoren van meer structurele aard noemde de heer Steenbergen onder andere de grotere specialisatie in de veehouderij. Met nadruk stelde hij dat de melkproductie in verband met de tegenwoordige zuivelsituatie niet zal worden beperkt en dat men die kant ook niet zal uit moeten. Iedere beperking van produktie heeft een kostprijsverhogend effect en met de tegenwoordige prijzen zou dat zijns inziens rampzalig zijn.

Prioriteit

De heer Steenbergen was van mening dat, als een van de uitgangspunten van de EEG is dat de produkten daar moeten worden gebracht waar ze het best en het goedkoopst geproduceert kunnen worden. Nederland als zuivelland bij uitnemendheid de hoogste prioriteit toekomt. Bodem, klimaat, kwaliteit van het vee, de deskundigheid en de mentale instelling van grote delen van onze agrarische bevolking hebben ons land een naam en faam bezorgd als zuivel-land, die binnen de EEG niet geëvenaard wordt, aldus de voorzitter, die meende dat er om deze reden plaats is voor uitbreiding van de Nederlandse veehouderij.

Rampzalig

De voorzitter stelde vast dat een streven naar een iets gezondere prijsverhouding tussen margarine en boter niet onredelijk is; evenmin als de verlaging van het vetgehalte van de melk tot een zeer laag percentage een poging tot denaturatie daarvan. Als men daarnaast niet bereid zou zijn om de door deze politiek groeiende boterbergen met behulp van de Brusselse fondsen weg te werken, ontstaat er naar zijn mening, wat de inkomenspositie van de veehouders betreft, een rampzalige toestand.

Nieuwsblad van het Noorden, 1968-05-21

Drents-Groninger zuivelbond

Organisatorische verhouding met Domo-Bedum verloopt naar wens

(Van onze Drentse redactie)

In de vergadering, die de Drents-Groninger Zuivelbond gistermorgen in het Asser Bellevue hield, is een verklaring voorgelezen, waaruit bleek dat ten aanzien van de organisatorische verhoudingen tussen bond en DOMO-Bedum het uitgangspunt bij de besprekingen is geweest de instandhouding van een onafhankelijke zelfstandige zuivelbond met een apparaat dat beschikbaar blijft voor alle leden. De bondsvoorzitter, de heer W. Steenbergen uit IJhorst, verwachtte dat in alle openheid gewerkt zal kunnen worden aan 'n zo doelmatig mogelijke verwerking van de melk zonder elkaar daarbij voor de voeten te lopen en daarbij de goede verhoudingen te verstoren.

De heer Steenbergen constateerde met genoegen dat de start kon plaatsvinden op een wijze zoals men deze als zuivelbond al jarenlang heeft bepleit, namelijk uitgaande van de feitelijke gegevens. Om verscheidene redenen had het plan zijn vertrouwen De stelregel dat geen van de werknemers van de te sluiten bedrijven gedupeerd mag worden, is op zijn plaats, aldus de heer Steenbergen.

De noodzaak tot opheffing van een aantal bedrijven noemde de heer Steenberg een schaduwzijde. Voor de boeren noch voor hen die er werkzaam zijn, noch voor de dorpsgemeenschap is dat prettig. De voorzitter waarschuwde geen overhaaste en misschien onverstandige dingen te doen.

Naar zijn oordeel is het begrijpelijk, dat van DOMO-Bedum-zijde 'n zekere aandrang wordt uitgeoefend om zo spoedig mogelijk tot een zo breed mogelijke samenwerking te komen. Te betreuren zou het z.i. zijn als deze aandrang zou leiden tot beslissingen, die de zaak zouden forceren en ongewenste spanningen tot gevolg hebben. Er moet ruimte blijven voor het opschorten van een beslissing tot samenwerking als daarvoor de geesten nog niet voldoende rijp zijn.

Leeuwarder Courant, 1968-06-19

Drie Drentse fabrieken breken met Domo

ANLOO, GROLLOO en ROLDE. Drie coöperatieve zuivelfabrieken in Drenthe hebben besloten te breken met de Domo in Beilen. De fabrieken Anloo, Grolloo en Rolde oostelijk van Assen, hebben een nieuwe verenigingsvorm en de oude coöperaties deelgenoten van de Domo ontbonden. De nieuwe vereniging de, coöperatieve zuivelfabriek en aan- en verkoopvereniging *De Samenwerking*, gevestigd te Rolde, heeft besloten zich niet aan te sluiten bij de Domo.

De nieuwe vereniging beschikt niet over een verwerkingsapparaat voor de melk,² waarvan de aanvoer jaarlijks 25 miljoen kg. bedraagt. De melk, die voorheen naar de Domo ging, zal derhalve worden verkocht aan andere zuivelbedrijven. In Rolde zal allereerst de aan en verkoopvereniging worden uitgebreid.

Nieuwsblad van het Noorden, 1968-07-10

Elfduizend melkveehouders gaan akkoord Gezamenlijke exploitatie Domo-Bedum

(Van onze Drentse redactie)

Meer dan elfduizend melkveehouders in Drenthe en Groningen hebben zich voor een gezamenlijke exploitatie van *DOMO-Bedum* verklaard. De gezamenlijke aanpak houdt de uitbetaling van één netto melkprijs aan de melkveehouders in. De voordelen van de reorganisatie zullen gelijkelijk over de deelnemende leden worden verdeeld.

Hiermee is de eerste fase afgesloten in de ontwikkeling van de Drents-Groningse Zuivelindustrie. Het doel van de gedane voorstellen was om door een reorganisatie en inpassing van de activiteiten tot noodzakelijke besparingen te komen. Deze konden worden bereikt door wijzi-

2 Officiële kwamen de drie besturen van de zuivelfabrieken Anloo, Grolloo en Rolde, op 6 juni 1968, overeen om te fuseren, alle drie fabrieken verwerkten toen nog hun eigen melk (resp 5, 7 en 11 mln.) Het tekenen van de akte was 20 juni en de eerste melk ging de 22e al naar de Zuid-Oost-Hoek. Anloo en Grolloo bleven nog tot 31 aug. 1970 melkontvangst. Rolde is datum van sluiting niet bekend. Bron 100 Jr. ZOH – zie site

gingen in de melkaanvoer, inpassing van de activiteiten door sluiting van een aantal fabrieken en een efficiëntere distributie van consumptiemelk en consumptiemelkproducten. Het gehele pakket van maatregelen zal een merkbaar voordeel voor de melkveehouders opleveren, zo werd vanmorgen in Beilen meegedeeld.

De uitbetaling van een netto-melkprijs is al ingegaan. „In zuivel-Nederland zullen we tot nog verdere samenwerking komen”, profeteerde de hoofddirecteur van de Coöperatieve Melkproductenbedrijven DOMO-Bedum G. A. te Beilen, de heer K. de Boer.

Leeuwarder Courant 1968-07-11

Reorganisatie Domo-Bedum krijgt zijn Beslag

Door gezamenlijke exploitatie fabrieken één netto-melkprijs

(Van onze landbouwredacteur)

De *Domo-Bedum* gaat aan de leden van de meeste harer deelgenoten één nettomelkprijs uitbetalen. Van de ongeveer 15.000 melkveehouders in het werkgebied van de Domo in Groningen en Drenthe hebben zich 11.000 voor dit plan verklaard. De fabrieken zijn reeds in gemeenschappelijke exploitatie bij de Domo. De nieuwe regeling maakt een eind aan de prijsverschillen, die er binnen de Domo bestaan en die o.a. tot een begunstiging van de boeren in Groningen heelt geleid.

De uit deze gang van zaken voortvloeiende reorganisatie zal met de sluiting van een aantal fabrieken gepaard gaan. Door het aannemen van het reorganisatieplan zijn de leden van de fabrieken in principe reeds accoord gegaan met de sluiting van fabrieken en het in gezamenlijk exploitatie nemen van andere.

Twee grote coöperaties die in Assen en Hoogeveen, hebben met de reorganisatie niet ingestemd en blijven zelfstandig bestaan. Als deelgenoot van de Domo kunnen zij wel hun overmelk aan de Domo blijven leveren op dezelfde basis als voorheen. Met een tweetal fabrieken voert de Domo nog besprekingen, die volgens de hoofddirecteur, de heer K. de Boer, positief verlopen. Drie deelgenoten hebben een nieuwe coöperatie gevormd, die de melk aan fabrieken in Friesland levert.

De Domo ontving vorig jaar in haar eigen bedrijven, 392 miljoen kg melk, waarvan 179 miljoen verwerkt werd tot melkpoeder en speciaal producten, 26 miljoen tot condens, 94 miljoen tot kaas, acht miljoen tot boter, 40 miljoen tot consumptiemelk en melkproducten, 44 miljoen werd bestemd voor levering aan het Amerikaanse leger en een miljoen werd teruggeleverd.

De Domo verhandelt haar eigen melkpoeder, maar is voor de afzet van boter en kaas aangesloten bij de NCZ, een zusterorganisatie van de Frico. De melkaanvoer zal door de gemeenschappelijke exploitatie van de fabrieken bij de Domo een aanmerkelijke stijging ondergaan. Het ligt in de bedoeling om naar verdere samenwerkingsvormen te zoeken in de zuivel, maar voor het zover is wil de Domo eerst in eigen huis de positie zo goed mogelijk maken.

Verwacht wordt, dat de reorganisatie bij de Domo grote besparingen zal opleveren o.a. bij het melkvervoer, door sluiting van fabrieken en betere bezetting van de overblijvende fabrieken en door een efficiëntere distributie van de consumptiemelk. Twee derde deel van de melkvee-

houders in het Domo-gebied hebben zich voor de reorganisatie uitgesproken en op basis daarvan zullen binnenkort concrete voorstellen aan de desbetreffende fabrieken worden gedaan. De veehouders blijven als leden van de plaatselijke coöperaties hun invloed op de gang van zaken bij de Domo houden.

Nieuwsblad van het Noorden, 1968-11-30

Nota over streven naar eenheid van Drents-Groningse Zuivelbond

(Van onze Drentse redactie)

De *Drents-Groninger Zuivelbond* heeft de positie en de taak van de bond bij een verdere integratie van de zuivelbedrijven nader uitgewerkt.

In de ledenvergadering van mei j.l. is al een verklaring voorgelezen over de positie en de taak van de zuivelbond bij de verdere ontwikkeling. Met het bestuur van *DOMO-Bedum* werd nagegaan welke taken de bond in de gemeenschappelijke exploitatie (G.E.) van de binnen het DOMO-Bedum-verband samenwerkende bedrijven zinvol ter hand zou kunnen nemen, waarover toen een globaal beeld gevormd kon worden. Enkele leden, die zelfstandig blijven doorwerken, hebben daarna opgemerkt het logisch te achten dat ook de bondsleden die niet in het DOMO-Bedum-verband samenwerken, bij het overleg over de positie en de taak van de zuivelbond waren betrokken. Het is duidelijk, zo wordt van de zijde van de *Drents-Groninger Zuivelbond* opgemerkt, dat deze verklaring wel voor een nadere uitwerking vatbaar is.

De uitgangspunten waarvan 't bondsbestuur bij zijn beleid is uitgegaan en nog uitgaat zijn: het streven naar eenheid in de organisatie, waarin het bondsapparaat voor alle leden beschikbaar blijft; de bond zal zo weinig mogelijk uitvoerende taken op zich nemen, maar zich richten op ondersteuning van de begeleiding, beheersing en bewaking van de bedrijfsvoering; de uitvoering van de taakstelling van de bond kan niet op zeer korte termijn worden gerealiseerd, omdat er bij de bedrijven nog systemen moeten worden ingevoerd om de meer systematische aanpak van het bondswerk mogelijk te maken. De bond kan bij de invoering van deze systemen behulpzaam zijn.

De achtergrond waartegen de nieuw opgezette taakstelling van de bond moet worden gezien is het delegatieproces in de bedrijven, waardoor de afstand tussen leiding en uitvoering groter wordt en er zelfstandige functies ontstaan die bekleed worden door zelfstandige meer gespecialiseerde medewerkers. Deze situatie is het gevolg van het groter en ingewikkelder worden van de bedrijven en vraagt om meer begeleiding, beheersing en bewaking van de bedrijfsvoering.

Van de drie bondstaken (de belangenbehartigende, de controlerende en de adviserende functie) zal de eerste geen wijzigingen ondergaan. Ten aanzien van de controlerende functie zal de bond een onafhankelijke positie innemen, zodat het bestaan en de inhoud ervan uiteindelijk door de leden wordt bepaald.

De uitvoerige nota van de bond komt in de op 10 december a.s. in Bellevue te Assen te houden algemene ledenvergadering aan de orde.

Drents- Groninger Zuivelbond gaat statuten aanpassen

(Van onze Drentse redactie)

De Drents-Groninger Zuivelbond die als gemeld gisteren in Bellevue te Assen zijn algemene ledenvergadering hield, heeft zich akkoord verklaard met het rapport, dat zal dienen als uitgangspunt voor de aanpassing van de statuten aan de veranderde organisatorische verhouding in de Drents-Groninger zuivelwereld. De uitgangspunten zijn: o.a. het streven naar eenheid in de organisatie, waarin het bondsapparaat voor alle leden beschikbaar blijft; en het zich richten op ondersteuning van de begeleiding, beheersing en bewaking van de bedrijfsvoering.

De achtergrond waartegen de nieuw opgezette taakstelling van de bond moet worden gezien, aldus het rapport, is het delegatieproces in de bedrijven waardoor de afstand tussen leiding en uitvoering groter wordt en er zelfstandige functies ontstaan die bekleed worden door zelfstandige meer gespecialiseerde medewerkers. Deze situatie is het gevolg van het groter en ingewikkelder worden van de bedrijven.

De bond zal de interne accountantsfunctie waarnemen, terwijl de externe accountantsfunctie wordt opgedragen aan een maatschap.

Gisteren is de vereniging *De Samenwerking te Rolde*, ontstaan uit de verenigingen Anloo, Grolloo en Rolde, als lid van de bond toegelaten.

De FNZ-voorzitter, de heer G. H. E. M. van Waes, reikte de gouden medaille, gewonnen bij de centrale kaaskeuring, uit aan de fabrieken te Assen, Beilen (DOMO BEDUM) en Wapserveen. Een zilveren medaille behaalden Eringa, Grijpskerk, Haalweide, Kolderveen, Laude, Peize, Roden, Ruinen en Zuidwolde, terwijl aan Borger, Koekange, Marum, Norg, Slagharen en Westerbork een bronzen medaille werd toegekend. De heer Van Waes hield daarbij een pleidooi voor het aanbrenge van een herkenningsteken op de Nederlandse kaas.

Nieuw benoemde bestuursleden zijn de heren J. Meursing te Gieten en R. Jager te Wijster. De heer J. Werkman te Ezinge werd gekozen in de Samenkomst van directeuren. Benoemd zijn in de commissies de heren H. Stobbe te Emmen (boterkeuringen), W. Boersma te Wapserveen (kaaskeuringen) en J. de Boer te Sleen (onderwijs). Het bedrijf te Borger werd lid van de commissie voor controle van de bondsrekening.

1969

Nieuwsblad van het Noorden, 1969-05-05

Jaarverslag Drents-Groninger Zuivelbond

Zuivelbedrijven gingen sterker samenwerken.

(Van onze Drentse redactie)

Het afgelopen jaar is voor de Drents-Groninger zuivelindustrie een periode geweest waarin een vergaande vorm van samenwerking tussen de zuivelbedrijven is gerealiseerd. In feite waren de bindingen die de meeste bedrijven met het centrale produktiebedrijf hadden, al vrij sterk maar deze waren niet van die aard - zo staat in het jaarverslag van de *Drents-Groninger Zuivelbond* - dat een volledige benutting van de mogelijkheden tot sanering kon worden verkregen.

In het uitgebreide verslag wordt gezegd dat een groot aantal bedrijven besloot om met Domo-Bedum een gemeenschappelijke exploitatie aan te gaan. Een aantal andere leden bracht het bedrijf volledig in. Dat laatste gebeurde in die gevallen waar de exploitatie niet verantwoord in het nieuwe geheel kon worden voortgezet. Op deze wijze ontstond er een samenwerking tussen 39 verenigingen en Domo-Bedum die een gemeenschappelijke verwerking van 450 miljoen kg melk mogelijk maakt.

Deze ontwikkeling heeft de organisatorische structuur van de Drents-Groninger zuivelindustrie sterk veranderd. De situatie leidt er toe, aldus het verslag, dat ook organisatorisch een grotere homogeniteit in de groepering ontstaat. De verenigingen behouden in deze vorm van samenwerking hun zelfstandigheid. Het feit dat een aantal verenigingen hun bedrijf aan *Domo-Bedum* heeft overgedragen en de anderen niet, doet volgens de bond daaraan weinig toe of af.

Naast deze grote concentratie handhaven zich nog enkele grote verenigingen met bedrijven die wat betreft hun produktiestructuur en omvang goede mogelijkheden hebben. Op grond daarvan lijkt het volgens het verslag wel aannemelijk dat op korte termijn in de nu ontstane structuur geen veranderingen van betekenis zullen komen.

Dat de verhoudingen tussen de leden in bondsverband zijn gewijzigd is volgens het verslag niet te ontkennen. Maar dat is niet het grootste probleem, al lijkt dat er naar buiten toe wel eens wat op. De benadering van deze veranderingen is naar het gevoel van het bondsbestuur wat te veel gebaseerd op minder prettige verhoudingen in het verleden en dus wat gevoelsmatig. Van veel belang acht men de relatie van de bond met de leden. Daarom is veel aandacht geschonken aan de aanpassing van de tegenwoordige taken van de bond aan de nieuwe verhoudingen. Daarover zijn besprekingen gevoerd aan de hand van een nota. De kern daarvan is het dienstverlenende element zodanig te organiseren dat daarmee een doelmatige ondersteuning wordt gegeven aan de begeleiding, beheersing en bewaking van het gebeuren in de bedrijven.

Het aantal leden daalde van 54 tot 48 als gevolg van verscheidene fusies. In het bondsgebied zijn momenteel negen rijdende melkontvangsten in gebruik. In totaal werd een hoeveelheid van 794.108.109 kg melk aangevoerd. De exploitatierekening sluit met een nadelig saldo van f 290.000.

Voorzitter W. Steenbergen Drents-Groninger Zuivelbond: **Nog geen oplossing voor overschot zuivelindustrie**

(Van onze Drentse redactie)

Zonder pessimistisch te willen zijn omtrent de ontwikkelingen in de agrarische sector, heeft de voorzitter van de *Drents-Groninger Zuivelbond* vanmorgen in *Bellevue* te Assen tijdens de algemene ledenvergadering van deze bond aandacht geschonken aan enkele problemen, die de boeren en de organisatie bezig houden.

Centraal daarbij staan naar de mening van de heer W. Steenbergen uit IJhorst (De Wijk) **de overschotten in de zuivelindustrie**, waarvoor nog geen afdoende oplossing is gevonden. Die oplossing is er ook niet gekomen, aldus de voorzitter, nadat de Raad van Ministers zich over deze problematiek heeft gebogen. Er lijken zijns inziens bovendien nog wel enige politieke hindernissen te zijn, die de oplossing van de vele problemen waarmee de Europese landbouw te kampen heeft, in de weg staan.

Al met al, constateerde de heer Steenbergen, een onzekere en daarom weinig behaaglijke situatie voor de agrarische sector en hij knoopte daaraan vast de naar zijn oordeel merkwaardige tegenstrijdigheden, waar men 'tegen aan loopt' in het streven om er van te maken wat er van te maken valt.

Want, zei de heer Steenbergen, de individuele boer probeert zijn inkomen onder de druk van de voortdurende kostenstijgingen zoveel mogelijk op peil te houden, zijn productie op het bedrijf op te voeren, waarbij hij wordt gesteund door verbeteringen, ontstaan door ruilverkavelingen en ontwateringswerken. Dat er op deze manier nog wel iets aan de al bestaande overschotten wordt toegevoegd, is naar zijn mening duidelijk. Hij helpt daarmee nog een andere tegenstrijdigheid te vergroten: de overvloed in de westelijke landen tegenover de chronische tekorten in de onderontwikkelde gebieden.

Ook ten aanzien van de factor arbeid leek de voorzitter een duidelijke tegenstrijdigheid aanwezig. Alom wordt beweerd dat er in de landbouw te veel mensen werkzaam zijn, terwijl het in de praktijk vaak vrijwel onmogelijk is vreemde arbeidskrachten aan te trekken. „Willen wij tot aanvaardbare posities voor de boeren komen, dan zal een aantal omstandigheden waaronder gewerkt wordt grondig moeten veranderen”, meende de voorzitter, die er op wees dat er aan de ontwikkelingen richting moet worden gegeven, waarvoor ondernemerschap nodig is. Als een belangrijk onderdeel daarvan noemde de heer Steenbergen het zich bezighouden met de problemen van morgen, wat ook de zuivelbond probeert te doen.

Zo is er in samenwerking met *DOMO-BEDUM* geprobeerd inzicht te krijgen in de mogelijkheden om te komen tot verhoging van het eiwitgehalte van de melk. Ook houdt men zich bezig met de ontwikkeling van de koeling en bewaring van melk op de boerderij en het daarop aansluitende transport in rijdende melkontvangsten. Er is een werkgroep in het leven geroepen die van een en ander een studie maakt en deze binnen afzienbare tijd zal afronden met een rapport.

Naar 1980

De heer Steenbergen herinnerde voorts aan de conferentie van het FNZ, waarin beraad is gehouden over ontwikkelingslijnen naar 1980. De resultaten ervan werden in de vorm van „De resoluties van Val Monte’ bekendgemaakt, resoluties die volgens de voorzitter wel ingeslagen

zijn, maar die als zodanig geen aanbevelingen zijn en alleen vaststellen hoe de waarschijnlijke ontwikkeling zal zijn.

Nu zal verder nagegaan worden hoe de landelijke organisatie er moet uitzien, opdat ook anderen daarin kunnen meespelen. Het leek de heer Steenbergen van groot belang dat men er in Nederland in slaagt om met name in de sfeer van de belangenbehartiging een organisatorische opzet weet te vinden waarin de gehele zuivelindustrie vertegenwoordigd is. Gesteld is dat mogelijk een aantal relatief kleine coöperaties zal blijven bestaan, een schema dat volgens de voorzitter goed past bij de situatie in Drenthe en Groningen, waarmee hij niet wilde zeggen dat deze een blijvend gegeven zal zijn.

Weinig goeds had de heer Steenbergen te zeggen van de wet op de Vennootschapsbelasting. Alleen al voor de zuivelindustrie in Drenthe en Groningen betekent aanvaarding ervan in de nu bestaande versie, dat naar schatting enkele miljoenen guldens aan extra lasten moeten worden opgebracht, zeker als daartegenover geen passende oplossingen gevonden worden. De lasten zijn volgens de heer Steenbergen moeilijk exact vast te stellen omdat de formulering van de wet voldoende ruimte laat voor verrassingen als het gaat om de winstbepaling.

Bijzonder onbillijk vond de voorzitter in deze ontwerp-wet dat de betaalde rente op ledenkapitaal fiscaal belast is en hij vroeg zich af of de vertegenwoordigers van de algemene landbouworganisaties in het parlement zich wel voldoende realiseren in welke omvang hier langs deze weg lasten worden gelegd op de agrarische sector.

NvhN 1969-06-09

Ook ACMESA uit Drents-Groninger Zuivelbond getreden

(Van een onzer verslaggevers)

Na de combinatie Oost-Groningen (Winschoten en Slochteren) is nu ook Acmesa, Assen, uit de Drents-Groninger Zuivelbond getreden. Het Asser bedrijf, dat jaarlijks zo'n 50 miljoen kg aanvoert, heeft het lidmaatschap per 31 december 1969 opgezegd.

In de ledenvergadering van december van het vorig jaar verklaarden de fabrieken te Anloo, Assen, Grolloo, Marum, Peize en Rolde zich solidair met het standpunt van de *Oost-Groninger combinatie* die zich kante tegen de opnemng van artikel 5a in de nieuwe bondsstatuten. Volgens deze statuten is een accountantscontrole van de bedrijven verplicht gesteld. De afwijzing van een voorstel om het artikel zo lang buiten werking te stellen totdat de nieuwe statuten en het huishoudelijk reglement aan de leden waren voorgelegd en een buitengewone ledenvergadering te beleggen hield in dat de combinatie het lidmaatschap van de Drents-Groninger niet zou voortzetten.

Tijdens de op 19 mei j.l. in Bellevue te Assen gehouden ledenvergadering van de bond verklaarden de bedrijven te Marum en Assen zich tegen de voorgestelde statutenwijziging. Deze veranderingen hadden onder meer betrekking op de boekhouding, de controle en de stemmenverhoudingen.

„Wij willen onze zelfstandigheid behouden”, verklaarde Acmesa-directeur de heer T. Oosterloo, tegenover ons, „en daarbij niet te veel risico's lopen”.

De uittreding van Acmesa uit de Drents-Groninger is bekendgemaakt in de buitengewone ledenvergadering die de bond vanmorgen in Bellevue te Assen hield.

Nieuwsblad van het Noorden, 30 december 1969.

W. Steenbergen van Drents-Groninger

Zuivelbond overleden

(Van een onzer verslaggevers)

Op 60-jarige leeftijd is de heer W. Steenbergen, voorzitter van de **Drents-Groninger Zuivelbond**, gisteravond in zijn woning te IJhorst, gem. De Wijk overleden. Hij werd door een hartverlamming getroffen.

De heer Steenbergen, die sinds 22 mei 1962 de voorzittershamer hanteerde was een goed verdediger van de boerenbelangen. Hij werd geboren te Veeningen en leidde te IJhorst een veebedrijf.

Ledental is sterk geslonken door vergaande concentratie

Voorzitter Kadijk: Er is geen reden tot onrust

Drents-Groninger Zuivelbond door Domo opgeslokt

(Van een onzer verslaggevers)

De Drents-Groninger Zuivelbond zal als zelfstandige organisatie verdwijnen. De vergaande concentratie van bedrijven in de *Coöperatieve Melkproductie Bedrijven DOMO-Bedum* was er oorzaak van dat het aantal bondsleden de laatste jaren reeds sterk was verminderd. Al enige tijd ook waren er besprekingen gaande tussen de bond en DOMO-Bedum over de mogelijkheden van een nauwere samenwerking. Beide besturen hebben nu in een kortgeleden gehouden gecombineerde vergadering in principe overeenstemming bereikt over de uiteindelijke organisatievorm. Zowel het personeel als de leden zijn vorige week door middel van een circulaire op de hoogte gesteld van het resultaat van deze vergadering.

„Er moeten nog vele details geregeld worden”, zo staat in de brief aan het personeel, „en het is daarom op dit moment moeilijk over de uiteindelijke organisatievorm mededelingen te doen. Het lijkt ons bovendien beter om deze dingen met het voltallige personeel te bespreken.”

Met nadruk deelt het bestuur aan het personeel mee dat „de werkzaamheden van de zuivelbond ook in de nieuwe opzet onverkort zullen worden voortgezet, zij het dan in een ander verband.” Het zegt toe zo spoedig mogelijk een gezamenlijke bespreking te houden met alle personeelsleden om de vragen, die er zijn te beantwoorden.

Aan de leden heeft de bond ongeveer hetzelfde meegedeeld. In de kringvergaderingen zullen de leden uitvoeriger geïnformeerd worden over de details van deze aangelegenheid. Over de uiteindelijke organisatievorm is nog weinig bekend.

Naar men meedeelde zal de bestaande dienst ingebouwd worden in de DOMO-organisatie en moet bovendien de bestuurlijke opbouw van de DOMO aangepast worden. Onder meer zal een ledenvergadering stemrecht hebben in het hoogste college. Het werkgebied wordt dan verdeeld in regio's met een eigen bestuur. Zij zorgen voor een afvaardiging in het DOMO--bestuur.

De heer G. Kadijk uit Baflo, voorzitter van het bestuur van de *Drents-Groninger Zuivelbond*, wil ook de uiteindelijke organisatievorm liever nog niets zeggen. „Binnen veertien dagen komt er een vergadering van beide dagelijkse besturen en dan weten we precies hoe het allemaal gaat lopen.

Blz.2

wel is het bijna voor honderd procent zeker dat de Drents-Groninger Zuivelbond als zelfstandige organisatie zal verdwijnen, aldus de voorzitter, die zegt dat er geen enkele reden is om over dit besluit onrust te verwekken.

„Iedereen kan er zeker van zijn dat er een vorm wordt gevonden, waarin alle betrokkenen in de toekomst goed kunnen werken.

Op de vraag of de niet bij de DOMO organisatie aangesloten bedrijven wel gebruik zullen kunnen maken van bondsdiensten zoals laboratoriumonderzoek, bedrijfseconomische voor-

lichting en accountantszaken, wilde de heer Kadijk voorlopig nog niet op ingaan. „Dat zijn juist de details, die we nog met elkaar moeten bespreken en waarover ik dus nog niets kan en mag zeggen”. aldus de voorzitter.

Acmesa

„Wij hebben vorige week een niets zeggend briefje gekregen en ik weet nog helemaal niet hoe het precies geregeld wordt”, zegt de heer T. Oosterloo, directeur van de Asser Coöperatieve Melkinrichting en Melkproducten Fabriek (Acmesa). De Acmesa is als B-lid aangesloten bij de DOMO. organisatie. Zij heeft wel het recht om melk te leveren, maar hoeft dit niet te doen.

„Ik kan alleen zeggen”. aldus de heer Oosterloo, „dat volgens mij, een aantal onderzoeken door een onafhankelijke organisatie moet gebeuren. De boeren moeten enige garantie hebben dat hun waar naar eer en geweten wordt gecontroleerd. We moeten er voor vechten, dat het de boer goed gaat, want hij heeft van onze welvaart nog lang niet zijn deel gekregen.

Dat de bond ging verdwijnen was wel te verwachten, die heeft zijn tijd overleefd. We moeten echter niet denken dat samengaan een middel is voor alle kwalen. Het is geen Haarlemmer-olie” Volgens de heer Oosterloo is het eventueel wegvallen van van aantal bondsdiensten niet zo rampzalig. „Als wij van deze diensten gebruik meer kunnen maken, zijn er wel andere instanties, die dit willen doen.”

„Ik vind het jammer dat de bond weggaat.” Er moet een onafhankelijke instantie zijn, daarvoor hadden wij de bond. Leden hebben recht op een onafhankelijke voorlichting”, aldus de heer J. Nicolai, directeur van de Coöperatieve zuivelfabriek Rolde. „Ik maak me er echter geen zorgen over, er zijn wel andere instanties, die de diensten kunnen overnemen. Bovendien zijn wij sterk betrokken bij de Zuidoosthoek (ZOH.) en Oosterwolde en die vallen onder de Friese Coöperatie. We moeten maar eens zien wat wij doen” vindt de heer Nicolai.

Ook de heer W. Hoogterp, directeur van de Melkverwerkingsvereniging DOC in Hoogeveen betreurt het verdwijnen van de bond. „We verliezen een stukje dienstverlening Die zullen we op een andere manier moeten zoeken.”

Nieuwsblad vh Noorden, 1970-11-28

Ook MAP DOMO-Bedum

Drents-Groningse Zuivelbond vergadert over opheffen

(Van onze Asser redactie)

Op de algemene ledenvergadering van de Drents-Groninger Zuivelbond op 14 december in café-restaurant Bellevue in Assen zal het bestuur voorstellen de *Drents-Groninger Zuivelbond* op 1 Januari op te heffen, en de activa en passiva over te dragen aan de coöperatieve melkproductenbedrijf Demo-Bedum GA te Bellen.

Hierbij uitgezonderd de activa van enkele roerende goederen die aan de nog op te richten stichting Melkcontrolestation Drenthe Groningen in Assen zullen worden overgedragen. Zoals gemeld, waren de besturen van de Zuivelbond en de Domo enkele weken geleden al tot overeenstemming gekomen.

Ook DOMO beslist 14 december over overneming *Drents-Groninger Zuivelbond*

(Van onze Asser redactie)

De coöperatieve melkproductenbedrijven *DOMO-Bedum*, GA Beilen houdt maandag 14 december in Bellevue te Assen na afloop van de ledenvergadering van de *Drents-Groninger zuivelbond* een bijeenkomst, waarin een voorstel aan de orde komt tot overneming van alle activa en passiva van deze bond per 3 januari 1971 met uitzondering voor wat betreft de activa van enkele roerende goederen die nog aan de op te richten stichting melkcontrolestation „Drenthe-Groningen" te Assen zullen worden overgedragen.

Het Domo-Bedum-bestuur vraagt voorts machtiging tot het aangaan van een hypothecaire lening tot een maximum van f3.500.000 voor de financiering van onder meer de activa en deelneming in het project N.V. Groenhoven i.o. voor maximaal f2.500.000.

***Drents-Groninger Zuivelbond* gaat op in DOMO**

Met honderd stemmen voor en drie tegen hebben de 103 leden-coöperaties van de Drents-Groninger zuivelbond besloten, deze bond op te heffen. Dat gebeurde vanmorgen tijdens een algemene ledenvergadering te Assen, waarbij alle leden-coöperaties waren vertegenwoordigd. Men besloot verder de activa en passiva over te dragen aan de coöperatieve melkproductenbedrijven DOMO-Bedum ga. te Beilen.

Daarvan werd uitgezonderd het laboratorium, dat aan een nog op te richten stichting melkcontrolestation „*Drenthe-Groningen*” zal worden overgedragen. De opheffing wordt 15 januari a.s. effectief. Het persmeel van de bond gaat op drie uitzonderingen na mee over naar DOMO-Bedum. De voorzitter, de heer G. Kadijk uit Baflo, zei dat na 75 jaar Drenthe, iets korter Groningen en enkele jaren Drents-Groninger bond, die laatste bond zich door zijn eigen werk overbodig heeft gemaakt.

De secretaris van de *Koninklijke Nederlandse Zuivelbond FNZ*, dr. E. van de Wiel, noemde deze ontwikkeling zakelijk een gelukkige. Hij hoopte, dat omstreeks 1980 de Nederlandse coöperatieve zuivelindustrie uit vier tot zes grote en krachtige regionale coöperaties zal bestaan. Kort na het middaguur begon in Bellevue te Assen een algemene ledenvergadering van *DOMO-Bedum* om deze zaak verder af te handelen.

Alleen Rolde, Anloo en Grolloo tegen **Leden akkoord met opheffing van de *Drents-Groninger Zuivelbond***

(Van onze redactie in Assen)

Op een na alle afdelingen van de *Drents-Groninger Zuivelbond* hebben zich gistermorgen tijdens de algemene vergadering van de bond in Bellevue te Assen voorstander getoond van het bestuursvoorstel om tot integratie van de bond in de *Coöperatieve Melkproduktenbedrijven DOMO-Bedum* te komen. Alleen de afdeling Rolde bleek met drie stemmen (Rolde, Anloo en Grolloo tegen het voorstel. De stemmenverhouding was 100 voor en drie tegen. Alle leden waren op de vergadering aanwezig. Zoals gemeld bereikten de beide dagelijkse besturen van de bond en de DOMO enkele maanden geleden al overeenstemming.

De activa en passiva van de bond zullen nu per 15 januari 1971 worden overgedragen aan DOMO-Bedum, uitgezonderd de activa van enkele roerende goederen, die aan de nog op te richten Stichting melkcontrolestation „Drenthe-Groningen” in Assen zullen worden overgedragen. Het bestuur van de zuivelbond zal zijn werk kunnen blijven doen in de nieuwe organisatievorm.

Voor de secretaris drs. U. Hettinga en de directeur van het laboratorium van de bond, ir. A. J. van der Have, is in de nieuwe organisatievorm geen plaats gevonden. De heer P. Groenhof ing., hoofd-technicus van de bond gaat met vervroegd pensioen.

Andere vorm

„De beslissing is nu gevallen.” zei bondsvoorzitter G. Kadijk uit Baflo nadat de vergadering zich achter het bestuursvoorstel had geschaard. „De uitslag is voor de een gemakkelijker te aanvaarden dan voor de ander en loopt uiteen van gelukkig de bond is weg, dat apparaat heeft zijn tijd gehad, naar een ander uiterste. Dat is de groep die met het bondsapparaat vertrouwd was en er een goed gebruik van maakte en de bond waardeerde Toch zullen we mee moeten met de ontwikkeling. Het bondsapparaat vervalt, maar het werk zal moeten doorgaan, zij het in een andere vorm,” aldus de voorzitter.

„Nu het bondsapparaat uitgezonderd het vet- en eiwitonderzoek en het kwaliteitsonderzoek, ingebouwd is in een grote onderneming wordt de verantwoordelijkheid van het bestuurscollege steeds groter,” meende de heer Kadijk, die het bondspersoneel bedankte voor hun begrip voor de zaak. „Zij hebben jaren aan grote spanningen bloot gestaan. Ik ben hen zeer erkentelijk.” Hij noemde het vertrek van de heren Hettinga, Van der Have en Groenhof een schaduwzijde van de overeenkomst.

Lid van federatie

Voordat het voorstel werd aangenomen werd vanuit de vergadering nog gevraagd of de DOMO het lidmaatschap bij de Federatie van Nederlandse Zuivelbonden zou aanvragen. De heer K. de Boer, hoofd-directeur van de DOMO, antwoordde dat daarover geen twijfel hoeft te bestaan. „Mits de ledenvergadering het goed vindt.” zo zei hij.

Dr. E van der Wiel, secretaris van de FNZ zei naar aanleiding van het opgaan van de bond in de DOMO ondermeer, dat de FNZ de DOMO graag als lid zou zien. „Voor hen die niet akkoord zijn gegaan met het bestuursvoorstel is in de FNZ zeker een plaats ingeruimd. Zij komen in aanmerking om B-lid te worden.” aldus de heer Van der Wiel.

Leeuwarder Courant 1970-12-23

.....

De FNZ besloot de Domo en de CMC als lid aan te nemen. Het lidmaatschap van de **Acmesa** in Assen werd in beraad gehouden, omdat de Domo in de rechten van de opgegeven Drentse Zuivelbond is getreden, waarvan ook **Acmesa** lid was.

.....

1971

BIJLAGEN

Bijlage-1

Meerdere stukjes Boijenga

Bron foto's van jaarverslagen !

Boijenga 25 jaar in dienst

1928 Tj. W. Boijenga 1953

Op 3 Januari 1953 was het 25 jaar geleden, dat de Heer Tj. W. Boijenga in dienst trad bij de Drentse Zuivelbond.

Eerst was hij werkzaam als controlerend ambtenaar, maar al spoedig n.l. 11 Februari 1930 volgde zijn benoeming tot secretaris. En als zodanig is de Heer Boijenga in Drenthe een bekende en zeer beminde persoonlijkheid geworden. Daarvan was dan ook zijn jubileum een groot getuigenis. Honderden waren die dag naar Assen gegaan om de Heer Boijenga en zijn echtgenote (hij was die dag ook 25 jaar getrouwd) te feliciteren met dit dubbele feest. Alle besturen en directeuren van de Drentse fabrieken

en tal van autoriteiten uit de Nederlandse zuivelwereld en vertegenwoordiger, van andere organisatie, hadden behoefte om de heer en Mevrouw Boijenga de hand te drukken. Het werd een grootse huldiging.

De heer Boijenga heeft veel voor de Drentse zuivelcoöperatie gedaan en het is mede door zijn ijver en groot aanpassingsvermogen, dat Drenthe op zuivelgebied een eenheid is geworden. Ook heeft hij veel werk gedaan in andere organisaties o.a. de Gezondheidsdienst voor dieren de DOMO, enz. De Heer Boijenga is een stille, stoere werker, die steeds op de bres heeft gestaan voor de Drentse boer. Hij heeft dan ook het volle vertrouwen van de Drentse boeren gekregen en mede door dit vertrouwen heeft hij zoveel kunnen doen. En dat dit werk is gewaardeerd is gebleken uit de spontaneïteit bij zijn jubileum. Wij wensen hem en ons toe, dat, het hem gegeven mag zijn nog vele jaren zijn krachten als secretaris van de Drentse Zuivelbond te geven.

Op 25 Mei dus nog geen 5 maand later viel echter een grote schaduw over dit alles.

Bij een auto-ongeluk, waarbij hij zelf licht gewond werd, verloor zijn vrouw het leven.

Mevrouw Boijenga heeft steeds haar man in alles terzijde gestaan. Ook zij was in de provincie, een geziene en gewaardeerde persoonlijkheid. Velen waren dan ook opgekomen om haar de laatste eer te bewijzen. Na de eerste moeilijke dagen heeft de Heer Boijenga zich weer met zijn volle energie op zijn werk geworpen.

Wij wensen hem de kracht toe, dat verder te kunnen doen. L.D.

Boijenga in 1961 Koninklijk onderscheiden

Onze Secretaris Koninklijk onderscheiden

Ter gelegenheid van de verjaardag van Hare Majesteit de Koningin viel de heer Tj. Boijenga de hoge eer te beurt te worden benoemd tot Ridder in de orde van Oranje Nassau. We verheugen ons met hem in deze onderscheiding en zijn vooral blij, dat hij deze kreeg in zijn functie van secretaris van de Drentse Zuivelbond. Ook voor de Bond is dit feit een bijzondere eer. We hopen, dat hij dit ereteken nog vele jaren in gezondheid zal mogen dragen.

Stukjes niet over Boijenga!

De heer Th. Osinga, directeur C.Z. Wapserveen werd in gelijke betrekking benoemd aan de C.Z. Bergum (Fr.). In zijn plaats werd benoemd de heer J. v. Stipriaan, voorheen assistent-direkteur aan de C.Z. te Almelo.

In verband met moeilijkheden verkreeg de heer L. van Veen, directeur C.Z. Nijveveen op zijn verzoek ontslag uit zijn functie. De heer I. Jelsma, directeur van de buurtfabriek Kolderveen, werd ook belast met het beheer van de C.Z. Nijveveen.

De FN.Z.-oorkonde met medaille werd uitgereikt aan de volgende personeelsleden:

Zilver (40 jarendienst): M. Reuring, Assen; R. Dekker, Peize; A. Everts, Emmen; S. Jepma, DOMO Groningen; G. Oosterveen, Zuidwolde; J. Stenveld, Vries.

Brons (25 jaren dienst): A. Brals en J. Hahn, Wapserveen; K. v.d. Ley, Dwingeloo; J. Roelfsema, DOMO Groningen en P. Bijlker, Coevorden.

DAGELIJKS BESTUUR

In 1961 hadden in het dag. bestuur zitting de heren L. Dekker, voorzitter: J. Raterink, onder-voorzitter en R. W. v.d. Molen 3^e.....

EEN ENKEL WOORD TEN AFSCHEID VAN T.J. BOIJNGA

Op 27 december 1962 nam de heer Tj. Boijenga afscheid van de Bond, die hij 35 jaren had gediend, eerst gedurende drie jaren als administratief controleur en daarna 32 jaar als secretaris.

Degenen die op de receptie, die ter gelegenheid van dit afscheid werd gehouden, aanwezig waren, hebben kunnen ervaren hoe groot de waardering is, die men in Drenthe in de loop der jaren voor Boijenga heeft gekregen. Hiervan getuigden niet alleen de ongeveer 400 aanwezigen, die ondanks de slechte toestand van de wegen toch naar Assen waren gekomen, maar vooral ook de vele sprekers, die op een spontane wijze hulde brachten aan de scheidende secretaris.

De heer Boijenga heeft veel werk gedaan voor de Drentse Zuivel. bond. Een van zijn grootste verdiensten is geweest, dat hij met grote volharding heeft gewerkt aan de opheffing van de grote spanningen, die er op het moment, dat hij zijn intrede als secretaris deed, tussen de leden bestonden. Men kon op dat moment in Drenthe spreken van een vertrouwenscrisis t.o.v. de Bond. Boijenga heeft als coöperator, die hij in hart en nieren is, begrepen dat hij om resultaat te bereiken, bij de bron waaruit de coöperatieve gedachte vloeide moest zijn n.l. bij de boeren.

Samen met de heer L. Dekker, waarmee hij sinds 1934 een uniek tweemanschap vormde, is hij er in geslaagd het vertrouwen van de boeren terug te winnen. Door weer een eenheid te scheppen in de Drentse zuivelcoöperatie was het mogelijk een bondsapparaat op te bouwen, waaraan de leden ook wat hadden. De kroon op dit werk is het Bondslaboratorium.

Boijenga is niet alleen voor de Bond een belangrijk man geweest. Hij is mede de promotor geweest van voor de Drentse boer zeer belangrijke organen. Daar is in de eerste plaats de DOMO, waarin Boijenga een zeer actieve rol heeft gespeeld. Verder heeft hij veel tijd en energie gewijd aan de Gezondheidsdienst, het Regionaal Orgaan voor Melkhygiëne en nog vele andere organen. In het F.N.Z.-bord, dat slechts wordt uitgereikt aan mensen die een belangrijke plaats hebben ingenomen in de coöperatieve zuivelindustrie en dat ook aan Boijenga ten deel is gevallen, staat geschreven „Boijenga - Kweker in de Drentse Zuiveltuin". Dit naar aanleiding van het Officieel Orgaan waarin van Boijenga is gezegd, dat hij heeft gezaaid, gewied en geoogst in de Drentse zuiveltuin, doch dat niet alleen, Hij heeft tevens een akker achtergelaten, die vruchtbaar genoeg is om er ook in de toekomst goede resultaten van te mogen verwachten. Hiervoor zeer veel lof en waardering. Moge de heer Boijenga nog lang in de gelegenheid zijn om van zijn welverdiende rust te genieten en op afstand te kunnen waarnemen, hoe de Bond verder werkt op mede door hem gelegde fundamenten.

Bron: De Melkweg 1963

**OUD SECRETARIS DRENTSE ZUIVELBOND
TJ.W. BOIJENGA STUWENDE KRACHT SINDS OPRICHTING DOMO
... SAMENSTELLER JUBILEUMBOEK ...**

PRETTIG EN VERHELDEREND, was het onderhoud hetwelk wij als redactie van De Melkweg³ mochten hebben met de samensteller van het Domo-Jubileumboek, de heer Tj. Boyenga, oud secretaris van de *Drentse Zuivelbond*. Uitermate deskundig zoals hij vooral op dat terrein is, gaf hij ons een klare uiteenzetting van de omstandigheden welke er in de dertiger jaren toe hebben geleid dat een groep boterfabrieken de D.(rentse), O.(nder) M.(elk) O.(rganisatie) oprichtten. Elders in dit nummer kunt U meer lezen over de omstandigheden welke tot deze oprichting hebben geleid, want ook in het artikel „Uit ondermelk groeide een begrip DOMO” hebben we dankbaar gebruik gemaakt van inlichtingen welke we o.m. ook van de heer Boijenga ontvingen.

DE D.O.M.O. IS GEBOREN IN EEN VERGADERING VAN (ZUIVEL) DIRECTEUREN, dat is de besliste mening van de heer Boijenga, als we hem vragen naar de oprichting van de nu Jubilerende vereniging. Het begin, ja dat was maar eenvoudig. Een 15-tal boterfabrieken hebben uiteindelijk de D.O.M.O. opgericht, met als eerste doel om de overtollige ondermelk voor gezamenlijke rekening te verkopen en te verrekenen. Men dacht toen nog maar uitsluitend aan ondermelk, en verder bijv. ook nog niet aan verwerking in eigen bedrijf of bedrijven. Als de oorlog voorbij is zien we vele en velerlei activiteiten van agrarisch Drenthe. Niet alleen dat Drenthe zich ging bezinnen op de verwerking van de te verwachten grote melkaanvoer in de dan komende jaren, maar ook bijv. veel activiteiten rond de veeziekte-bestrijdingen. Een naam welke we in het gesprek met de heer Boijenga steeds weer tegenkomen is: J. Homan. Deze oud-secretaris van het Drents Landbouwgenootschap (D.L.G.) en oud-directeur van de Drentex, heeft ontzaglijk veel en goede werk verricht voor agrarisch Drenthe.

BEILEN WERD NIET ZONDER SLAG OF STOT GENOMEN, dat werd ons duidelijk toen de heer Boijenga vertelde waarom en hoe de D.O.M.O. in het begin van 1948 de plaatselijke zuivelfabriek te Beilen aankocht. De heer Boijenga, die altijd een voorstander was geweest van het stichten van een eigen verwerkingsbedrijf met de zekerheid dat er steeds beschikt kon worden over een kwantum vaste melk, heeft ook hier weer z'n schouders gezet onder het verlag dat ontstond tussen de D.O.M.O. en de plaatselijke zuivelfabriek te Beilen. Maar dat niet alleen, ook was hij de man die de leden van de zuivelfabriek te Beilen, in een 13-tal vergaderingen in het werkgebied van genoemde vereniging, voorlichting gaf over en begrip vroeg en vond voor de verkoop van de plaatselijke zuivelfabriek te Beilen aan de D.O.M.O. Toen de fabriek te Beilen door de D.O.M.O. uiteindelijk was aangekocht, begon er niet alleen een stormachtige ontwikkeling, maar werd

DE D.O.M.O. MET PUNTJES TUSSEN DE LETTERS, DE „DOMO” ZONDER PUNTJES TUSSEN DE LETTERS.

3 In 'De Melkweg' tekst wordt de naam Boyenga met 'y' geschreven, ik heb dit veranderd in Boijenga met 'ij'.

Dus de DOMO zoals we die heden ten dage nog kennen, en welke naam een begrip is geworden. Vanaf dat moment was het dus geen afkorting meer van de *Drentse Onder Melk Organisatie*, maar was het een eigen naam geworden. Dat een en ander juist gezien was zal alle medewerkers wel duidelijk zijn, immers wij allen weten dat de aanvoer van ondermelk maar een gering percentage uitmaakt van de enorme (volle)-melkaanvoer aan de Domo-bedrijven.

Over de enorme ontwikkeling van de DOMO na 1948 willen we in dit verband niet verder uitwijden, het komende Jubileum-boek zal aan duidelijkheid hieromtrent z'n waarde wel bewijzen.

Uiteraard hebben we de heer Boijenga wel gevraagd naar zijn mening over de vraag „hoe ziet de gemiddelde Drentse boer de DOMO?” Vrij duidelijk kwam toen naar voren dat in het algemeen de Drentse boer weet en ziet dat ze in de DOMO een groots werk verricht hebben en dat de DOMO een machtig bolwerk is van agrarisch Drenthe. Een bolwerk waar ook vooral de jongere agrariërs positief achter staan. Natuurlijk geeft zo'n enorm grote coöperatie ook wel z'n problemen. Een wel eens uitgesproken bezwaar is bijv. hoe kan de gewone boer zo'n enorme organisatie, welke zijn eigendom is, nog overzien?” Maar zegt de heer Boijenga, “Men moet niet overdrijven, de coöperatie mag dan een glazen huis zijn, m.i. is het met matglas”, aldus de heer Boijenga. „En men moet dit zakelijk bekijken.” Met zorg bestuursleden en leiders kiezen, dat is een noodzakelijkheid voor elke coöperatie, maar vooral voor de grotere coöperaties.

We geloven in dit verband dat de Drentse boeren tot op heden inderdaad met zorg gekozen hebben. Zonder anderen iets tekort te doen noemde de heer Boijenga verder het aantrekken van de heer Nijhof één van de gelukkige grepen van de heer Ybema. Zijn gezegde „Ybema-Nijhof is een twee-eenheid” spreekt in dit opzicht klare taal.

VEERTIEN DAGEN MET SLECHT WEER VAKANTIE HOUDEN IN VALKENBURG, lijkt zo oppervlakkig iets om zonder meer bijzonder chagrijnig van te worden. Altijd echter zijn er mensen geweest en zullen er mensen blijven die van de nood een deugd weten te maken. Zo iemand is nu de heer Boijenga. Als U straks eens in de gelegenheid bent om eens rustig kennis te nemen van de inhoud van het Domo-jubileumboek, bedenk dan eens dat Valkenburg in dit alles een bijzondere rol heeft gespeeld. De samensteller van dit boek presteerde het n.l. om gedurende 14 praktisch verregende dagen in Valkenburg te werken aan inhoud en samenstelling van dit boek. In dit licht bezien valt er niet te twijfelen aan de woorden van de heer Boijenga „k Heb het als een grote eer beschouwd dit te mogen doen. En als ik dit niet had mogen doen, dan zou ik mij bijzonder gepasseerd gevoeld hebben.”

EN WIJ ALS REDACTIE HEBBEN HET ALS EEN EER BESCHOUWD, dat de heer Boijenga ze spontaan en vlot aan ons verzoek om een onderhoud heeft voldaan. Zelfs zo spontaan dat we een reis naar Rolde konden uitsparen, omdat de heer Boijenga ons hiervoor in Beilen opzocht. Dat de heer Boijenga enorm veel voor agrarisch Drenthe en voor de Domo heeft gedaan en voor de DOMO heeft betekend wisten we reeds, is op zijn afscheids-receptie op 27 december 1962 te Asser nog eens ondubbelzinnig bewezen, en is voor ons tijdens dit onderhoud nog eens dik onderstreept. Dit laatste ondanks het feit dat hij z'n eigen persoon in het gesprek steeds op de achtergrond stelde.

Heer Boijenga, hartelijk dank voor het aangename en verhelderende onderhoud, de prachtige nieuwe bestuurskamer van de Domo waardig.

't Was voor ons als redactie tenslotte erg prettig om te horen dat U „De Melkweg” steeds bijzonder goede lectuur hebt gevonden en aan Uw verzoek om ook in de toekomst ons maandblad te mogen blijven ontvanger, zullen we, mede namens de besturen der personeelsverenigingen, gaarne voldoen. Moge „De Melkweg” nog vele jaren U en de Uwen in goede gezondheid bereiken!

Met leedwezen hebben wij kennis genomen van het overlijden van de heer

Tj. BOIJENGA

Hij was mede-grondlegger van onze organisatie en uit erkentelijkheid voor zijn grote verdiensten voor de opbouw van de Drents-Groninger Zuivelindustrie benoemd tot buitengewoon lid van DOMO.

Wij zijn hem veel dank verschuldigd.

Zijn vrouw en verdere familie wensen wij de kracht toe dit verlies te kunnen dragen.

Beilen, 12 september 1986.

**BESTUUR, RAAD VAN
COMMISSARISSEN EN DIRECTIE
DOMO MELKPRODUCTENBEDRIJVEN BEILEN**

Bijlage-2
De Melkweg 1968.....

Oud-DOMO-voorzitter H. Dekker overleden

Eerste gedeelte ontbreekt! Gaat over het overlijden van voorzitter Dekker

.....weer tot de Bond toe. Begin 1940 waren alle Drentse fabrieken verenigd in de Drentse Zuivelbond. Na de oorlog kon onderleiding van de heer Dekker met de op- en uitbouw van de Bond worden begonnen. Het laatste belangrijke besluit, dat hij mee kon nemen was het stichten van een eigen laboratorium, dat kort na zijn heen gaan werd geopend. Zo is onder zijn leiding de Bond uitgegroeid tot een hechte organisatie. Ik ben dankbaar, dat ik hierbij zoveel jaren als secretaris nauw met deze voorzitter heb kunnen samen merken. Naast een goede verhouding van voorzitter en secretaris groeide er ook een band van vriendschap tussen ons.

Inderdaad heeft de Bond, hebben wij allen, niet in het minst ook het personeel, veel te danken aan de heer Dekker. Wat bekleedde hij verder vele functies zowel in als buiten Drenthe, te veel om op te noemen, Vitaal als hij was, nam hij met zijn gehele persoon deel aan alles wat zijn interesse had. Zijn vele verdiensten werden in 1950 bekroond door zijn benoeming tot Ridder in de Orde van Oranje Nassau.

We hadden hem gaarne nog menig jaar gegund, genietende van een welverdiende rust. Het heeft niet zo mogen zijn, Wij allen die hem van nabij hebben gekend zullen zijn nagedachtenis in dankbare herinnering bewaren.

Dat hij ruste in Vrede, is ons aller wens.

De verduisteringen aan de Zuivelfabriek te Hijken.

Onvoldoende controle? Anderhalf jaar geëischt.

ASSEN: 11 Mei Heden mond voor de Arr. Rechtbank te Assen terecht Jacob B., vroeger directeur van de Coöp. Zuivelfabriek en Korenmalerij der Landbouwvereniging „De Goede Verwachting” te Hijken (gem. Beilen).

Aan verdachte was ten laste gelegd, dat hij in het tijdvak Augustus 1922-13 Januari '28 Opzettelijk verschillende geldsbedragen, tot *f*10.359,70 in totaal, toebehoorende aan genoemde vereniging, welke gelden hij als directeur der fabriek achtereenvolgens ten haren behoefte had ontvangen om die in het bedrijf te gebruiken, zich heeft toegeëigend en bovendien verschillende geldsbedragen, tot een totaal van *f*4886,17, toebehoorende aan bovengenoemde coöp. vereniging, welke geldsbedragen door verschillende leden dier coöperatie voor door haar aan hem geleverde of nog te leveren kunstmeststoffen aan verdachte, in zijn hoedanigheid van directeur, ten haren bate waren betaald, zich eveneens wederrechtelijk heeft toegeëigend.

Verdachte legde een volledige bekentenis af en zei er toe gekomen te zijn, daar zijn salaris zeer laag was en hij in zijn gezin met veel ziekte te kampen had. Het was zijn voornemen om later alles weer in orde te maken.

Als get.-deskundige werd gehoord de heer F. de Muinck, accountant. Deze verklaarde op een vraag van den verdediger, mr. Linthorst Homan, dat de controle, die jaarlijks werd uitgeoefend door den heer Wérumeus Buning, secretaris van den Drentschen Zuivelbond, onvolledig is geweest. Voor drie jaar kon men reeds zien, dat de zaak niet in orde was.

Verdachte zei, dat eens per jaar, als de balans was opgemaakt, de boeken werden nagezien. Er was nooit controle op verschillende tijdstippen. Hij wist altijd, wanneer de controle zou worden uitgeoefend.

Verder verklaarde get.-desk. op een vraag van den verdediger, dat aan het eind van het rapport steeds een conclusie stond. Er werd in 1926 en 1927 in die conclusie gezegd: den directeur te déchargeeren en dank te brengen voor de keurige wijze, waarop het beheer was gevoerd. Men kon echter in de jaren '25, '28 en '27 met een half oog zien, dat niets in orde was. Het gehele verband was er uit gehaald.

Op een vraag van den resident, of de secretaris van den Zuivelbond die de boeken controleerde, ook deskundige is, zei get. dit niet te kunnen beoordeelen.

Get. R. Popping, voorzitter van het bestuur der fabriek zei, dat het salaris van verd. *f*1500 was. Hij heeft nooit om verhooging gevraagd. Get. was van meening, dat men met het onderzoek, dat jaarlijks plaats had, gedekt was.

Het O. M. achtte het ten laste gelegde wettelijk en overtuigend bewezen en eischte: 1 jaar en 6 maanden gevangenisstraf.

Mr. Linthorst Roman verzocht als verdediger voor verdachte een voorwaardelijke straf.

Ingezonden.

Verduistering aan de zuivelfabriek te Hijken.

Naar aanleiding van het verslag inzake de openbare terechtzetting van den heer B. wegens verduistering aan de Zuivelfabriek te Hijken en opgenomen in uw blad van Vrijdag 11 Mei, zult u mij zeer verplichten, indien u het volgende in uw blad zoudt willen opnemen, waarvoor ik u gaarne bij voorbaat mijn dank betuig.

In 1917 besloot de Algemeene Vergadering van den Bond van Coöp. Zuivelfabrieken in Drenthe, tegen het advies van het Bondstuur in, naast volledige contróle (tenminste 4 keer per jaar) ook jaarcontróles (1 keer per jaar, dus geen volledige oontróles) te moeten toelaten. In 1919 trad ik in functie en op grond van v.g. besluit en het Bondsbestuursbesluit van 17 November 1920 werd mij opgedragen contróles aan de fabrieken te verrichten en dienden verzoeken van fabrieken, jaarcontróles uit te voeren, te worden ingewilligd, niettegenstaande in de Algemeene Vergadering van den Bond in Augustus 1920 den leden nogmaals voldoende duidelijk was medegedeeld, dat jaarcontróles geen afdoende contróles zijn.

Bij schrijven van 16 Januari 1924 werd den Bond namens de Zuivelfabriek te Hijken het volgende medegedeeld:

Hijken, 16 Januari 1924.

Bond van Coöp. Zuivelfabrieken in Drenthe Oranjestraat 41, Assen.

Mijnheer, „Het Bestuur van onze vereeniging verzoekt mij u mede te deelen, dat het zeer op prijs zou worden gesteld, indien u spoedig zou willen komen voor het afwerken van de contróle op de boekhouding ‚over het jaar 1923”.

„Wat de contróle over 1924 betreft, moet ik u het besluit van het bestuur mededeelen, dat zij, voorloopig als proef over het eerste halfjaar, er prijs op stelt deze contróle, gezien de wijze waarop dit in (wordt de naam der fabriek genoemd) gebeurt, zelf ter hand te nemen en is hiervoor een regeling getroffen. Het bestuur meent hierdoor beter bekend te worden met den gang van zaken in het bedrijf en ziet er dientengevolge vanaf aan een nieuwe regeling mede te werken. Ik leg er nog eens den nadruk op, dat deze regeling een voorloopig karakter heeft en mocht het bestuur de werkzaamheden aan de contróle verbonden te bezwarend vinden zij niet ongenegen is aan een eventueele nieuwe regeling mede te werken.”

Hoogachtend,

Coöp. Zuivelfabriek en Korenmalerij Hijken,
De Directeur, (w.g.) J. Bakker.

Bedenkt men, dat de fabriek, die in het schrijven werd genoemd, noch Bondscontróle, noch accountantscontróle had, maar het Bestuur dier vereeniging zelf de geheele contróle uitoefende, dan zal duidelijk zijn, wat het bestuur te Hijken zich voorstelde met de contróle, welke het zelf wenschte uit te voeren, en bepaalde ik mij op hun verzoek uitsluitend tot de balanscontróle, waaruit volgt, dat de geheele verdere contróle voor rekening van het Bestuur kwam.

In mijn eerste rapport, uitgebracht over de veel beperkter contróle, omschreef ik dit als volgt:
„Waar de contróle thans uitsluitend een jaarcontróle is en dan nog wel een balans-contróle, is de aansprakelijkheid voor mijn contróle ook niet meer van dien omvang als voorheen, en gaat thans dan ook niet verder dan om na te gaan of de balans en exploitatierekening normaal uit de boeken te voorschijn komen en voor zoover mogelijk, om na te gaan of de cijfers overeenkomstig de werkelijkheid zijn!”

Telkenmale wees ik er op, dat mijn contróle uitsluitend een balanscontróle was.

Nimmer (uitgezonderd de opgave voor deelname aan de afd. bedrijfsstatistiek) is door het Bestuur medegedeeld van mij een andere contróle te wenschen.

Inderdaad waren de proefbalans, saldibalans en balans met bijlagen keurig bijgehouden en mijnerzijds behoefde ik geen bezwaar te maken om op dat gedeelte, dat ik contróleerde, voor te stellen décharge te verleen, terwijl ik in mijn rapporten het bestuur herhaaldelijk aangespoord heb regelmatige contróle toe te passen.

Voor dat gedeelte der boekhouding (o.a. kasboek, kas. kwitantiën). dat het bestuur der fabriek tot zich getrokken had om zelf te willen contróleeren en waarin de fraudes werden gepleegd, draag ik geen verantwoordelijkheid.

Men doet mij onrecht aan, door, zonder nadere informatie, aan mijn contróle en rapporten een andere waarde toe te kennen, dan daaraan gehecht moet worden.

De Secretaris van den Drentschen Zuivelbond
J. P. Werumeus Buning.